לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

על המשמר

יום ד', ד' בתמוז תשמ"ז, 1 ביולי 1987 / שנה מ"ד מס' 13382 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

„נאפ" במהדורה חדשה — בבריה"מ

מוסקבה. — הפרלמנט הסובייטי אישר אתמול פה־אחד חוק המתליש את הפיקוח הריכוזי על הכלכלה, אותו הגדירו מומחים סובייטיים כאחד החוקים הכלכליים החשובים ביותר במדינה מאז שנות ה־20.

החוק, אשר ייכנס לתוקפו בינואר, קובע צימצום בסמכויות של המיניסטריונים הכלכליים במוסקבה על מפעלי תעשייה, ומבקש להבטיח, כי מנהלי מפעלים יהיו מודעים יותר לרווחים וייענו יותר למגמות השוק. חוק זה הוא אבן־פינה בתוכניתו של מנהיג בריה"מ גורבאצ'וב להביא להתאוששות הכלכלה.

כלכלנים הנוטים לרפורמה השוו את ממדי החוק לשינויים מרחיקי הלכת אותם הנהיג מייסד המדינה לנין במדיניותו הכלכלית החדשה ב־1921, תוכנית שנודעה בשם: מדיניות כלכלית חדשה — „נאפ". (ע"ר, ע"צ)

הדו"ח ה־37 — ביקורת חמורה על מערכות השלטון בישראל ● מבקר המדינה:

פגמים מהותיים בתהליך קבלת החלטות במישור הלאומי; אחת הדוגמאות החמורות — ה„לביא"

„בולט בדו"ח קוצר הראות של מקבלי החלטות במדינה" – אומר המבקר ● בעניין ה„לביא" נתקבלו החלטות רבות משמעות וכבדות־משקל באופן מגמתי ועל סמך הערכות בלתי מבוססות ● כן נמתחת ביקורת קשה על הטיפול במשק המים במדינה ועל הסיוע הממשלתי לגופים במצוקה ● המבקר מציין כי בחברת שיכון ופיתוח נעשו מינויים פוליטיים של מקורבי שר השיכון דוד לוי וכי שר המסחר והתעשייה אריאל שרון פעל באופן אינטרסנטי בעניין יבוא הבשר / הדו"ח המלא בעמודים 6, 7, 8, 9

מבקר המדינה יעקב מלץ, אתמול במסיבת עיתונאים עם הגשת הדו"ח (צילום: הראתי)

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

בהציגו את הדו"ח מס' 37 של מבקר המדינה, קבע המבקר יעקב מלץ, כי אחת התופעות המדאיגות, העולה מכמה פרקים מרכזיים שבדו"ח, נוגעת „לפ־גמים מהותיים בתהליך קבלת ההחלטות במישור הלאומי והי־ציבורי". לדברי המבקר, החל־טות כבדות משקל בתחומי הבי־טחון והכלכלה התקבלו לעיתים על סמך נתונים לא שלמים או...

(סוף בעמוד 4)

„מסמר אחרון בארון הלביא"

● גורמים במערכת הבטחון ובצה"ל סבורים כי פרסום הדו"ח החמור של מבקר המדינה על תהליך קבלת ההחלטות בפרוייקט ה„לביא", עשוי לגרום לסחף בעמדת מקבלי ההחלטות והציבור בישראל בנוגע לעתיד הפרוייקט.

הם אומרים כי כל העובדות המובאות בדו"ח המבקר היו ידועות ואף נכתבו מספר פעמים בעתונות, אולם אף שר או ח"כ לא ביקש לדון בעניין. לדבריהם כל חמשת שרי הבטחון שכיהנו ומכהנים מאז 1980 היו מודעים ברמה כזו או אחרת לעובדות אולם התקשו לקבל החלטות מסיבות כאלה או אחרות. „יש לקוות עתה כי דו"ח מבקר המדינה יהווה מסמר אהרון בארונו של הלביא", אמרו הגורמים. **אבי בניהו**

„בגין ושרון אחראים להסתבכות"

● „פירסום דו"ח מבקר המדינה על פרוייקט הלביא' מעיד על חוסר אחריות משוועת של ממשלת הליכוד, בראשות מנחם בגין ושר הבטחון בתקופתו אריק שרון — אמר אתמול מזכ"ל העבודה' ח"כ עוזי ברעם בהגיבו על דו"ח מבקר המדינה אשר התפרסם אמש.

● יו"ר סיעת המערך רפי אדרי אמר, שתיפקוד שרי הליכוד צריך להדאיג כל אזרח במדינה. אין לו ספק, כי ארנס, בהיותו שר בטחון, אחראי למשבר החמור שאליו נקלע „הלביא'. כרעתו לכנס היום התייעצות מיוחדת את ח"כי המערך בוועדה לביקורת כדי לקיים דיון ראשון בדו"ח ובמשמעותו.

● ח"כ שריד (ר"צ) תבע להקים ועדת חקירה כדי לברוק „חשדות כבדים להונאת מקבלי ההחלטות מצד גורמים הנוגעים בדבר". לדעת שריד עולים חשדות אלה מדו"ח המבקר, והללו אינם רק גילויים של חוסר מיומנות והזנחה, כי אם גם גילויים של הטעייה במזיד. בישיבתה הקרובה של ועדת החוץ והבטחון יתבע שריד למסור את הנושא לחקירה רשמית של ועדת משנה של הוועדה. **יצחק שור**

התגובה הממשלתית: נשתפר

„מתוך 2700 הליקויים שעליהם מצביע דו"ח מבקר המדינה הנוכחי תוקנו כבר כ־13 אחוזים, שהם 210 ליקויים; כ־400 ליקויים המהווים 15 אחוזים מכלל הליקויים נמצאים בתהליך של תיקון ואילו 230 ליקויים, שהם 9 אחוזים מכלל הליקויים שבדו"ח, אינם ניתנים לתיקון. כ־1700 ליקויים אחרים, המהווים יותר ממחצית הליקויים שבדו"ח, עדיין לא הוחל בתהליך התיקון כלל. זאת נמסר בהערות שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי לדו"ח מבקר המדינה ה־37, המהוות את תגובת הממשלה לממצאי הביקורת. הערות אלו הושמעו במסיבת עתונאים שהתקיימה אתמול בירושלים. ע"י מ. דברת, מנכ"ל המשרד לכלכלה ותכנון נעווי ברלינסקי. בעקבות הביקורת על תהליך קבלת ההחלטות ל„לביא", התחיל משרד הכלכלה והתכנון בגיבוש דרכים לשיפור תהליכי קבלת ההחלטות ברמה הלאומית, נאמר בתגובת הממשלה לממצאי הביקורת. (עתי"ם)

רבין בוושינגטון: תוספת 250 מיליון דולר תאפשר ל„לביא" להמריא ● עמוד 2

הליכוד ממשיך לתקוף המשטרה ● עמוד 3

אדמירל מרינו, מ"מ פינושה, שליט צ'ילה – נפגש עם רבין ● עמוד 4

קלארספלד בירדן – מוחה על ביקור ולדהיים ● עמוד 5

ישיבה נצטוותה להחזיר קטין להוריו ● עמוד 15

לא תהיה נסיגה מהאינטגרציה ● עמוד 15

חקירה על פוליטיזאציה בשיכון ופיתוח ● עמוד 15

רור סוויסה מואשם בהתפרצויות ● עמוד 15

הפתעה מהידיעה ב„מבט" ● מקורביו של עזר אומרים:

וייצמן לא הוזמן למוסקבה

בלשכת רה"מ ומשרד החוץ לא יודעים על כך דבר — אם כי מחווה סובייטית כזו תיתכן לקראת פגישת מרפי ופוליאקוב בג'נבה ● כתב הטלוויזיה מסר כי „וייצמן הוזמן בשל יכולתו להידבר עם גורמים שונים במזה"ת"

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

השר עזר וייצמן לא קיבל כל הזמנה סובייטית לבקר במוס־קבה — על כך מסרו אמש מקורביו, שהביעו הפתעה מן הידיעה שפורסמה ב„מבט", לפיה, הוזמן וייצמן לבקר בבריה"מ.

במשרד החוץ ובלשכת ראש הממשלה נאמר אמש, כי לא ידוע דבר על הזמנה סובייטית לעזר וייצמן.

יצויין, כי בשבוע הבא עומדת להתקיים כרגנה פגישה בין עוזר מזכיר המדינה האמריקני ריצ'ארד מארפי לבין מנהלת מחלקת המזה"ת במשרד החוץ הסובייטי, ולארימיר פוליקוב. בפגישה זו יידון בפעם הראשונה בין ארה"ב ובריה"מ נושא הועידה הבינלאומית.

מחווה סובייטית

בירושלים הובא בחשבון, כי לקראת פגישה זו ינסו הסובייטים לעשות מחווה כלשהי שתציג אותם כמתונים בנושא המזרח־תיכוני. הזמנת שר כעזר וייצמן למוסקבה היתה יכולה להחשב כמחווה כזו. אך ככל הידוע וייצמן לא הוזמן למוסקבה ומדובר בברווז עתונאי.

(המשך בעמוד 2)

כושלים ומכשילים

מבקר המדינה פירסם אתמול את דו"חותיו השנתיים השוטפים, ונספח מיוחד על פרוייקט הלביא, והינה אגדה: כל השרים שנחשפו להדלפות הביקו־רת, והנגועים בה, כבר הגישו את התפטרותם. שרון התפטר בגלל ה„לביא" ובגלל הכבשים; ארנס התפטר בגלל ה„לביא" בלבד, לוי התפטר בגלל לוי, הפרוטקציונר הגדול.

לא!

ודאי שלא. במדינת ישראל דגם 86' אין אגדות. שר יכול להמשיך ולרקוד בחתונה ממשלתית גם כאשר שובל ארוך ומתפתל של כשלונות נמשך אחריו. כשלונות שכאלה לא יפילו אותו; אם יפול, יהיה זה רק בגלל טריפה־מחדש של קלפים מפלגתיים. אבל אחריות למחדל, אומר ויאמר כל שר מבוקר, היא הלא בסך הכל חלק בלתי־נפרד מן השרות לציבור. במקום שבו אנו עושים; אנו גם טועים. כאשר כורתים יער, עפים שבבים. מה לעשות. אבל איזו כריתה זו ואילו שבבים אלה!

מבקר המדינה סיכם בדו"חו את ההפסד שנגרם למשק הישראלי בשל ההליכה העיוורת אחר ה„לביא". במקום קניית מטוסים אחרים בארה"ב, ב־2.5 מיליארד דולר, עשרה אחוזים מהתוצר הלאומי השנתי של ישראל, בסונתים אמריקניים, הפסד של עשרה אחוזי תוצר שווה־ערך לביזבוז של 420 מיליארד דולר. לו נתגלה בוושינגטון הרחוקה מחדל לאומי בקנה מידה כזה, היו האחראים לכך ישירות ובעקיפין ובעקיפין שבעקיפין, עפים מכל משרותיהם בו ביום. אצלנו הם לא עפים; הם פורחים, עם עיסקותם.

ויש עוד דרך להציג את העומס הכלכלי הנוסף, המיותר, של ה„לביא": מאה אלף עובדים צריכים לעבוד שנה שלמה כדי לייצר תוצר השווה בגודלו, פחות או יותר, להפרש המינימאלי שמצא מבקר המדינה בין התוכנית לייצורו העצמי (המופעלת עכשיו) לבין החלופה של רכישת מטוסי אפ־16 בארה"ב (שתמיד הוצגה בפניהם המופתעים של מקבלי ההחלטות כהשערה מרחפת באוויר, מסתתרת מאחורי ווילון של ערפול כלכלי וממוני). שנת עבודה של מאה אלף ידיים בזבוזה לריק; האין זו סיבה טובה לשלוח את האחראים לגדול המחדלים הכלכליים של ישראל אל מחוץ לכתלי הממשלה? התשובה הנכונה לשאלה בלתי־ריטורית זו היא, לא. הם ממשיכו לבזבז ולעוות ולהמר ולמנות מקורבים ולצפצף על כל כללי מינהל תקין. כאילו דבר לא קרה. כי הם נבחרת העם. עוד פעם אחת.

למעשה, מצביע הדו"ח של מבקר המדינה, שפורסם אתמול, על מטעני המחדלים הכלכליים שהשאירה אחריה ממשלת הליכוד, ואיך שהם מתפרצים בזה אחר זה. אולי ניתן היה לנטרל אחדים מהם, לו מוכן היה הליכוד, כפארטנר בממשלת האחדות, להודות בשגיאותיו בעבר ולהצביע על מקום המפגעים והזיהומים. אבל הוא דבק בנגיפיו, בירושותיו, ולעתים קרובות אף מעלה אותם על נס. כאילו היו הישג — והם באמת מחלה. במקרים אחרים, מגן העור העבה והגס של שרי הליכוד מפני חדירותיה של הביקורת הממלכתית והציבורית. לבסוף, המבקר מבקר, והממשל שלהם כמינהגו נוהג.

המפקחת על הבנקים מתפטרת

גליה מאור עומדת להגיש התפטרותה ● „בגלל שהיא מותקפת ואינה זוכה להגנה מבנק ישראל"

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

המפקחת על הבנקים, גליה מאור, עשויה להודיע היום על התפטרותה במהלך מסיבת עיתונאים, שבה תציג את הדו"ח השנתי של הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל — כך נודע ל„על המשמר".

כפי שנודע, התלבטה מאור פעמים להתפטר, אולם יתכן שהודיעה את עיתוי הודעה על התפטרותה למועד מתאים אחר.

מותקפת ללא הרף

גליה מאור כבר הודיעה לנגיד בנק ישראל, פרופ' מיכאל ברונו, על כוונתה לפרוש מתפקידה. מאור שלדבריה, היא מותקפת ללא הרף בעיתונות ואינה זוכה לגיבוי מבכירי בנק ישראל. פרופ' ברונו פנה אליה בבקשה שתחזור בה מהתפטרותה, אולם היא דחתה את בקשתו.

המחליף — גרונפלד?

עוד נודע ל„על המשמר", כי ברונו פנה לסם גרונפלד, שהיה מנהל מחלקה בכיר בבנק ישראל ועסק בשוק ההון, לשוב לעבודה בבנק ישראל. גרונפלד הביע נכונות לשוב לבנק, בתנאי שיקבל תפקיד בכיר של מספר שניים בבנק. הוא עשוי להתמנות למנהלת המחלקה המוניטרית במקומו של ויקטור מדינה, שפרש בשבוע שעבר.

רבין בוושינגטון: תוספת 250 מיליון דולר תאפשר להמשיך בפרוייקט ה„לביא"

חזר ואמר כי בתקציב הנוכחי „אין לביא" ● שגריר ארה"ב בישראל, פיקרינג: ארה"ב לא תגדיל הסיוע מעבר לסכום הנוכחי

מאת דליה רפאל, כתבתנו בארה"ב

וושינגטון. — [illegible] שהמסגרת התקציבית הקיימת תישאר בעינה — „אין לביא", אמר אמש שר הביטחון יצחק רבין בוושינגטון. הוא חזר על עמדתו, כפי שהביעה בממשלה, והסביר שאם רמת הסיוע האמריקני תישאר בסכום של 1.8 מיליארד דולר לשנה (בסכום נומינלי), [illegible]

שנה, [illegible] להמשיך להיות 300 מיליון דולר — וגם תקציב הביטחון לא יגדל — אין אפשרות ללכת על הלביא. אך תוספת של 250 מ' דולר לשנה, תאפשר המשך הפרוייקט.

רבין הגיע לביקור בוושינגטון ל„שיחות בדיקה והתרשמות". כפי שהגדירה, על מנת לעמוד על הלך הרוחות השורר בממשל ובקונגרס בנוגע לפרוייקט הלביא, מתוך כוונה להביא נתונים ברורים יותר בפני הממשלה, בישיבתה ביום א' הקרוב. זאת ב„תשע דקות לשתים עשרה". לדבריו, כשההחלטת הממשלה עומדת ליפול בקרוב מאוד.

יתאר הקשיים

השר הדגיש, כי לא יתחייב בשום פנים, לכאן או לכאן, לגבי החלטת הממשלה. מדברי השר — בשיחה עם עתונאים ישראליים — מתקבל הרושם, שיתאר לפני האמריקנים את הקשיים שייעמדו בפני ישראל במקרה שיבוטל פרוייקט הלביא, את המצב הקשה אליו תיקלע התעשייה האווירית, בה מועסקים כ־20,000 עובדים, ודברי השר וירידת הזמנות צה"ל בשנה בכ־300 מיליון דולר לשנה.

לבני הממשלה יקבלו בוודאי ביטוי בשיחות רבין עם אישי הממשל והקונגרס. שר הבטחון יתאר את הקשיים וסביר להניח, שגם ינסה לעמוד על נכונות האמריקנים „לתת כתף" בתקופה שאחרי הלביא.

בפגישה רבין אמר שעד היום הושקע ב„לביא" סכום של כ־1.4 מיליארד דולר. רובו המכריע מהסיוע האמריקני לישראל. השר הביע ספיקות לגבי אפשרות ממשית ליצוא מטוס ישראלי — הדורשת אישור אמריקה בכל מקרה ומקרה — והצביע על הנסיון המר עם מטוס „כפיר".

בפני האמריקנים תוצג גם „חלופת צה"ל" ללביא — שעיקרה רכישת מטוסים בארה"ב שמאחוריה „קונצפציה שונה לגבי דמות שדה הקרב העתידי".

שמיר: תלוי בסיוע

„למפעל הלביא יש קשר הדוק עם הסיוע האמריקני וכל שינוי בעמדת האמריקנים להשפיע על קבלת ההחלטות, אך בעיקרו של דבר תהא ההחלטה בידי ישראל. אמר ראש הממשלה יצחק שמיר במהלך ביקורו בעיירה אור עקיבא.

שר הכלכלה והתיכנון גד יעקבי התרשם בשיחות בארה"ב „שאין וודאות שלביטול פרוייקט „הלביא" לא תהא השפעה על היקף הסיוע לישראל".

לדעתו, לא צפוי קיצוץ בסיוע לישראל בסך 3 מיליארד דולר בשנה הבאה. אך לאחר הבחירות לנשיאות בארה"ב, עלול הסיוע לפחות ועלינו להיערך לאפשרות כזו.

השגריר תומס פיקרינג אמר אתמול, שארה"ב לא תוכל להגדיל השנה ובשנה הבאה את סכום הסיוע מעבר ל־1.8 מיליארד דולר. באשר לשליח האמריקני לסוריה ציין שהמגעים אינם מהווים מדיניות חדשה, אלא חלק מהמאמץ לבדוק את עמדותיה של סוריה כלפי הטרור הבינלאומי. אחרי סגירת משרדי אבו נידל שם וגירוש חלק מהאנשים שלו מדמשק.

המשך תהליך השלום באיזור כרוך בהרבה „מדיניות שקטה" אמר השגריר האמריקני שהדגיש שהממשל מחוייב להשיג התקדמות בתהליך זה. (עתי"ם)

המשכים

וייצמן לא
(סוף מעמוד ראשון)

המשלחת הקונסולרית הסובייטית היתה אמורה לבוא לישראל, על פי איגרת רישמית שהתקבלה באמצעות שגרירות הולנד במוסקבה, עד סוף חודש יוני. אולם עתה נראה, כי בואה מתעכב, מסיבות לא ידועות.

במהדורת „מבט" מסר אמש הכתב המדיני של הטלוויזיה, כי „מקורות מדיניים בכירים בירושלים אישרו, כי וייצמן עשוי להיפגש עם גורמים בכירים ביותר בצמרת הסובייטית. הסובייטים מעוניינים בביקורו של השר כיוון שהם מחייבים את מדיניות השלום שלו ואת יכולתו להידבר עם גורמים שונים בקשר למצב במזרח התיכון" נאמר בידיעה.

נאמן: התשובה — התנחלויות

יו"ר תנועת התחיה פרופ' יובל נאמן, הורדו להגיב על הידיעה הלא־ברורה בדבר הזמנת וייצמן למוסקבה ואמר: „אם ראש הממשלה חושב שאפשר יהיה לקבור את תוכנית הוועידה הבינלאומית רק על ידי דיבורים בלבד, באה הזמנתו של וייצמן לבריה"מ לבשר על שלב נוסף בהידוק המלכודת סביב צוואר של מדינת ישראל, דבר המחזק את תביעתה של התחיה לפעולה התיישבותית נמרצת בקנה מידה גדול שתעמיד את פרס ווייצמן על מקומם".

דאגה לבתו של שר־המשפטים הצרפתי בקשר למשפט ברבי

פאריס. — בתו של שר המשפטים הצרפתי לשעבר, רוברט באדנטר, נעדרת ויש חשש לחייה. באדנטר הוא יהודי, והוא שהביא להסגרת ברבי לצרפת ולהעמדתו לדין. בקהילה היהודית בצרפת חוששים שהעדרות בתו של באדנטר קשורה בסיום משפט ברבי והקרנת „שואה" בצרפת. (שע"ה)

בריה"מ מזהירה ישראל מהשתתפות ב„מלחמת הכוכבים"

מוסקבה. — בריה"מ הזהירה אתמול את ישראל, כי השתתפותה ב„מלחמת הכוכבים", חושפת אותה לסכנות חמורות בעת מלחמה בעתיד. ההודעה הסובייטית אומרת כי היענותה של ישראל להזמנת האמריקנים היא מעשה של מדיניות חד־צדדית באופן בוטה, העלול לסכן אינטרסים ישראליים. (שע"ה)

התאבד בקפיצה מביה"ח יוספטל

מאת בצלאל [illegible], כתבנו באילת

מאיר הרשקו בן 65 מאילת, שנפצע וניכווה קשה לפני כיום ימים כאשר דליקה פרצה בדירתו שבמרכז אילת, התאבד אתמול בקופצו מהקומה השנייה של המרכז הרפואי „יוספטל" באילת, שם היה מאושפז.

עו"ד שמואל תמיר יובא היום למנוחות בירושלים

ארונו של עו"ד שמואל תמיר, שר המשפטים לשעבר, יוצב היום בשעה 12.30 בצהריים ברחבת „בנייני האומה" בירושלים, כשלידו משמר כבוד של משמר הכנסת, והקהל יוכל לעבור על פניו עד שעה 2 אחה"צ.

בשעה 2 ייצא מסע ההלוויה, ובדרכו יעבור, לפי בקשתו האחרונה של המנוח, ליד קבר בנו של המנוח, הטייס דוד תמיר ז"ל, שנפל בסיני, בבית הקברות הצבאי בהר הרצל. טקס ההלוויה יתקיים בבית העלמין בסנהדריה בשעה 4 אחה"צ.

אוטובוסים יועמדו לרשות המלווים, בשעה 2 אחה"צ מ„בנייני האומה" בירושלים.

בשעה 2.30 אחה"צ ייצאו אוטובוסים ממסוף „אל־על" בתחנת הרכבת הצפון תל־אביב לטקס ההלוויה בסנהדריה.

אתמול היו ביקורי תנחומים בביתו של המנוח בהרצליה פיתוח, שבו נמצאים אשתו, בנו, שתי בנותיו ואחותו של המנוח, שולמית כצנלסון, מנהלת אולפן „עקיבא". בין הבאים נראו השר משה ארנס, נשיא בית המשפט העליון מאיר שמגר וידידים. (עתי"ם)

ועד השחקנים מבקש הבהרות מתיאטרון חיפה

הנהלת התיאטרון: ויינגרטן מסלפת תוכן המחזה

מאת קובי מנדל, כתב „על המשמר"

„השחקנית עופרה ויינגרטן מסלפת ביודעין, או מתוך חוסר הבנה את תוכן מחזהו של יוסף בונדי הלילות העליזים של פרנקפורט. הדמות שהתבקשה למלא היא של מנהלת מועדון ולא של מנהלת בית־זונות ועליה לשמש כאהבתו של בעל המועדון ולא כזונה נאצית". כך נאמר בהודעה רשמית שפירסמה אתמול הנהלת התיאטרון, לאחר שהחליטה לא לחדש את חוזה העסקתה של השחקנית. בהודעה נאמר עוד כי אי־הסכמתה של עופרה ויינגרטן לבצע את התפקיד שיועד לה מהווה הפרת הסכם על פי ההסכם הקיבוצי של התיאטרון, והפרת ההסכם האמנותי עליו היא חתומה.

הבהרות לוועד השחקנים

ההחלטה על אי־חידוש ההסכם נעשתה בתיאום עם נציג ועד השחקנים יוסף כאשי ובידיעתו. השחקנית, מציינת הנהלת תיאטרון חיפה, התבקשה להשתתף במחזה ולתת הזדמנות למחזאי ולחבריה לתקופה של שלושה שבועות ובפרק זמן זה, אם לא היתה מרגישה בנוח, היתה משוחררת מהשתתפות במחזה. השחקנית סרבה להצעה זו.

היום ייפגש ועד השחקנים עם מנכ"ל תיאטרון חיפה נעם סמל, כדי לקבל ממנו הבהרות על הפרשה. המחזאית נולה צ'לטון, שהביאה את עופרה ויינגרטן לתיאטרון חיפה, סרבה אתמול לנקוט עמדה בסכסוך כיוון שלדבריה אינה מכירה אותו. היא ציינה כי „העימות של עופרה ויינגרטן עם יהושע סובול בהצגת „ערב חדש" היה עצוב.

תוכנית להגברת המשמעת תיושם בקרוב בצה"ל

דו"ח המבקר חושף ליקויים חמורים בתחום זה בצבא

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

צה"ל מנוע מלהגיב באופן רשמי ופומבי על הפרקים בדו"ח מבקר המדינה הנוגעים לו. אין כל ספק כי הפרק הדן „בהיבטים על המשמעת בצה"ל" חושף ליקויים רבים ברמות השונות, שהביאו בין השאר לאובדן חיי אדם.

המבקר קובע למעשה, כי חוסר המשמעת חודר לכל תחומי הפעילות של הצבא וכי צה"ל הולך ומאבד את המשמעת המהווה בסיס לקיומו. בצה"ל מדגישים באופן כללי כי מאז נכנס לתפקידו רא"ל דן שומרון מושם דגש על אכיפת המשמעת ופקודות הצבא.

משמעת אחת

הרמטכ"ל מדגיש בכל כנס כי אין להבחין כלל בין משמעת מנהלתית (תעבורה, לבוש וכו') לבין משמעת מבצעית באמונים ובשדה הקרב. בדעתו של רא"ל דן שומרון, למצות את הדין עם כל מפקד בצה"ל שביחידתו, או בתחום אחריותו, יתגלו ליקויים בתחום המשמעת. בגישתו זו של הרמטכ"ל תומכים כל אלופי המטה הכללי ותוכנית מפורטת בעניין אכיפת המשמעת תפורסם בקרוב.

טיל קטיושה ברצועת הבטחון

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

טיל קטיושה בקוטר 122 מ"מ נחת אתמול סמוך לגבול ישראל. לא היו נפגעים ולא נגרמו נזקים. ככל הנראה נורה הטיל מחוץ לרצועת הבטחון. יש לציין שמזה זמן רב לא נפל שום טיל קטיושה במקום כה קרוב לגבול ישראל.

רוצים ישראל עם קיבוצים „ולא עם ועדות חקירה עליהם"

אמר פרס בפתיחת ועידת הנוער העובד והלומד

„על כל אחד מאתנו, יהודים וערבים, לעשות מאמץ כן לשמור על אופיה היהודי של ישראל ולשמור את צורת השלום חיה, קיימת ותוססת" — אמר ממלא מקום ראש הממשלה שמעון פרס, בטקס פתיחת הועידה השמינית של הסתדרות הנוער העובד והלומד שנערכה אמש בבנייני האומה בירושלים, במעמד נשיא המדינה.

בהמשך נאומו אמר פרס: „צריך להוציא את ישראל ממעגל המלחמות אם רק אפשר. אנו צריכים להיות יוזמי השלום, מובילי השלום ותובעי השלום". הוא הוסיף, כי יישוב הגליל והנגב יעמוד בראש המאמץ הלאומי שלנו להתיישבות, ואין הבדל בין זה לבין התנחלויות במקומות אחרים. „אנו רוצים ישראל עם קיבוצים ומושבים ולא ישראל עם ועדות חקירה על קיבוצים ומושבים. אמר.

נשיא המדינה חיים הרצוג אמר בטכס הפתיחה כי עלינו „להתמודד למען עתידנו כמיעוט העליה וריבוי הירידה, בפערים חברתיים מסוכנים, בקיטוב בין דתיים ושאינם דתיים, במתיחות וניכור ביחסים שבין יהודים וערבים

תוכנית על קליטת עולים מבריה"מ בקיבוצים – תשודר בבי.בי.סי

מאת י. גלילי, כתב „על המשמר"

כתבה על קליטת עולי בריה"מ בקבוץ הארצי, במיוחד בקבוץ נגבה ובגבעת עוז, תשודר בשידור מיוחד ע"י הבי.בי.סי. בלונדון.

היוזמה לשידור באה מצד ד"ר אלכסנדר דונדה, עורך תכניות על בריה"מ בשידורי החוץ של הבי.בי.סי. לאחרונה ביקר בארץ ונפגש בקיבוץ נגבה עם עולים מרוסיה, ביניהם המחבר והמלחין מאיר מינדל, וברוך שילקרוט, שהוא עורך בטאון „הפורום" של הקבוץ הארצי ומפ"ם בשפה הרוסית.

התשובות לשאלותיו של ד"ר דונדה הוקלטו ע"י סימה שוויצר באולפני העוגן, והועברו בדואר לאולפני הבי.בי.סי. בלונדון.

<u>שלב חדש בסחר החופשי עם ארה"ב</u>

דנים על ביטול ההגבלות על תנועת שירותים

ישראל תוכל לשפץ מטוסים אמריקניים בארץ

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

ישראל וארה"ב מנהלות מגעים על השלב הבא במסגרת ההסכם לאזור סחר חופשי בין שתי המדינות — ובו מתכוונים הצדדים להסכים על הסרתה למינימום של ההגבלות על תנועת שירותים בין שתי המדינות.

בימים אלה ישנם כבר דיונים מתקדמים על האפשרות שישראל תוכל לשפץ מטוסים אמריקניים בארץ, דבר שנמנע ממנה כעת בגלל מגבלות שהוציאה ארה"ב. שתי המדינות גם דנות על הסדרים לשמירת מערכת פתוחה של יצוא שירותים בתחומי תיירות, תקשורת וביטוח.

נשיא לשכת המסחר ישראל־אמריקה, יהושע מאור, אמר אתמול ל„על המשמר", כי שתי המדינות הסכימו כבר בהסכם לאזור סחר חופשי בינהן, שנחתם לפני כשנתיים, לפתוח אמצעים לשיתוף פעולה בסחר של שרותים. אולם ההסכם מכסה בשלב זה רק סחורות, והשירותים יצורפו אליו לאחר שיושלמו הדיונים שנערכים עתה. לדבריו, השלמת ההסכם עשויה להימשך חודשים ארוכים. את הדיונים מהצד הישראלי מרכז אפרים דברת, סמנכ"ל לעניינים בינלאומיים במשרד האוצר, ושותף בהם גם מרסל שטון, ראש הדסק האמריקני במינהל לסחר חוץ בתמ"ס. את נושא הביטוח מרכז יו"ר דירקטוריון חברת „ציון", אברהם טייבר. כאמור, במשרדים הכלכליים צופים, כי הנושא הראשון עליו יוסכם יהיה שיפוץ מנועי מטוסים אמריקניים בישראל.

במלאות שנה לפטירת יקירנו

יעקב רבין

נתייחד עם זכרו

העליה לקברו ביום ה' ה' תמוז תשמ"ז 2.7.87 בשעה 16.00

המשפחה

ביום השלושים למותו של

אורי ליזון ז"ל

נתייחד עם זכרו

העליה לקבר היום, יום ד' בשעה 15.30

המשפחה וקיבוץ גן־שמואל

„המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2. Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטור חדרים 102—121. טל' 3—253161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: רח' סבוגר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

בר־לב: שתיקתו של ג'קי לוי לא הותירה למשטרה ברירה

בליכוד מאשימים: הטעיות פוליטיות וחדוות הטיפול

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

האחריות המיניסטריאלית אמנם מוטלת עלי, אך אין לי שום סמכות בתחום החקירות והמעצרים. ההחלטה לעצור איש ציבור נתונה בידי המפכ"ל — אמר אתמול שר המשטרה חיים בר־לב בוועדת הפנים.

בר־לב אמר כי חרף השמצות הליכוד, לא יימצא שוטר אחר אשר יאמר כי השר הינחה אותו איך ואת מי לעצור או לא לעצור. כתשובתו לפרשת בנו של השר דוד לוי, אמר השר כי ניתן היה למנוע את הפרשה אילו הסתפק ג'קי לוי במסירת גירסתו בחקירה גלויה. שתיקתו לא הותירה לפני המשטרה ברירה, אלא להביאו לבית־המשפט, ורק שם היה מוכן למסור את גירסתו. בר־לב אמר כי בחקירת אנשי ציבור נוהגת המשטרה משנה זהירות.

ראש אגף החקירות במשטרה יגאל מרקוס אמר, כי המשטרה פתחה בחקירה סמויה בעקבות תלונות של אנשי ציבור מרמת־ישי. לאחר בדיקת הפרטים המליץ האחראי לפתוח בחקירה גלויה בנוגע למעשיהו הכפולה של ג'קי לוי. מספר התיקים שחוקרת היחידה לחקירות הונאה הוא 250 מתוך 250,000 בשנה.

אנשי הליכוד עוזריה עלי, בני שליטא ומיכאל איתן תקפו את המשטרה והאשימו אותה בהטעיות פוליטיות ובחדוות טיפול.

בנושא חקירת המשטרה בפרשת בנו של השר דוד לוי, אמר יצחק שמיר, כי כאשר מישהו מבחין בתופעה שיכולה לעורר חשש שבחקירת משטרה קיימת מגמה פוליטית, עליו להתריע על כך. „אני שמח שראשי המשטרה רגישים לכך ומקווה שבמקרה זה ישפיע על המשטרה בעתיד בקיום חקירות ענייניות בלבד", אמר באור־עקיבא, שם קיבל אורחות כבוד של העיירה.

● 10.000 מבחני נהיגה נוספים הוקצו לחודש יולי עליידי אגף הרישוי בנישרד התחבורה בתוספת למבחני הנהיגה הקיימים.

שמיר מבקר בשטיחים

מפעל השטיחים של שמירא באור־עקיבא. אתמול (צילום: מגי אילון)

ועידה בינלאומית לא תכפה פתרון — מסכימים הסובייטים

נאווה ארד בשובה מברה"מ: מאמץ להוכיח השינוי

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

בשובה אתמול מוועידת הנשים הדמוקרטיות במוסקבה מסרה ח"כ נאווה ארד, כי כל האישים הסובייטים שאיתם שוחחה אמרו לה, כי ועידה בינלאומית לשלום במזרח־התיכון אינה יכולה לכפות פתרון על הצדדים.

יחד עם זאת, הסובייטים אינם סבורים, כי ועידה כזאת היא רק שלב פתיחה לשיחות ישירות בין הצדדים. הם סבורים כי ועידה בינלאומית חייבת לאפשר, במסגרתה שיחות ישירות בין הצדדים, אך בו־זמנית ימשכו גם שיחות ומגעים בין הגורמים הבינלאומיים.

לדברי ארד אמר לה יוסף ביגון שצריך לתת צ'אנס לפתיחות החדשה בברית־המועצות ולשתף פעולה עם יוזמתו החדשה של גורבצ'וב. ביגון סבור, כי מבחן האמינות יהיה בנכונות השלטונות הסובייטיים להעניק ליהודים לארגן רשת חינוך יהודי ולכלול בה את לימוד השפה העברית.

נאווה ארד נפגשה גם עם אידה נודל, אשר ביקשה להעביר לכל ראשי המדינות והמריגאים, אשר פנו לשלטונות הסובייטיים בעניינה, כי ידרשו תשובה ברורה: האם יינתן לה או ייאסר עליה לצאת את בריה"מ ולעלות לישראל.

במסיבת עיתונאים שקיימה אתמול בכנסת, סיפרה נאווה ארד כי בוועידת הנשים נעשה מאמץ מיוחד להוכיח לנציגות מעבר העולם, שאכן חל שינוי בברית־המועצות. בניגוד לוועידות קודמות, המזרח התיכון לא הוזכר כלל בנאומי הפתיחה ובנאומים אחרים במליאה. לא היתה גם שום התבטאות של נציגות אש"ף.

לעומת זאת, במעמד סיום הוועידה הופיע נציג השחורים ברום־אפריקה, מוגאבה, שתקף קשות את ישראל והאשים אותה בשיתוף פעולה גרעיני עם דרום אפריקה.

המדיניות המונטארית תמיט שואה על המשק היצרני — מתריע נחמקין

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

„את ההתיישבות החקלאית בארץ פוקד משבר נורא, המדיניות המונטארית בישראל תמיט שואה על המשק היצרני" — אמר אתמול שר החקלאות, אריק נחמקין, בפתח הדיון על פעולות משרדו בשנת הד' אחרונה.

מוחמר והר (מפ"ם) התלונן כי השר נחמקין ממשיך להתעלם מנושאי הטבק והשמן, עליהם מושתתת החקלאות הערבית. השר גם מתעלם מהמלצות ועדת הכלכלה להקים שני יישובים חקלאים בדואים. גרשון שפט („התחיה") אמר כי אם הממשלה והכנסת יאמצו את דו"ח ועדת רביד, יגרם עוול נורא לחברי המושבים, שכן אלה יצטרכו לשלם חובות לא להם. עדנה סולודר (מערך) העלתה על נס את נושא הערבות ההדדית בהתיישבות החקלאית. אלמלא ערבות זו, המושבים לא היו מגיעים למצבם ומעמדם היום. אפרים שלום, חברה למפלגה, קרא לוועדת הכספים לאשר בדחיפות את דו"ח רביד, תוך ביצוע תיקונים כמספר סעיפים.

דוד רניגו (מפד"ל) קרא למושבים ללמוד לקח, ובעתיד להימנע מכל פעילות כלכלית ספקולטיבית. תופיק טובי (חד"ש) התלונן נגד מדיניות האפליה הלאומית של משרד החקלאות.

מקפחים את עובד האדמה הערבי, בשעה שמפקיעים את אדמתו, בשעה שמקציבים לו מיכסת מים נמוכה, ואין מסבסדים את תוצרתו. אריאל ויינשטיין (ליכוד־ליברלים) העיר כי הבנקים צריכים למחוק חלק מחובות המושבים.

רייגן: דגלי ארה"ב יונפו על אוניות כוויית באמצע החודש

וושינגטון. — הבית הלבן הודיע אמש כי תוכניתו להניף את דגל ארה"ב על מיכליות נפט של כוויית ולהגן עליהן במפרץ, תתבצע באמצע החודש.

דובר הנשיא גם אמר כי מימשל רייגן פותח במאמץ דיפלומטי גדול [illegible] באו"ם וברחבי העולם, כדי להביא לסיום מלחמת איראן־עיראק באמצעות משא ומתן „ללא מנצחת וללא מנוצחת".

חברי קונגרס רבים הביעו התנגדות לתוכניתו של הנשיא רייגן להגן על אוניות של כוויית, מחשש [illegible] של ארה"ב במלחמה עם איראן. כזכור, תומכת כוויית בעירק במלחמה עם איראן, ומיכליות נפט כוויתיות הותקפו לא פעם על ידי כוחות איראניים.

דובר הבית הלבן, מרלין פיצ'ווטר אמר, כי ארה"ב היתה רוצה שמועצת הביטחון של האו"ם תתכנס לפני מחצית יולי ותקבל החלטה חזקה ומקיפה, הכוללת צו להפסקת אש במפרץ הפרסי, ולחילופי שבויים בין הצדדים הלוחמים. הנשיא רייגן הורה לשר החוץ ג'ורג' שולץ לייצג אותו אישית בדיוני מועצת הביטחון בנושא זה. (ונ"צ, עדו)

בכנסת
יצחק שור

צוקר: איגוד שופטי הכדורגל מפלה ערבים

ח"כ דדי צוקר (רץ) פנה אתמול במכתב ליו"ר ועדת הספורט פנחס גולדשטיין ולמזכ"ל ההתאחדות לכדורגל שאול כווירי בתביעה, כי ההתאחדות תבטל דרישתה מכל מועמד לקורס שופטים להציג תעודת שחרור מצה"ל, כתנאי לקבלתו לקורס לשופטים.

לדברי ח"כ צוקר ישנם עשרות קבוצות כדורגל ערביות ואין כל הגיון דרוש שופטים ערבים רחיים ובעלי מום גופני כי יציגו תעודת שחרור מצה"ל. מהו הקשר בין היכולת לשרוק לבעיטת 11 מטר לבין שירות צבאי? שאל צוקר.

ח"כ פלד: סולודר מפקירה צפרים לכליה

ח"כ מתי פלד (הרשימה המתקדמת) נגש אתמול את שרות הח'נים להגנת הטבע בראשותה של עדנה סולודר, והאשים אותה בהפקרת מאות אלפי ציפורים לסכנת כליה.

בעקבות מכתב של הזואולוג הראשי של רשות שמורות הטבע, גיורא אילני, התריע פלד בנגד סכנת הקרינה האלקטרומגנטית של תחנת המשדר „קול אמריקה" בנגב, ולהקות הציפורים הנודדות, הפוקדות מדי שנה את הערבה. על הקמת התחנה הוחלט בשיחה בין פרס לרייגן — טען פלד.

ביילין: לא מוותרים על משלחת למוסקבה

ישראל לא ויתרה על עמדתה, כי משלחת קונסולרית מטעמה תצא לבריה"מ, בשם שמשלחת כזאת הגיעה לישראל — אמר אתמול המנכ"ל המדיני של משרד החוץ, ד"ר יוסי ביילין, בוועדת העליה והקליטה.

לדבריו, כפי שנמסרו בידי ועדת הקליטה, יש להגביר את הלחץ הפומבי והמדיני על הסובייטים במאבק למען עליית יהודים מברית־המועצות.

קרפ קוראת לבטל סימון ילדי בראזיל בתעודות זיהוי

מאת כתב „על המשמר"

בקריאה למשרד הפנים לבטל את סימון זיהוים של ילדי בראזיל המאומצים בתעודות הזיהוי יצאה המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, יהודית קרפ.

במכתב ששיגרה ליועץ המשפטי של משרד הפנים, מציינת קרפ: „אוקיר לך תודה אם תודיעני מה בדעתך לעשות כדי לבטל את סימון זיהוים של ילדי בראזיל המאומצים שנרשמו בסימון מזהה".

קרפ הוסיפה כי בלי להיכנס לשאלה הרחבה של שנאת הפרט, נראה לכאורה כי סימון זיהוי שיש בו אפשרות לחשיפה של היות אדם מאומץ, נוגדת את רוחו של חוק אימוץ ילדים".

המשנה ליועץ המשפטי למממשלה החליטה לטפל בפרשה בעקבות פנייה של ח"כ דדי צוקר.

חומר הסברה
שאלות ותשובות
✦
כתב/י אלינו ונשמח לענות
אשכב ליהדות
ת.ד. 8840, חיפה

לקיבוץ שריד ולמפעל „גמל"
בחג ה־60
שפע ברכות ואיחולים להמשך והתעצמות
סטודיו ולדימיר בע"מ
חיפה, יורדאו 23, טל' 670480, 04-642167

כפר־חיטים
מושב שיתופי ליד הכנרת
קולט משפחות
עד גיל 35
המעוניינים מתבקשים לפנות בצירוף תולדות־חיים אל:
ועדת קליטה, כפר־חיטים, ד.נ. גליל תחתון, 15280, טל' 067-93791

המשכים

פגמים מהותיים בתהליך

(סוף מעמוד ראשון)

לא נכונים, על סמך הערכות אופטימיות מדי ולא ריאליות, או על סמך שיקולים חלקיים או קצרי טווח".

לביא, מים סיוע

כדוגמאות בולטות לכך ציין המבקר את פרוייקט ה„לביא" ואת משק המים. בו בוצעה שאיבת יתר של מים אשר הביאה לדלדול מקורות המים ולסכנה בריאותית.

כדוגמא בולטת נוספת לדבריו, ציין המבקר את פרשת הסיוע הממשלתי לחברות וגופים במדינה: „בחלק ניכר מהמקרים נתקבלו ההחלטות על הסיוע בחופזה, תחת לחץ המצוקה. „ללא בדיקה יסודית של הגורמים למשבר, על הגורמים האחראים לו ועל השינויים הנדרשים למניעת משבר נוסף בעתיד".

לטענת המבקר, לעיתים ניתן סיוע מבלי לוודא אם הוא מספיק או מתאים לשיקום מלא. „או שמא אין הוא אלא מבחינת טיפול כבאב ללא טיפול במחלה וגורמיה". כך, טוען המבקר, נעשה בחקלאות.

כראשית מסיבת העתונאים הדגיש המבקר מלין כי „מרביתו של דו"ח זה נערך וסוכם בתקופת קודמי, עו"ד טוניק".

קוצר ראות

במסיבת עתונאים בירושלים עמד עוד המבקר על היקפו של הדו"ח הנוכחי וציין כי בולט בו קוצר הראות של מקבלי ההחלטות במדינה. המסתמכים לעתים על תחזיות והערכות אופטימיות מדי ולא ראליות, או על שיקולים חלקיים וקצרי טווח. „בשלב מאוחר יותר כאשר התחזיות התבדו או כאשר התגלו הנתונים המלאים והנכונים, היתה התגובה לעתים קרובות מאוחרת, והיה הכרח לפעול נוכח פני משבר או מצב של חוסר ברירה". אמר.

עובדה ומשל

כדוגמא מתחום הבטחון לתהליך כזה הזכיר השופט מלין את פרשת ה„לביא". „זהו פרוייקט שעבר גלגולים רבים על פני מספר שנים. נתקבלו החלטות רבות־משמעות וכבדות־משקל על סמך הערכות בלתי מבוססות, בלתי מספיקות מגמתיות ובלתי־נכונות של העלות. אחד הגורמים לכך היה הימנעותה של מערכת הבטחון משיתוף משרד האוצר בהשגת הערכה בלתי תלויה של העלות". הדגיש מבקר המדינה. הוא הוסיף, כי כאשר הגיעו ב־1985 לאומדנים מבוססים ואמיתיים יותר, כבר היו הסכמים חתומים קודם לכן, תהליך הפרוייקט כבר היה בעיצומו, וכבר הושקעו בו סכומים אדירים שחלקו ניכר מהם עלול לרדת לטמיון אם יוחלט על הפסקתו.

סיכום בראשי פרקים

דוד פרידמן כתב עתי"ם סיכם, להלן, כמה מהנקודות העיקריות של הדו"ח:

● **ה„לביא".** דו"ח מבקר המדינה לשנת 1986 שהתפרסם ביום ג', מותח ביקורת חריפה על דרך קבלת ההחלטות להפעלת פרוייקט ה„לביא". הדו"ח קובע, כי החלטת שר־הבטחון מפברואר 1980, על בניית ה„לביא", לא נבחנה על כל ההיבטים הכלכליים, שיקולי תעסוקה, מימון המטוס וסיכויי הייצוא. כמו כן לא נבדקו השפעות ההחלטה של פיתוח וייצור ה„לביא". על שאר התוכניות של מערכת הבטחון, מהיבטים של כלל צורכי המערכת אל מול התקציבים הרב־שנתיים העומדים לרשות מערכת הבטחון. מבקר המדינה קובע כי ההחלטה על מנוע מטוס ה„לביא" שהתקבלה בסוף מאי 1981 נעשתה ללא בחינה כלכלית ובחינה מבצעית. מבקר המדינה קובע עוד כי למרות שהדרישות המבצעיות שהציג חיל האוויר למטוס, חרגו מהתפיסה שאישר ב־1980 שר הבטחון וועדת השרים לענייני בטחון, לא הובאו הדרישות החדשות לאישור מחדש של הוועדה.

● **שיכון ופיתוח.** חריגות מכללי מינהל תקין המעלות חשדות לפגיעה בטוהר המידות, נמצאו בביקורות שנערכה בחברת „שיכון ופיתוח" בכל הנוגע למינוי ארבעה עובדים חדשים בשנת 1985 בחברה. פרקליט המדינה קובע כי למרות שבאותה שנה פוטרו 43 עובדים קיבלה חברת שיכון ופיתוח ארבעה עובדים חדשים. התהליך שבו התקבלו עובדים אלה חרג מכללי המינהל התקין והחברה לא היתה צריכה עובדים אלה. המבקר קובע כי כל העובדים מזוהים מבחינה פוליטית־מפלגתית ולשניים מהם קירבה משפחתית לשר הבינוי והשיכון, דוד לוי. המינויים נעשו משיקולים זרים ולא עניינים לטובת החברה.

● **שרון והכבשים.** בינואר בדק מבקר המדינה את טיפול משרד התעשיה והמסחר בייבוא בשר כבש, שהביקוש לו מגיע לשיאו בתקופת החגים המוסלמיים.

ועדה המליצה בשנים 1980 ו־1981 לייבא כמויות מוגבלות של בשר כבש קפוא, בכמות של 500 עד 1,000 טון לשנה, ולהטיל עליו היטל שישווה את מחירו בשער הנמל כארץ לעלות היצור של הבשר המקומי, בתוספת רווח.

למרות ההמלצות לא כונסה ועדת המנכ"לים כדי לדון בייבוא, ובאותן שנים לא הותר לייבא בשר כבש. בראש ועדת המנכ"לים עמד מנכ"ל משרד התעשיה והמסחר. שהשר הממונה עליו, אריאל שרון, הוא בעל עניין בנושא זה — כבעל חווה לגידול כבשים. בתשובה לפניית הממונה על התקציבים באוצר, בדצמבר 86 אל מנכ"ל התמ"ס ומנכ"ל משרד החקלאות, הביעו השניים התנגדות לייבוא בשר כבש, בטענה שהייבוא עלול למוטט מושבים באזורי מצוקה. מבקר המדינה דוחה טענות המנכ"לים וקובע כי בגלל אי־התרת הייבוא של בשר כבש, האמירו מחיריו בארץ, דבר שגרם לפגיעה בצרכנים.

איסורים בעמנואל

מבקר המדינה מצא איסורים בבניית העיר עמנואל בשומרון ובאיכלוסה. בין השאר מצא המבקר כי נבנו דירות על קרקעות שרישומם לא הוסדר. מבקר המדינה קובע כי למשתכנים בעמנואל, ניתנו, על פי הוראות של פקידים בכירים במשרד. שלא הוסמכו לכך, הלוואות בסכומים גבוהים וכתנאי סיוע חורגים מאלה שנקבעו למשתכנים בישובים דומים. ההחלטות על מתן סיוע מועדף לא נתקבלו בהליך נאות ומתועד.

● **סמים.** מבקר המדינה קובע כי בארץ 15 מכורים לסמים ועוד כ־200 אלף משתמשים בסמים כאורח חד־פעמי או מודמן. מבין המכורים לסמים מטפל במשרד הבריאות כ־500 בני אדם בלבד, ומרפאה פרטית מחלקת מירשמים ותחליפי סם ל־4,200 בני אדם. כ־5000 אסירים הכלואים בבתי הכלא בארץ משתמשים בסמים. כ־350 אסירים מביניהם מטופלים בתחליפי סם ורק 80 סירים מטופלים במרכזי גמילה בשירות בתי הסוהר. משרד הבריאות לא גיבש מדיניות בנושא.

● **כספים לדתיים.** מבקר המדינה קובע כי ועדת התמיכות המשותפת למשרד הדתות ולמשרד האוצר שעסקה בקביעת קריטריונים להקצבת הכספים הדרושים לא בחנה בקפדנות הדרושה מסמכים שקיבלה מהגופים שביקשו תמיכות ובמסגרת דיוניה שיתפה הוועדה גורמים פוליטיים. בוועדה במשרד הדתות לא עמדו על מידת פעילותם של גופים חדשים שנמצאו על ידי הוועדה זכאים לקבלת כספים ייחודיים. פרטים שמסרו גופים אלה על מטרותיהם ועל מספר הזוכרים והסניפים שלהם, מעוררים ספקות ותעונים בדיקה ואימות. אירגון חדש כזה, שלא ידוע מיהו, קיבל לדוגמה, 225 אלף ש"ח.

ורטהיימר עומד לסכם העיסקה לרכישת „מנועי בית־שמש"

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

משרד הבטחון עומד לסכם עם איש העסקים סטף ורטהיימר את העיסקה על רכישת „מנועי בית שמש".

לכתבנו נודע, כי ורטהיימר היתנה את רכישת המפעל, הנמצא בקשיים ובחובות, בהתחייבות מפורשת של שר־הביטחון לגבי היקף ההזמנות של המשרד בשלוש השנים הקרובות.

האורח החשאי מצ'ילה — בראש קשר לניטרול השליט פינושה

משרד הבטחון ממשיך בקשר השתיקה סביב ביקור האדמיראל

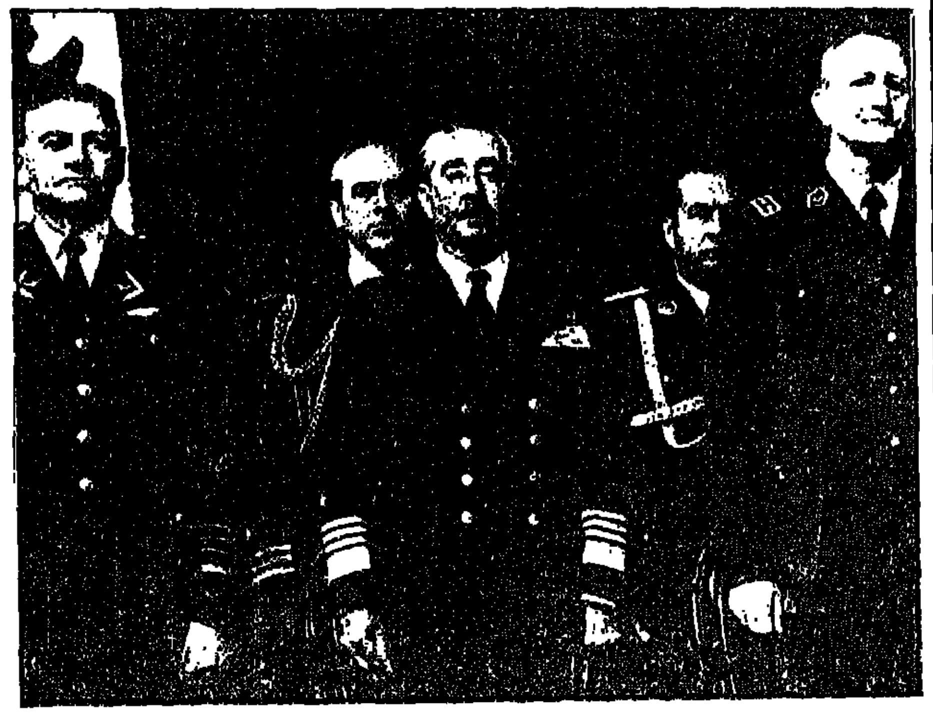

חוסה טוריביו מארינו (באמצע).

מאת שלמה סלוצקי, כתב „על המשמר"

קשר השתיקה סביב בי־קורו הבטחוני בישראל של האדמיראל הצ'יליאני חוסה טוריביו מארינו, שהיה מוי־זמי ההפיכה הצבאית בספט־מבר 1973 — נמשך. בנוש־רד הבטחון מסרבים להתיי־חס לעובדה שהאדמיראל נראה נכנס עם פמלייתו להצר משרד הבטחון בתל־אביב. שלשום.

בעוד נשמר קשר השתיקה בכל משרדי הממשלה סביב ביקורו של מארינו. נודע כי מארינו עומד בראש קשר. האי־נור לנטרל את הגנראל פינושה. בעל התדמית הפרובלמטית בזירה בינלאומית. כאשר הוא מארינו ייר־ש את מקומו בראשות ארבעת אנפי הצבא הצ'יליאני. ופינושה בראשות המדינה.

הידיעות הברורות הראשונות לגבי המהלך נודעו כאשר מפקד הקרבינרים (משמר־הגבול, הפו־על גם בתוך המדינה), רודולפו סנטרנה הביע בפומבי את העדפתו לנועמד אזרחי כמועמד הצבא לנשיאות במשאל־העם שהכת הצבאית הועידה ל־1989. כאשר הביע סנטרנה דברים אלה לקראת יציאתו של מארינו לישראל. הוא הצטרף דה־פקטו לעמדתו של מפקד חיל־הים והוותיק בין חברי החונטה — מארינו עצמו — ומפקד חיל־האוויר, גנראל פרננדו מטאה. הרוגלים במועמד אזרחי לנשיאות במשאל־העם של 89', כדי לשפר את תדמיתה המכוערת של צ'ילה בעולם. בלי לשנות את מעמד העל של הצבא במדינה זו.

מאחר שהמועמד לנשיאות חייב להיות מוסכם על ארבע זרועות הצבא וקרבינרים, חיל־הים, חיל־האוויר וחיל־היבשה) ייתכן שאם לא יצליח פינושה לשנות את דעתם של חבריו לנשק, ייאלץ להתפטר מתפקי־דו כמפקד כל זרועות הצבא ולהפוך לנשיא אזרחי כבר בחוד־שים הקרובים כדי שיוכל להיות מועמדם האזרחי של זרועות הצבא.

כך או כך. אם יהפוך פינושה לנשיא אזרחי כעת או יצטרך לעשות זאת לאחר משאל־העם הכפוי של הכת הצבאית יעמוד האדמירל מארינו כראשות צבא צ'ילה, כפי שמשתמע מהחוקה של נואיו. אשר מצווה שוותיק חברי החונטה ימלא את מקומו של פינושה בעת הצורך.

בעוד שאין יודעים בוודאות מה מעשיו של האדמיראל מארינו בישראל — פג אט־אט הערפל סביב התפקיד שהוא מעוניין לקנות לעצמו בארצו.

צבן: רבין לחץ יד מגואלת בדם

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

סגנו של הרודן הצ'יליאני פינושה, אדמירל מארינו, נפגש בחשאי עם שר הבטחון יצחק רבין ועם קצינים בכירים בצה"ל — אמר בכנסת יאיר צבן (מפ"ם).

צבן החליט להעלות את הנושא על סדר היום של הבית כדי לאלץ את ראש הממשלה. יצחק שמיר, להבהיר את פשר הביקור, מי הזמין את הגנראל ומהי מדיניות הממשלה ביחס לעסקות נשק עם צ'ילה.

צבן טוען, כי רבין לא יטהר בקלות את כף ידו, אשר לחצה את ידי מארינו המגואלות בדמו של סלבאדור איינדה ואלפי לוחמי חופש. צבן תובע מן הממשלה להפסיק מייד את ביקורו של מארינו ולהימנע מעסקות מלוכלכות עם הרודן.

לח"כי העבודה ולדור הצעיר שלה לקרא צבן „למחות בתוקף נגד הפנקסנות הכפולה של הנהגתה. אשר מעלה את זכר איינדה ומארחת את יורשו מן האופוזיציה לשעבר".

„כדי לסכל היוזמות לוועידה בינלאומית"

להוסיף ליו"ש 30 אלף תושבים תוך שנה וחצי — תובעים ביש"ע

הנהלת מועצת יש"ע החלי־טה אתמול לתבוע מראשי הממשלה לסכל את יוזמות הוו־עידה הבינלאומית, באמצעות תנופת התיישבות וקראה ליישב עוד 30 אלף איש ביו"ש תוך שנה וחצי.

הנהלת מועצת יש"ע התכנסה אתמול בסימן האולטימטום שהציבה תנועת „התחיה" בפני ראש הממשלה יצחק שמיר: „התיישבות או תמיכה בהקדמת הבחירות".

לישיבה הוזמנו שלושה חברי כנסת. יו"ר סיעת התחיה, יובל נאמן, יו"ר סיעת הליכוד, חיים קופמן ויו"ר שדולת יש"ע בכנסת, יגאל כהן.

ח"כ קופמן קרא ל„תחיה" להצטרף לממשלה צרה וככך לא לעודד את הקדמת הבחירות. „לאחר שהכלכלה התייצבה", אמר קופמן, „תומך הליכוד בחידוש ההתיישבות ביו"ש וברמת־הגולן, על התחיה, לדבריו. „להצטרף למציאות זו ולהצטרף לממשלה צרה ולפעול מתוכה".

יו"ר סיעת התחיה, יובל נאמן, השיב בלאו חד־משמעי. הליכוד הוכיח, לדבריו, בטלנות, ככך שלא הוקמו אפילו ששת הישובים עליה הוחלט בהסכם הקואליציוני. והו התייחס לדברי חיים קופמן ואמר שיהיה זה חטא לציבור, אם לא יופעל מלוא הלחץ לשם קידום ההתיישבות. „יסלח לי ח"כ קופמן יש לנו חמישה חברי־כנסת אבל אנחנו לא ילדים בני 5. הוא מתייחס אליהם כאל ילדים בני 5. דבריו הם קישקוש עם כל הסליחה" (עתי"ם)

„המר נזף בדיינים בכפפות משי"

אילו הייתי במקומו של שר הדתות, הייתי עושה זאת אחרת – אמרה השופטת בן־פורת בדיון בעתירת ח"כ יאיר צבן להורות להמר להעמיד לדין את הדיינים שכפרו בבג"ץ מילר

המישנה לנשיא בית־המשפט העליון, השופטת מרים בן־פורת, אמרה אתמול, כי „נזיפתו של שר הדתות מר זבולון המר בדיינים שכפרו בפסיקת בג"ץ בעניינה של סוזן מילר, נעשתה בכפפות של משי ולו הייתה במקומו של שר הדתות חותה עושה זאת בדרך אחרת".

דברים אלה של השופטת מרים בן־פורת נאמרו במהלך הדיון המשפטי בעתירתו של ח"כ יאיר צבן נגד שר הדתות ונגד עשרים הדיינים בבתי־הדין הרבניים בארץ שקראו לא לכבד את פסיקת בג"ץ בעניינה של הגיורת שושנה סוזן מילר.

ח"כ יאיר צבן עתר לבג"ץ וביקש להורות לשר הדתות להעמיד לדין משמעתי את הדיינים על כפירתם בפסיקת בג"ץ.

בראשית השבוע קבע שר הדתות, בהודעה מטעמו לבג"ץ, כי אין מקום להעמיד לדין משמעתי את הדיינים, מאחר ונקטו פעולות אחרות המגדירות את הנורמות להתנהגות דיינים.

פרקליטו של ח"כ צבן עו"ד מישאל חשין, אמר בדיון, כי אין מרשו מוכן להסתפק במכתבו של השר המר ובהתנצלות הפומבית של הדיינים. הוא אמר, כי הוא גם אינו מוכן להסתפק בתקנות האתיקה החדשות שהופצו בימים האחרונים בקרב הדיינים.

עו"ד חשין טען, כי הנזיפה של שר הדתות לא היתה נזיפה של ממש וגם החרטה של הדיינים בפומבי לא היתה חרטה של ממש, ואילו תקנות האתיקה החדשות מעוררות שאלות נוקבות רבות.

הדיון בעתירה הופסק לאחר כחצי שעה, כאשר התברר כי בשל טעות טכנית לא הוזמנה מזכיר בג"ץ את ח"כ מאיר כהנא לדיון המשפטי, כהנא ביקש להצטרף כמשיב לעתירה, לצדו של שר הדתות, ולהגן על כך שאין להעמיד לדין משמעתי את הדיינים.

היועץ המשפטי לממשלה ו־ח"כ יאיר צבן מתנגדים לצירופו של ח"כ כהנא כמשיב לעתירה, והדיון אתמול אמור היה לעסוק גם בשאלה אם לצרף את ח"כ כהנא כמשיב או לאו. (עתי"ם)

משמאל: הקנצלר קוהל, הנשיא מיטראן, ר"מ בלגיה מרטנז וגב' תאצ'ר – פיסגת השוק המשותף בבריסל. (צילום: אי פי.)

נשיא אוסטריה מסתער על מדינות העולם

„ברוך הבא" בחוצות רבת־עמון לקראת בואו של ואלדהיים היום

יהיה אורח מפעל האשלג בעברו הירדני של ים המלח ● תשובה חיובית להזמנת איראן ● ביקורים נוספים: בלוב, מצרים הונגריה ואוגנדה

וינה. — נשיא אוסטריה קורט ואלדהיים, הוזמן לבקר באיראן ו„נענה בחיוב להזמנה זו". על כך מסר אמש שר החוץ האיראני, עלי אכבר ולאיארקי, במסיבת עתונאים בווינה.

היום יוצא ואלדהיים לביקור בירדן. כן הוזמן לבקר במצרים, בלוב, בהונגריה ובאוגנדה.

הכבישים הראשיים ברבת־עמון קושטו אתמול בדגלים אוסטריים, בכרזות „ברוך הבא" ובתצלומים של ואלדהיים והמלך חוסיין. לקראת בואו, היום, של ואלדהיים.

„הפולמוס מסביב לנשיא ואלדהיים איננו מעניין אותנו". אמר שר ההסברה הירדני מוחמד אל־חטיב לכתב רויטר." ירדן ואוסטריה נהנות מקשרים יוצאים מן הכלל."

יו"ר המועצה הלאומית הפלשתינית של אש"ף, עבד־אל־חאמיד אל סייח, אמר לכתב רויטר „הפלשתינים וכל הערבים אסירי תודה לאישיות זו... ואנו מאושרים כי החליט לבקר תחילה בירדן מבין כל המדינות הערביות".

העיתון הירדני הבלתי־תלוי „אל־דוסתור" שיבח את ביקורו של ואלדהיים לוות־יאאן כ„תבוסה דיפלומטית ומוסרית לישראל".

ואלדהיים יבוא בלווית שר החוץ האוסטרי אלויס מוק וינהל שי־חות עם המלך חוסיין. הוא גם יבקר בערים העתיקות ג'רש ופטרה ובמפעל האשלג בים המלח, שהוקם על ידי חברה אוסטרית. (ע"ר)

קלרספלד – בירדן

ערב בואו של ולדהיים, הגיעה לרבת־עמון ציידת הנא־צים ביאטה קלרספלד. אשר תנסה להתקבל אצל פקידים ירדניים ולהציג בפניהם הוכחות לפשעי המלחמה של הנשיא האוסטרי.

מצור משטרתי על שגרירות איראן בפריז למרות התנגדות הממשלה

מאת ארנון יפה, כתבנו בצרפת

פריס. — ברחות קומנדו של המשטרה הצרפתית כיתרו והטילו מצור על שגרירות איראן בשדרות יינה בפריס, אחרי שנתגלה כי וואליד ג'ורג'י מספר שניים בשגרירות, שהפ־על את קבוצת הטרור השיעית. מסתתר בבנין.

שלטונות המשפט הורו על מעצרו לשם חקירה וכל הנכנס או יוצא מן השגרירות נבדק עתה בקפידה על־ידי שוטר היחידה ללחימה בטרור.

זה צעד ללא תקדים כאן נגד שגרירות של מדינת טרור, אך הדיפלומטים הצרפתים רועדים מפחד ועמלים להשיג את הסרת המצור. האיתולות כפנים מאיימים, כי צרפת תשלם ביוקר.

ג'ורג'י, שאינו נהנה מחסינות דיפלומטית, הערים, בסיוע חונים בשרותים הצרפתיים, על המשטרה לפני חודש בשעה שבאו לעצרו. נסמך כי הסתלק לז'נבה, אך לפני כמה ימים גילו החוקרים שהוא מסתתר בשגרירות בפריס.

לפי רדיו „אירופה אחד", פעלה המשטרה נגד שגרירות איראן חרף התנגדות עזה במימשלה היפנית. החוששת מתגמול אירני. משרד החוץ מנסה להסדיר למחבל דרכון דיפלומטי, כדי לאפשר לו לצאת מן השגרירות ללא תקריות. אך שלטו־נות המשפט מתנגדים ומתעקשים להשיג את מעצרו.

צפיית שיא ב„שואה" בפריז — תבוסה למכחישים

מאת ארנון יפה, כתבנו בצרפת

פריז. — 4. מיליון צרפתים צפו עד אחת מלילה בהקרנת המשדר הנציאה „שואה" בערוץ 1 — מה שנחשב כצפיית־שיא בניגוד לכל התחזיות. באורחה עת הוצגו אלפי כרזים ניאו־נאצים בפריס מתוך מבוכנות המתארים את השואה „כבדיה יהודית". הכרוזים קראו: „צרפתים פקחו עיניים ונסגו את הטלוויזיה, שואה איננה אלא בדיה יהודית".

„אך צפיית השיא בשעה מאוחרת כל כך הפריכה את כרוזי השטנה את הרעה, כי הצרפתים יכבו את המכשירים, כדי לא להעלות זכרונות מטרידים".

עדוצי הדיון תיארו את שיעור הצפיה כתבוסת מכחישי השואה, תבוסה גם לאיל העיתונות, בעל ערוץ הטלוויזיה החמישי רובר ארסן, ששיתף פעולה עם הנאצים. עיתונו „לה פיגרו" קרא לצרפתים להתעלם מ„שואה" בתארו את הקרנת הסרט „פעולה מפוקפקת".

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 30.6.87

	היחידה	בנקנוטים – קניה	בנקנוטים – מכירה	העברות והמחאות – קניה	העברות והמחאות – מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.6700	1.6908	1.6794
דולר אמריקני	1	1.56	1.64	1.5990	1.6190	1.6088
מרק גרמני	1	0.86	0.90	0.8747	0.8857	0.8790
לירה סטרלינג	1	2.53	2.65	2.5752	2.6074	2.5861
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2622	0.2655	0.2634
ין יפאני	100	1.07	1.12	1.0865	1.1001	1.0942
גילדן הולנדי	1	0.76	0.80	0.7770	0.7867	0.7810
פרנק שווייצרי	1	1.03	1.08	1.0534	1.0665	1.0583
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2506	0.2537	0.2517
כתר נורווגי	1	0.23	0.25	0.2383	0.2413	0.2396
כתר דני	1	0.21	0.24	0.2304	0.2333	0.2316
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3589	0.3634	0.3611
דולר קנדי	1	1.18	1.23	1.1992	1.2142	1.2066
דולר אוסטרלי	1	1.11	1.19	1.1511	1.1654	1.1584
ראנד דרום אפריקני	1	0.47	0.79	0.7809	0.7906	0.7857
פרנק בלגי	10	0.41	0.43	0.4210	0.4263	0.4236
שילינג אוסטרי	10	1.22	1.28	1.2448	1.2603	1.2505
לירה איטלקית	1,000	1.18	1.26	1.2068	1.2218	1.2124

אנשים ואירועים

יתכן מפגש חד"ש־אש"ף בפקין

פקין. — משלחת בת שני חברים מטעם המפלגה הקומוניסטית הישראלית באה אמש לפקין לניהול שיחות עם מנהיגים סיניים.

אישיות בכירה במפלגה הקומוניסטית הסינית שמסרה על כך. הדגישה שזה הביקור הראשון של משלחת קומוניסטית מישראל מאז שנת 1956.

דובר מטעם משרדי אש"ף בפקין אמר אתמול, כי לאנשי אש"ף בסין אין תוכנית להיפגש עם המשלחת הישראלית. אולם הוא הוסיף כי ישקול בקשה אפשרית של הישראלים להיפגש עימם. (ע"ר)

צרפתי צועד לפקינג: יגיע לשם ב־1989

סלוניקי. — צרפתי שפתח ב־13 במרס במסע רגלי מפאריס לפקינג, כ־20,000 ק"מ, הגיע אתמול לסלוניקי שביוון, כשהוא בכושר מלא.

רנה פלינואה, פריסאי בן 51, כבר חצה את איטליה ואת יוגוסלביה, שם נפצע קל על ידי מכונית. הוא צועד בממוצע 40 ק"מ ליום ונושא עמו רק ילקוט גב.

בקרוב יעזוב את יוון בדרכו לתורכיה, קפריסין, מצרים, סודן, סומליה, ג'יבוטי, פאקיסטאן, אפגאניסטאן, טיבט, נפאל וסין, הוא מתכוון להגיע לפקינג בראשית 1989.

הוא מתכונן לכתוב ספר על מסעו ולהקדיש את ההכנסות לאגודה להגנה על יתומי מלחמה, שבה הוא חבר. (ע"צ)

1600 קצינים מדרגת סרן ומעלה, ביניהם הרמטכ"ל דן שומרון (מנתר) ועוד שבעה אלופים – השתתפו אתמול ביום ספורט למפקדים במכון וינגייט (צילום: דובר־צה"ל)

פצצה גרמנית ממלחמת העולם השניה — בלונדון

לונדון. — פצצה גרמנית ממלחמת העולם השניה, משקלה כ־450 ק"ג, נתגלתה בלב ליבה של לונדון, על־ידי פועלים שעסקו בהכנות לבניית בניין חדש.

„זוהי פצצה גדולה מאוד. אפילו במושגים של היום". אמר דובר של הצבא.

חבלנים אמרו, כי יידרשו כנראה 24 שעות כדי לפרק את הפצצה. היא נמצאה בעומק של כמה מטרים מתחת לפני האדמה, במרחק כמה מאות מטרים מ„טאואר אוף לונדון".

מיד לאחר גילוי הפצצה פונו התושבים מהאזור, לקראת פירוקה. (ע"צ)

זוג איטלקי גרוש נידון לחיות יחדיו

נאפולי. — האשה תתגורר באגף השמאלי של הדירה. הבעל באגף הימני. וחדר האמבטיה יחולק לפי שעות — אלה תנאי הגירושים חסרי התקדים עליהם החליט בית המשפט של בנוונטו (60 ק"מ מנאפולי), בחלקו את דירת הזוג לשעבר.

בפסק־הדין נאמר בין היתר, כי „המצב הפיננסי של המשפחה איננו מאפשר שכירת דירה שניה. לכן הוחלט על דיור בצוותא, בחדרים נפרדים כדי למנוע ככל האפשר חיכוכים".

תנאי השימוש בחדר האמבטיה ובמטבח, לפי שעות, ייקבעו בישיבה הבאה של בית המשפט.

הגרושים בהם מדובר הם בני 58 ו־55 שנה, ולהם שלושה ילדים בוגרים. הבעל לשעבר עובד בעיריה, והגרושה עקרת בית. (ע"צ)

על היום

1.7.87

ארץ הבננות

ישראל מצטיירת כמדינת בננה טיפוסית מהמודל של אמריקה המרכזית לפי דו"ח מבקר המדינה הנוכחי. החלטות של מיליארדי דולרים התקבלו בקשר ללביא, ללא כל בסיס, על־ידי השרים בגין, ארנס ושרון.

השר לוי ממנה את מקורביו הפוליטיים ואת בני משפחתו לעמדות בכירות במשרדו ובעיקר בחברות הכפופות לו.

משרד החקלאות מסכן את בריאות האוכלוסיה בנותנו היתר לשימוש בחומרים רעילים. רעל מסוכן מפוזר באמצעות מי השתייה ובאמצעות ריסוסים מהאוויר. באירופה כל גילוי כזה היה גורם בוודאי מיד להפלת כל הממשלה.

שרים מחלקים כספי מדינה למקורביהם. שר התעשיה שרון מחלק כספים למפעלים במצוקה ולמפעלים מקורבים. משרדי הדתות והפנים ממשיכים לחלק כספים לישיבות על פי צרכים קואליציוניים, למרות שבעקבות סערה ציבורית נקבעו קריטריונים, שאיש אינו מקיים אותם.

בעמנואל מחלקים סיוע גריב וכל אחר יכול לרכוש שם שתי דירות ללא השקעה עצמית.

שרים גובים מהאורחים מסים שלא הוטלו כדין. משה שחל שר האנרגיה, באמצעות מחירי הדלק; שרון, באמצעות מחירי הבשר; רובינשטיין המשפטן פשוט גובה ממך כסף מיותר על־ידי גביית סכומים עורפים עבור שיחות טלפון, בשיטות שהאורח אינו יכול לבקר אותן. הביטוח הלאומי אינו מחזיר את קצבת הילד הראשון ל־60 אלף אזרחים.

בנוסף לזה נפוץ השימוש בסמים ומקורות המים הומלחו וזוהמו כאילו המדינה תחדל להתקיים תוך שנים ספורות.

כל זה ועוד רבבות פרטים בדו"ח מבקר המדינה, שנה אחרי שנה. כפי שקבע השר יעקובי — 61 אחוז מממצאי מבקר המדינה לא טופלו ולא תוקנו. מדינת בננות טיפוסית.

■ צבי טימור

■ בינוי ושיכון

דירה לכל פועל .. בעמנואל

מבקר המדינה ערך בדיקה רצינית ויסודית במשרד הבינוי והשיכון וגילה אי־סדרים. הדוגמאות לא חסרות. איכלוס עמנואל למשל. בבניית העיר הדתית־חרדית הזאת הוחל בשנת 1981. המבקר מדווח שמשרד הבינוי אישר חברה פרטית משכנת, לא רשומה, כלי להבטיח שהנושא הרגיש, כדבריו, של רישום בעלות כדין על הקרקע הפרטית עליה בנה, יוסדר כרבעי.

גם על הסכמי המסגרת בין המשרד לחברה המשכנת לא חתמו המוסמכים לכך ולכן אין פלא שבעקיפין סייע המשרד לפעולות שפגעו באינטרסים של המדינה ובזכויות הרוכשים. המשרד גם לא וידא שימולאו הוראותיו לבנקים למשכנתאות, שבאמצעותם ניתנו הלוואות לרוכשי הדירות.

"המשרד", קובע המבקר, "הקדים להעביר תשלומי ביניים מתקציבו לחברה המשכנת, זמן קצר לפני שהחברה נקלעה לקשיים." על מימצאים אלה הצביע המבקר בעבר. אך המשרד ממשיך בהקדמת תשלומים.

המבקר מוסיף, כי למשתכנים בעמנואל ניתנו הלוואות גדולות ותנאי סיוע חריגים מאלה שנקבעו למשתכנים אחרים. על־פי הוראות פקידים בכירים במשרד. רוכשי דירות בעמנואל, שהם חסרי דיור ומשפחותיהם מונות שבע נפשות ויותר, נהנו מסיוע גבוה מזה שניתן למשפחות זהות בגודלן, שרכשו דירות ביישובים האחרים מאותה קבוצה או ביישובי פיתוח. כן התבטאה ההעדפה בכך, שמשפחות, שהיו זכאיות לתכנית הסיוע "שלוש פלוס" (המיועדת למשפחות עירוניות הגרות בצפיפות של שלוש נפשות ויותר לחדר), שעברו לגור בעמנואל, קיבלו את ההלוואות הגבוהות שבמסגרת תכנית זו, המופעלת רק ביישובים עירוניים ותיקים, בהם גבוהים מחירי הדירות הגדולות. הסיוע הגבוה בעמנואל ניתן גם לרוכשים שלא שירתו בצה"ל.

המשרד הסביר בתשובתו, כי העיר עמנואל הוקמה כדי לאפשר מתן תשובה לאוכלוסיה חרדית, הסובלת ממצוקת דיור. המבקר דוחה טענה זאת של המשרד. משרד ממשלתי חייב לפעול לפי כללים וקריטריונים ברורים שווים לכל.

עוד — ביולי 1986 הפנה משרד מבקר המדינה את תשומת לבו של משרד הבינוי והשיכון לכך, כי לפי תוצאות החקירות של משטרת ישראל יש ראיות לכאורה, שהחברה המשכנת את עמנואל ומנהליה, קיבלו מהמשרד מגורמים ציבוריים (נוספים) סכומים של מיליוני דולרים עבור פרוייקטים שונים, במרמה ובנסיבות מחמירות. בין הפרשיות בתחום זה החשד גם חשד להוצאת כ־5 מיליון דולר במרמה מכספי החברה. כספים שהועברו מן המשרד לחברה למימון בנייה, שימשו להחזרת הלוואה ולא למטרה שלשמה ניתנו. משרד מבקר המדינה ציין, כי קיים חשד חזק, שהוצאה זו רוקנה את קופת החברה והיתה בין הגורמים לאי־עמידתה בהתחייבויותיה.

משרד מבקר המדינה הביע דעתו, כי קיים אינטרס ציבורי לתבוע החזרת כספים אלה מכל הגורמים שהיו מעורבים בפרשה, דהיינו: מקבלי הכסף, הדירקטורים שאישרו התשלום, בעלי המניות שצריכים היו לגלות ערנות למתרחש בחברה, והבנק אשר אמור היה להקפיד, שההלוואה תנוצל למטרה שלשמה נועדה.

מבקר המדינה הודיע למשרד, כי נוסח ממצאי הביקורת מחייב את המשרד לנקוט צעדים מיידיים ונחרצים להבטחת זכויות המדינה. על־ידי מינוי כונס נכסים נוסף מטעם המדינה. אשר ודאי יעשה מאמץ מירבי להחזיר כספים שהוצאו שלא כדין. צעדים אלו צריכים לבוא בנוסף להבטחת האינטרסים הכספיים של רוכשי הדירות. דעתו של מבקר המדינה הובאה גם לידיעת היועץ המשפטי לממשלה.

יד לעשירון העליון

סיוע לרוכשי דירות־נופש בטבריה אינו מקרה חריג במשרד הבינוי והשיכון. המבקר מתייחס ל"סיפורי טבריה" בסלחנות ואף־על־פי־כן, לנוכח מחדליו הרבים של המשרד בראשות השר דוד לוי, יש מקום דווקא לסיפור זה.

חברת בנייה יזמה ב־1981 הקמת בניין בטבריה ובו דירות קטנות. הדירות נועדו לנופש, על־פי הפירסומים. רוכשי דירות אלה אינם נכללים כנראה בעשירונים הנמוכים, אך קיבלו סיוע מהמשרד כפי שמקובל לתת לעידוד מגורים ביישובי פיתוח, כמו שדרות, ירוחם ודומיהן. הנושא הגיע לאמצעי התקשורת וההלוואות ל"נזקקים" הופסקו. אלא שהמבקר מעיר, כי ההלוואות חודשו לאחר שבא־כוח החברה טען בפני ראשי המשרד, כי "הרוכשים" מתכוונים לגור בהן כל השנה.

בעשותו כך, טוען המבקר, הסתמך המשרד על חוות־דעת משפטית. "חוות־דעת משפטית", קובע המבקר, "לא נמצאה ולא הוגשה למבקר".

בסוף 1985, לאחר שהפרוייקט הסתיים, התעורר במשרד חשש, שהדיירים שמאכלסים את הבניין אינם אותם אנשים ששמותיהם נמסרו למשרד. המשרד שכר חברת חקירות ואישר את החשדות. מקבלי ההלוואות התבקשו להחזירן. מתוך 36 מקבלי הלוואות החזירו רק 18 את המגיע מהם. המבקר הצביע על פיקוח לקוי.

פיקוח לקוי של המשרד היה גם בנושא קבלת עובדים לחברת "שיכון ופיתוח". בחברה זאת התקבלו ארבעה עובדים בכירים, שהמבקר מגדיר את קבלתם כ"חריג מכללי המינהל הציבורי התקין והחברה לא היתה צריכה להם". מדובר במזכירה ליו"ר הדירקטוריון (הכוונה לדוד מור, מנאמניו של השר דוד לוי), שפוטר בינתיים מהחברה, במקומו מכהן "נאמן" אחר של השר, עורך דין רב מילמן, המזכירה התקבלה לעבודה. נאמר בדו"ח: "לדעת הביקורת, התהליך שנקטה החברה בקבלת העובדת נעשה משיקולים לא ענייניים, אלא מתוך משוא־פנים".

לדברי המבקר, מינו בחברת "שיכון ופיתוח", כאשר פקיד־מכירות בקצרין, שלדברי המבקר נכללת בין כישוריו עובדה חשובה: הוא קרוב משפחה של השר דוד לוי.

■ חיים מרגלית

■ התעשיה והמסחר

כסף למפעל בלי עתיד

משרד התעשיה והמסחר בשיתוף משרד האוצר הקימו קרן מתקציב המדינה, שסכומה במארס 87 הגיע לכ־32.5 מיליון ש"ח, כדי לסייע למפעלים בריאים מיסודם, שנקלעו לקשיים כספיים זמניים עקב הצעדים הכלכליים שנקטה הממשלה מאז עיסקת החבילה בסוף 1984, ובייחוד מאז הפעלת התוכנית הכלכלית ביולי 85.

התנאי הראשון למתן סיוע הקרן הוא, שהמפעל הוכיח שמצוקתו זמנית. אולם בבדיקת המבקר נמצא, כי המשרד לא עמד בתנאי זה ואישר ביוני 86 למפעל בדרום הארץ סכום של 1.05 מיליון ש"ח אף־על־פי שהמפעל אינו בריא מיסודו. למפעל הפסד מתמשך מפעילותו בפרק זמן של חמש שנים והנתונים הצביעו כבירור כי הוא צובר הפסדים גם לפני הוצאות מימון. בסופו של דבר, לא נוצל אישור ההלוואה ובספטמבר 86 הועבר המפעל לכונס נכסים.

במקרה אחר שנבדק מצביע המבקר על כך, שלא תמיד זמינות האשראי ועלותו הם הגורמים למצוקת המפעל. בבדיקת מפעל מזון שקיבל הלוואה של מיליון ש"ח, הסתבר כי הגורם העיקרי לקשיין הוא שהציוד שרכש מנוצל רק ב־35 אחוז מכושרו. הביקורת גם העלתה שלושה מפעלים שקשייהם נבעו, בין היתר מכך, שהבעלים לא השקיעו בהון עצמי ומימנו השקעות ברכוש קבוע בהלוואות יקרות קצרות־מועד. במקרה אחר ניתן למעשה פיצוי על שגיאות בניהול. מפעל רכש מלאי של חומר גלם עיקרי לשנה מראש, כמות הגדולה פי־שלושה מן הדרוש לו לצרכי הייצור השוטף, בעקבות ירידת מחירי המלאי, והוצאות מימון גבוהות, המפעל נקלע להפסדים. למרות שגיאות הניהול, אושרה למפעל הלוואה של 1.7 מיליון דולר.

הכבשים

בינואר 1987 בדק מבקר המדינה את טיפול משרד התעשיה והמסחר ביבוא בשר כבש. הנוקדים בארץ מגדלים מדי שנה כ־10,000 טונות כבשים לבשר. כמות זו אינה מכסה את מלוא הביקוש לבשר מסוג זה ובחודשים נובמבר־מארס של כל שנה נוצר מחסור בבשר כבש. הביקוש מגיע לשיאו בתקופת החגים המוסלמיים, שמועדיהם משתנים בכל שנה. בגלל הפרשי המחירים בין בשר כבש טרי לקפוא, לא כדאי לנוקדים לגדל כבשים לבשר כדי להקפיא את הבשר ולשווקו בתקופות של מחסור.

ועדת משנה המליצה בשנים 1980־1983 לייבוא כמויות מוגבלות של בשר כבש קפוא. ההמלצות אומצו על־ידי ועדת המנכ"לים, האחראית לוויסות אספקת הבשר לסוגיו, ובשנים אלה ייבאו בכל שנה 500 עד 1,000 טונות בשר כבש קפוא. גם בשנים 1984־1986 המליצה ועדת המשנה לייבא כמויות מוגבלות של בשר כבש קפוא ולהטיל עליו היטל שישווה את מחירו בשער הנמל בארץ לעלות הייצור של הבשר המקומי בתוספת רווח. למרות ההמלצות האלה, ועדת המנכ"לים לא כונסה כדי לדון בייבוא, ובאותן שנים לא הותר לייבא בשר כבש. יצויין, כי בראשות ועדת המנכ"לים עמד מנכ"ל משרד התעשיה והמסחר. השר הממונה עליו, אריאל שרון, הוא בעל עניין בנושא זה — כבעל חווה לגידול כבשים. בתשובה לפניית הממונה על התקציבים באוצר, בדצמבר 1986 אל מנכ"ל התמ"ס ומנכ"ל משרד החקלאות, הביעו השניים התנגדות לייבוא בשר כבש, בטענה שהייבוא עלול למוטט מושבים באזורי מצוקה. מבקר המדינה דוחה את טענות המנכ"לים וקובע כי בגלל אי־התרת הייבוא של בשר הכבש, האמירו מחיריו בארץ, דבר שגרם לפגיעה בצרכנים.

■ אודי נחשון

■ האוצר

סיוע שאינו מסתייע

בעקבות בדיקת עבודת המטה באגף התקציבים באוצר, לקראת הפעלת תוכניות סיוע לענפי הבנייה (בעיקר לסולל־בונה), לחקלאות ולתעשייה הפטרוכימית, קובע המבקר כי פרט להעדר נתונים בדוקים, ותלות בנתונים שסופקו ע"י מבקשי הסיוע קיים "קושי אחר, שמקורו בתחום הפוליטי", הוא קיומו של מעין "עקרון הרחבה". לפיו מתן סיוע לגורם אחר, הנהנה מאפוטרופסות פוליטית מסויימת, מחייב, לשם איזון, מתן סיוע לגורמים אחרים באותו ענף, הנהנים מאפוטרופסות פוליטית אחרת".

בדיקת הסיוע ל"פרוטארום" העלתה, שהמדינה נתנה לחברה סיוע מיוחד מספר שנים ברציפות, בלא שאפשר לראות סימן מובהק ליכולתה של החברה להשתחרר מתלותה בסיוע הזה. הסיוע התבטא בתמיכה כספית ישירה בתפוקתה העיקרית של "פרוטארום" ובהוזלת החשמל, אחד מתשומות הייצור העיקריות של החברה. סיוע זה בא בנוסף לסובסידיות שנתנה הממשלה כל אותן שנים לשם הוזלת החשמל לכלל הצרכנים במשק, ולשם הוזלת חומרי הזנה לענף הפטרוכימיה כולו. פרוטארום גם קיבלה מהממשלה הלוואה של 10 מיליון דולר לעשר שנים לשם קונסולידציה של חובות. אולם התברר, כי בכל התמיכות האלה לא היה כדי לחלץ את החברה מקשייה, הנובעים בעיקר ממצבו של הענף בשוק הבינלאומי, ומהיקפו המצומצם מדי של ההון העצמי של פרוטארום.

ב־1985 פנתה החברה לממשלה בבקשה למצוא הסדר חדש לסיוע. במהלך 1981 קבעה ועדה ממשלתית, שבדקה מצבה הפיננסי, כי היא לא תוכל לפרוע את חובותיה בגין ההלוואות ארוכות המועד. בנובמבר 86 אושר הסדר חדש לפריסת חובות החברה, וכהם קרן וריבית שהיא לא פרעה בגין הלוואת הקונסולידציה מ־82. המבקר מציין, כי לפי הערכת האוצר ומשרד התמ"ס, החברה עלולה להתקשות שוב בעתיד הקרוב בפרעון חובותיה ולכן אין כל ביטחון שההסדר שנחתם ב־86 ייאפשר את המשך פעילות החברה.

אשר להסדר הסיוע ל"סולל בונה", המבקר התמקד באחד ההסדרים, שבאמצעותו איפשרה הממשלה לחברת העובדים לממש את התחייבותה להזרים 45 מיליון דולר הון בעלים ל"סולל בונה". ההסכם בין הצדדים קבע, שחברת העובדים תגדיל במזומן את ההון הנפרע של "סולל בונה" ב־45 מליון דולר עד סוף דצמבר 86. לצורך זה הסכים האוצר שחברת העובדים תמכור לקרנות הפנסיה הקשורות אליה מניות בנקים חסומות שהיו ברשותה. קרנות הפנסיה ירכשו את המניות מתוך האמצעים החופשיים שלהן, והאוצר ירכוש מהקרנות את המניות הללו. בכספי התמורה הוסכם, כי הקרנות ירכשו אגרות־חוב של המדינה ל־20 שנה, מהסוג המונפק במיוחד לקרנות פנסיה, ורכישה זו לא תיחשב לחלק מההשקעה המוכרת שלהן.

בדיקת המבקר העלתה, כי ההסדר הזה היה כרוך בעלות סמויה. בניגוד לדברי ההסבר לאישורים התקציביים בנושא, ובניגוד לאמור בהיתר שנתן שר האוצר לביצוע העיסקה, איפשר אגף שוק ההון לקרנות לרכוש אגרות־חוב לא־ממשלתיות שהונפקו על־ידי חברה־בת של בנק, ושבכספי התמורה שלהן הופקדו באוצר, במקום אגרות־חוב של המדינה שמנפיק בנק ישראל.

■ אודי נחשון

■ ביטחון

ללא מעקב ללא תיכנון

דו"ח מבקר המדינה בדק את משרד הביטחון ומצא כי היו הוצאות כספים בלתי בדוקות, לא מבוססות, ללא מעקב, ללא תכנון רב־שנתי בתחומים חיוניים כמו הקצאת אימונים לצה"ל ובאי־סדרים לא מעטים.

לדעת הביקורת, יש מקום שמשרד הביטחון ומשרד האוצר יפעלו לניהול תקציב הבטחון ולדיווח על מהלכיו לפי סוגי ההוצאה על פי הנוהל המחייב, כדי שהתקציב והדיווח על ביצועו ישקפו כיאות את מקורות התקציב ואת ניצולם. בבדיקה של תקציב חיל האוויר העלה המבקר, כי אי־תיקצוב מספיק של התייקרויות בגין עבודות משנים קודמות וקיומו של מלאי עבודות משנים קודמות בתעשיה האווירית בהיקף של 70% מהתקציב השנתי, שעבורן שילם החיל סכומים גבוהים, גרמו לחריגות בתקציב חיל האוויר בשנת הכספים 1984.

מבקר המדינה מותח ביקורת על שיתוף ההנהלה על התקשרויות שהטילה המס... בגין קיצוצי התקציב, לא הושג ה... במערכת הביטחון, שיש להיקף התקשרויות ולצמצומם משמעות גדולה יותר מבמשרדים אחרים.

■ אבי בנ...

■ רשות השידור

גן־עדן של שעות נוספות

גן עדן של שעות נוספות ללא מין... עבודות פרטיות ללא היתר, שימוש ברכב פרטי ללא דיווח, אבטלה סמויה וכיוצא באלה עיוותים וליקויים עולים מדו"ח מבקר המדינה על רשות השידור. המצייר תמונה של גוף, הסובל ממשק... וליקויים בתיפקודה של הנהלת הרשות ומהצטברות של בעיות רבות בתחום העבודה בה.

כל אלה יוצרים מצב "הגובל באנ... פוגע בזכויותיו של האורח משלם ה... וגורם לבזבוז וניצול משאבי הרשות".

12 ועדי עובדים מייצגים את העת... והמפיקים (810 עובדים, 3 ועדים), העו... המינהליים (389 עובדים, 5 ועדים), ההנדסה והטכנאים (281 עובדים, 3 ועדים) והנגנים... עובדים, ועד אחד), ויוצרים בעיות רצי... בתכנון שידורי הטלוויזיה, בקבלת החל... בארגון הפנימי וביחסי העובדים־ועדים. לפי חוות דעתו של מנהל הבי.בי.סי. לש... סר יו גרין, על רשות השידור, ושל מט... נוספים. ההישגים, שהוועדים יכולים לה... בהם, כוללים יצירת תנאי עבודה וה... שהם מעל ומעבר למקובל בשרות המ... אלא שלשם כך יזמו הוועדים בשנתיים ה... האחרונות כ־50 סיכסוכי עבודה שהת... בשביתות, בעיצומים ובשיבושים בש... הרדיו והטלוויזיה. כעשר פעמים הושבתו השידורים. בפעמים האחרות נפגעו הש... בוטלו שידורים ישירים, לא שודרו תוכ... ומהדורות החדשות והספורט שובשו וקו...

מהן ההטבות החריגות שעל השגתן מת... המבקר? בראש ובראשונה — מכסת ש... נוספות, המגיעה ל־100 שעות ויותר כח... לעתונאים, לטכנאים וכמה מעובדי ה... המשולב בדרגות הבכירות. זאת, למ... שמכסת השעות הנוספות המותרת לכל ע... אינה עולה על 50 שעות עם אישור מיוחד מנהלי המדיה. זאת, כלי לדבר על תש... שעות נוספות לשעות שבין משמרת למש... למרות שלא מבוצעת בהן שום עבודה כמ... או עיוות אחר: צוות צילום של הטלוו... היוצא לעבודה כ־14.00 מקבל תשלום ע... משמרת המתחילה כבר כ־8 בבוקר. חורגת עבודת הצילום מסוף המשמרת ב... 16.00 מקבל הצוות תשלום בגין ש... נוספות. תופעה זו חוזרת על עצמה מדי ביומו.

ועיוות נוסף: התשלומים עבור החזקת ה... ניתנים בהתאם לדרגת העובד ולא בהת... לצורכי תפקידו, גם אם אותו עובד אינו... את הבניין שבו הוא עובד. יש שמשתמ... במוניות ומקבלים, בר בבר, תשלום... אחזקת רכבם הפרטי. לשיא הגיעו הדב... כשטכנאי הטלוויזיה דרשו מההנהלה ל... להם עבור שעות ההמתנה והטיסה ש... לחו"ל, ושעות נוספות עבור עבודתם...

■ אודי דונ...

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

פרויקט ה"לביא" / עודד ליפשיץ

גרזן בסיר המרק

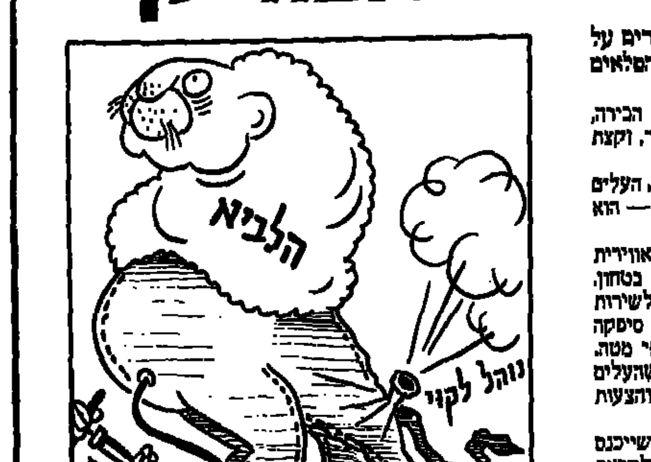

אגדה רוסית מספרת על חייל רעב, שהערים על זקנה קמצנית והציע לה לבשל מרק מגרזן הפלאים שלו, בתנאי שישותף בסעודה.

כשהזקנה הסכימה, הטיל גרזן לקלחת שעל הבירה, וביקש, בהדרגה, קורט מלח, ירקות, תבלינים, בשר, וקצת אטריות, אם אפשר.

בנוסח אחר — החייל הציע לזקנה פרויקט מרק, העלים את נתוני העלות האמיתיים — ועד שהכזב נחשף — הוא כבר ליטף את כרסו המלאה.

זה המשל — ו"הלביא" הוא הנמשל. התעשיה האווירית רצתה לייצר מטוס, ומטוס גדול. עזר וייצמן, כשר בטחון, רצה מטוס קטן וזול, שייוצר במהירות וייכנס לשירות בימים אלה — סוף שנות ה־80. התעשיה האווירית סיפקה לאוצר ולממשלה נתוני עלות שהוטו במכוון כלפי מטה. בשלבים מסוימים סייע משרד הבטחון בידה. כשהעלים מידיעת האוצר והממשלה נתוני עלות אמיתיים והצעות חלופיות של יצרנים אמריקניים.

מה שיצא, זה ה"לביא", מטוס גדול, יקר ומיותר, שייכנס לשירות מבצעי אם מישהו יתעקש לייצר אותו, רק לקראת אמצע שנות ה־90.

ככל משל, הנמשל אינו דומה לו בדיוק: שלא כמו באגדה, ב"לביא", דו"ח מבקר המדינה חושף את התרגיל עוד בתחילת בישול התבשיל, כשרוב המצרכים — מחצית הפיתוח וכל המשאבים לייצור — עדיין במקרר, ואפשר לסגת בלי לזרוק הרבה מיליארדי דולרים של כסף טוב, לבור שלתוכו כבר הושלכו עד כה יותר ממיליארד דולרים — התעשיה האווירית וקבלני המשנה של ה"לביא".

עוד הבדל: הזקנה בסיפור לא ניזוקה הרבה, ואכלה מרק משובח. ב"לביא" — גם זה לא מובטח: הנזק הצפוי — מיליארדי דולרים — מטיל צל כבד על כלכלת המדינה ובטחונה, ולא ברור אם המרק יהיה משובח.

מחברי הדו"ח מטילים ספק בכך שהמטוס — למעשה עדיין בתחילת פיתוחו — יהיה מטוס טוב. הם מגלים לנו שהטייסת המבצעית הראשונה — ב־1992, אם יתאמתו ההנחות האופטימיות של היצרן, וגם בזה המבקר כלל לא בטוח — תורכב ממטוסים מדגם נחות, עם אוויוניקה וחימוש נחותים, שאינם עונים על הדרישות המבצעיות שהציג חיל־האוויר ליצרנים. רק ב־1993, אולי, ייכנסו לשירות מבצעי מטוסי "לביא" בכושר מלא.

הדו"ח מתפרסם בעיתוי נכון: בימים אלה ממשלת ישראל דנה בפרויקט, חלק מהשרים מתלבטים ומנסים לחמוק מהכרעה חדה: לבטל או להמשיך את ה"לביא". הם מתכסים בתירוץ: תומכי ה"לביא" ומתנגדיו מביאים נתונים סותרים, אין לנו אפשרות להכריע.

בתהליך מסודר של קבלת החלטות — תהליך שלפי המבקר מעולם לא התקיים בפרויקט ה"לביא" — זה מצב קלאסי שבו דרושה חוות־דעת בלתי־תלויה על הפרויקט, שתוגש על־ידי גורם מוסמך ואמין. חוות־דעת כזו צריכה להציג עובדות, ניתוח ומסקנות. דו"ח מבקר המדינה עונה על כל מה שנדרש מחוות־דעת כזו, והמסקנה העולה ממנו ברורה: להפסיק מיד את הפרויקט.

זו הסיבה שתומכי הפרויקט התנגדו לפירסום הדו"ח: הוא שומט את הקרקע מכל ניסיון לדחיה או להתחמקות מהכרעה, בתירוץ של חוסר נתונים וצורך בבדיקות נוספות.

בדו"ח אין חידושים וגילויים מסעירים: הוא רק נותן פירוט רב ומדויק, גם גושפנקה רשמית ומוסמכת, למידע שכבר הוצג בפני הציבור.

חשיבות הדו"ח היא בכך, שמבקר המדינה נוקט עמדה חד־משמעית: הוא מתייצב, בלי גמגומים והתחמקויות לצד הקיצוניים שבין מתנגדי הפרויקט.

נפסח לרגע על הביקורת החריפה בליקויי העבר ונתרכז במסקנות — הדו"ח קובע, שהמטוס יקר ב־40 אחוז מחלופת ה־F-16 — כפי שקבע דב זקהיים, וזאת כשלא מחייבים את המטוס בהוצאות הפיתוח שהיו ויהיו — כ־2.5 מיליארד דולר. המבקר טוען, שהתעשיה האווירית קובעת את נתוני העלות ולוח הזמנים על־פי הנחות לא סבירות של "הצלחה בלבד", בלי לתת משקל לחשש מכשלונות ועיכובים, למרות שעד כה כבר היו לא מעט כשלונות ועיכובים שגרמו הוצאות כבדות שלא נצפו מראש. אין וראות שהמטוס יהיה טוב, את חלופת ה־F-16 הציגו בעלות מופרזת, והשוו בין מטוס שהוא עדיין חלום רווי סיכונים — ה"לביא" — למטוס מוכח ואמין — F-16.

על־פי הדו"ח, אין סיכוי למימון אמריקני מוגדל ל"לביא": בלי מימון נוסף על חשבון תקציב המדינה אין סיכוי שהפרויקט יושלם. ובוודאי לא לפי לוח הזמנים הנוכחי. כל עיכוב יותיר את צה"ל עם מצבת מטוסים קטנה ומיושנת — ויאלץ אותו לקנות מטוסי יבוא במקום ה"לביא" — ובכך להקטין את מספר המטוסים שייוצרו ולייקר את מחירו של כל מטוס.

בגלל שילוב ידע ומערכות אמריקניות, ובגלל התחרות הישירה עם יצרנים אמריקנים, סיכויי היצוא של ה"לביא" אפסיים. וצריך לזכור שגם מחירו הגבוה מרתיע קונים פוטנציאליים. ה"לביא" אינו מקטין את התלות בארה"ב: לא כספקית נשק — יותר ממחצית המטוס מיוצרת בארה"ב — ובוודאי לא כממממנת הפרויקט.

הדו"ח קובע שלא נערכה שום בדיקה שמוכיחה שה"לביא" יעלה את הכושר המדעי והטכנולוגי של ישראל יותר מחלופותיו. הרושם הברור מהדו"ח הוא, שהמבקר נוטה לדעה ההפוכה. הוא קובע שהסיכוי שייוצר מטוס נוסף אחרי ה"לביא" קלוש, וסביר שישראל מיצתה את יכולתה בתחום זה. לכן, גם אם התעשיה האווירית צוברת ידע בייצור מטוסים בפרויקט ה"לביא" — לידע הזה לא יהיה שימוש בעתיד.

המבקר טוען, שלא הוכח שה"לביא" משפר את מצב התעסוקה בתעשיה האווירית יותר מחלופותיו.

הדו"ח עונה על כל שאלה סבירה שיכולה לצוץ בקרב מקבלי ההחלטות, וכל שר שאינו מונע משיקולים פוליטיים או שיקולים לא רלבנטיים אחרים, יכול ללמוד מהדו"ח שעליו לנקוט עמדה ברורה בנושא: נגד.

יש בדו"ח יותר מזה: התייחסות כללית ועקרונית לתהליכי קבלת החלטות בפרויקטים ממלכתיים צבאיים ואזרחיים, והמלצות על סדרי פיקוח ובקרה במהלך ביצועם של פרויקטים כאלה. וזה לא נוגע רק ל"לביא": מקבלי ההחלטות במדינה יצטרכו להתייחס לדו"ח כאל פסק־דין תקדימי של בית־המשפט העליון: מרגע שהדו"ח פורסם, התירוץ של "לא ידעתי" או "סיכלו אותי בנתונים לא אמינים" שוב לא יעמוד למי שיתמוך בפרויקטים מגלומניים, ברגע שבו יתברר שהפכו מפרויקט לאומי לאסון לאומי.

אם נחזור ל"לביא" ומשל המרק — הגרזן, כבד וחד, עדיין בסיר, יחד עם חלק מן המצרכים. אין די ירקות ובשר כדי להשלים את מלאכת התבשיל, ולא ברור אם הטבח יודע לבשל "מטוס" או עומד להקדיח את תבשילו. הידיות של הסיר כבר מתחממות בגלל ההמתנה המיותרת ואם לא יורידו אותו מהאש — הידיים ייכוו והגרזן, יחד עם קילוח מים רותחים, ינחתו על הרגלים של בטחון המדינה.

נסיקת המיליארדים

הדו"ח קובע שנתוני העלות של פיתוח ה"לביא" עודכנו על־ידי התעשיה האווירית שש פעמים, משנת 80 ועד סוף 86, ובמקביל עידכן יועץ משרד הבטחון את נתוני העלות הכוללת של פיתוח הפרוייקט, כשהוא מוסיף לנתוני התעשיה האווירית את מחיר הפיתוח של המנוע ומערכות אחרות אצל קבלני־משנה אמריקנים וישראלים.

על־פי הדו"ח, נתונים אלה תמיד זמניים, עד לאומדן הבא, שהוא גדול יותר. האומדן הנוכחי, נכון לסוף 86, של העלות הכוללת של הפיתוח הוא כ־2.2 מיליארד דולר במחירי 84. בדו"ח אין עידכון לתאריך זה, של חלקה של התעשיה האווירית בתקציב הפיתוח. אבל הדו"ח קובע שהעלות גדלה ב־6 שנים ב"למעלה מ־100 אחוז". אם נקודת המוצא היא 1.06 מיליארד דולר, האומדן הראשון, מ־12.80 במחירים קבועים של 1984, אפשר להניח שהעלות ל־12.86 היא כפולה: 21.2 מיליארד דולר.

לגבי העתיד, אפשר להניח שתי הנחות: האחת — משאלת לב — שהאומדן הנוכחי, במחירים קבועים, הוא סופי. השניה — שעלות הפיתוח תגדל ב־4 השנים הבאות בקצב בו גדלה ב־4 השנים הראשונות — 1989־84: 66 אחוז.

מכאן, שבסוף 1990 יתקרב מחיר עלות פיתוח ה"לביא" בתע"א בלבד, במחירי 84, יתקרב ל־2 מיליארד דולר. העלות הכוללת של הפיתוח תגדל, בהתאם, מ־2.2 מיליארד דולר ל־3.674 מיליארד דולר.

תמחיר במקום כלכלה

מחברי הדו"ח טוענים פעמים אחרות, כנראה כדי להבטיח שגם אחרון המטומטמים שיקרא את הדו"ח יבין את כוונתם, שבמשך שבע שנות הפרויקט, מעולם לא נעשתה בדיקה כלכלית רצינית ומקיפה של ה"לביא", ההרפתקה הכלכלית הגדולה ביותר בתולדות המדינה.

המבקר מבהיר שצריך היה לעשות בדיקת חלופות בכמה רמות:

א. רמה ממלכתית כוללת — "לביא" מול חלופות שונות של פרויקטים צבאיים ואזרחיים.

ב. רמת כלל צה"ל ומערכת הבטחון: ה"לביא" מול הרכבי חלופות שונים בכל חילות צה"ל, על רקע ניתוח של שדה הקרב העתידי וסדרי העדיפויות שהוא מכתיב ברכש, מחקר ופיתוח וייצור מקומי.

ג. ברמת חיל־האוויר — מול אמצעים שאינם מטוסים, מזל"טים, טילים, מערכות לייזר. לא נעשתה בדיקה כלכלית רצינית באף לא אחת מהרמות האלו.

הבדיקה היחידה שערך חיל־האוויר וחזר עליה פעמים־מספר היא בגיזרה הצרה של השוואת ה"לביא" לחלופות מטוסים אחרים בסדר־גודל של חיל־האוויר: מדגם משופר של "כפיר" ועד F-18. בבדיקות אלו, לאורך כל העשור האחרון, העדיף חיל־האוויר לא לייצר את ה"לביא".

אחת השערוריות הנחשפות בדו"ח היא שיתוף הפעולה בין כל חלקי מערכת הבטחון — התעשיה האווירית, חיל־האוויר, משרד הבטחון — מהלכים שהוציאו את האוצר, שהוא הגוף המופקד על עיצוב כולל של כלכלת המדינה ואיזון הרכיבים השונים בתקציב — מהתמונה של פרויקט ה"לביא". המידע על עלות ה"לביא", מחיר החלופות וכו' — הועלם מעיני כלכלני האוצר ככל שניתן היה להעלימו, והנתונים שהוגשו לאוצר או למליאת הממשלה — היו מסולפים. הדו"ח חוזר ומאשים את התעשיה האווירית ומערכת הבטחון בהטיית נתוני העלות כלפי מטה, ומדובר לא רק בתעשיה, אלא גם במשרד הבטחון, שסיפק נתונים מוטעים גם בשלבים בהם ידע שהעלות האמיתית גבוהה יותר. לפרויקט ה"לביא" מלאו שבע שנים, והוא עדיין חף מכל בדיקה כלכלית.

כל מה שבוצע היה תיכנון תמחירי של התעשיה האווירית לעלות הפרויקט.

קצת ממה שאין

■ בדו"ח אין רשימת האשמים במחדלי ה"לביא", אבל לא קשה למצוא אותה בין השורות, אם מצרפים את רשימת בעלי התפקידים בתקופות השונות לתאריכים המפורסמים בדו"ח.

■ השלמות למחיר האמיתי של ה"כפיר": בין השאר — ההוצאות על אלפי עובדים בתעשיה האווירית שהמתינו, שנים ארוכות באבטלה סמויה או בתעסוקת־סרק בפרויקטים מפסידים ומיותרים, ליום בו יתחילו לעבור על פרויקט ה"לביא". המבקר רומז לכך כשהוא טוען שרצף התעסוקה בתעשיה האווירית היה טוב יותר אילו בחרו בחלופה של ייצור מטוס אמריקני, מטוס אמריקני־ישראלי — או בניית דור חדש של "כפיר".

■ בהמשך לסעיף הקודם: אין כל בדיקה של התעשיה האווירית מבחינת יעילות, תפוקה, הוצאות וסדרי ניהול.

■ הסיפור המלא של ה"כפיר": כתוב שהיצוא היה רחוק מהמתוכנן, וסביר שכך יקרה גם ל"לביא". לא כתוב שטייסות "כפיר" הושבתו, ולא רק מטעמי תקציב: התגלו בו פגמים רבים. טייסים מפחדים ממנו, והרמטכ"ל, דן שומרון, כינה אותו בפורום סגור "גרוטאה".

■ המבקר משווה בין חלופות על 300 ו־210 מטוסי "כפיר". ייוצרו הרבה פחות — וככל הנראה, צה"ל ימשיך לקנות מטוסים מתוצרת־חוץ כאילו אין "לביא".

■ התייחסות למחיר הסגירה: כצבא, כשנשרף ג'יפ, מגישים טופס אובדנים על ציוד שהיה יכול למלא שני טריילרים. אם יסגרו את ה"לביא" — עלולה התעשיה האווירית להעמיס עליו גם את הפסדי ה"אסטרה", ה"וסטווינד", ה"ערבה" וה"כפיר".

מוויצמן ועד רבין

■ עזר וייצמן הציע, ב־76 "לביא קטן" וזול במשלים מלמטה למטוסי עליונות אווירית מתוצרת חוץ. זה לא מומש, ולא באשמתו. אבל ב־79, ארה"ב מקימה צוות שיציע חלופות, כולל ייצור משותף של מטוס קרב לישראל בשנות ה־80. וייצמן לא ממתין לסיום הבדיקה, ומחליט — מי צריך נתונים? — על "לביא קטן".

■ מנחם בגין: כמו במלחמת לבנון ("היו מכתות יריהו") גם ב"לביא" הוא פועל בשיטת הכפרי שהפך למלך, ומחליט במה שאינו מבין. ב־29.5.81 החליט, בלי אישור הממשלה, על המנוע הגדול ל"לביא". היתה זו החלטה מהותית, ובגין הוא שעבר את הגבול שבין "לביא קטן" לבין "לביא גדול", לפרויקט מטורף של "לביא" במתכונת הנוכחית. מה היו שיקוליו קשה לדעת, קל יותר לנחש: משהו בין הדר בית"רי לזיקפה לאומית.

■ אריאל שרון: התחלה מבטיחה. מקפיא את ה"לביא" ויוזם בדיקה כוללת של סדרי עדיפויות בתחום הבטחון, אבל כבר ב־4.2.82 הוא מחליט, יחד עם שר האוצר (ה', ארידור ארידור) על המשך ה"לביא הגדול" בלי להקצות לו מקורות מימון לטווח קצר וארוך; מקצצים פה ושם, בלי הבחנה, לטובת הפרוייקט. שני השרים מקימים ועדת היגוי בין־משרדית — שמשום־מה מפסיקה לפעול עוד באותה שנה — ולא פועלת עד היום.

■ משה ארנס: פרופסור לאווירונאוטיקה עם מוניטין מפוקפקים של אבי ה"ערבה", מטוס כושל וגרוע. חסיד נלהב של ה"לביא", לא חשוב מחיר ונתונים. "תרומתו" — החלטה על האצת הפרוייקט בשנה: אספקה ב־89 במקום 90, שהיא הסיבה לייצור סידרה נחותה בשלב ראשון, והוספת אב־טיפוס. ביום בו סיים את תפקידו — התברר שלוח הזמנים לא ריאלי, וביטלו אותו.

■ יצחק רבין: בדק נתונים והתערבן, וב־21.8.85 ביקש וקיבל את אישור הממשלה להמשך הפרויקט. רק כשדב זקהיים (יהודי אמריקני יקר, שתרם לבטחון המדינה, ראוי ליער על שמו בהרי ירושלים) מבקר בחריפות את הנתונים הכלכליים של ה"לביא" — נאלץ רבין להתעורר וליזום בדיקה מחודשת. מהדו"ח מתברר שזקהיים צדק: ה"לביא" יקר ב־40 אחוז מה־F-16 גם על־פי נתוני דו"ח המבקר. למרות שהוא מתבסס על ייצור 210 מטוסים, הרבה יותר משמתכננים לייצר היום. היום רבין משחק אותה אנליטי: מדבר על 75 מטוסים, שזו בריחה שפירושה שלא רוצים אפילו מטוס אחד. לא רוצים להגיד זאת במפורש, רבין גם מבקש כסף מ"מקורות אחרים". ולמי שלא מ... רמז, הוא פולט: "זה המטוס היקר בעולם". אם הפרויקט נמשך אחרי שרבין מכהן ה... קירוב שלוש שנים — אין לו במה להתגאות.

כך התקבלו ההחלטות

א. ההחלטה של שר הביטחון מפברואר 1980 על בניית ה"לביא" לא נבחנה מהיבטים כלכליים, לרבות שיקולי תעסוקה, מימון וסיכויי היצוא לעומת חלופות אחרות.

ב. לא נבדקו השפעות ההחלטה על פיתוח וייצור ה"לביא" על שאר התכניות של מערכת הביטחון, מהיבטים של כלל צורכי המערכת כנגד תקציבים רב־שנתיים העומדים לרשותה.

ג. קודם להחלטה מפברואר 1980 וכן לאחריה, לא נוצר שיתוף פעולה בין משרד הביטחון לבין משרד האוצר, לבחינת ההיבטים השונים הקשורים להחלטה, כגון: עלות התכנית, סוגיות מימון, תעסוקה, תרומה לטכנולוגיה, סיכויי היצוא וסיכויים להקטנת התלות.

ד. לאחר ההחלטה ערכה התע"א בדיקה כלכלית, המשווה את פיתוח ה"לביא" וייצורו לרכש מטוס F-16. הבדיקה הייתה עבודה ראשונית בלבד, שלא הסתמכה על אפיון מטוס ה"לביא". הבדיקה לקתה בחסר ולא ניתן היה לראות בה בדיקה כלכלית.

ה. ההחלטה על המנוע למטוס ה"לביא" מסוף מאי 1981 נעשתה ללא בחינה כמותית־מיבצעית, המבוססת על תקציב רב־שנתי של מערכת הביטחון כנוגעה למכלול צורכי החיל, וללא בדיקה של האפשרות להשיג, באמצעים אחרים, משלימים או חלופיים, "שרידות" סבירה למטוס.

ו. קודם להכרעה על המנוע לא נערכה התמודדות מקצועית, בין זרועות התכנון של צה"ל לבין חיל־האוויר, על ראיית שדה הקרב העתידי, למטה הכללי ולגורמים אזרחיים, לא הומחשה המשמעות המיבצעית של ה"לביא", שעלול לבוא על חשבון צרכים אחרים חשובים לא פחות.

ז. הבדיקה הכלכלית שקדמה להחלטה על המנוע לקתה בחסר, מאחר שלא עמדה על מלוא המשמעות של שינוי המנוע על המשך התכנית ועל עלותה. גם סיכוני הפיתוח הכרוכים בתכנית לא הוערכו. בבדיקה כלכלית זו לא שותף משרד האוצר.

ח. אף על פי שהדרישה המיבצעית של חיל־האוויר מהמטוס חרגה מהתפיסה שאישרו ב־1980 שר הביטחון וועדת שרים לענייני ביטחון, היא לא הובאה לאישור מחודש של הוועדה.

ט. ההחלטה מ־4.2.82, על המשך תכנית ה"לביא" נפלה בלי שחיל־האוויר או המטה הכללי העמידו כנגדה חלופות של פיתוח, רכש וייצור של מגוון אמצעים אחרים ללחימה שאינם מטוס: ההחלטה נפלה בטרם הסתיימו הדיונים ונקבעו העדיפויות לגבי תכנית העבודה והתקציב הרב־שנתי לצה"ל.

י. להחלטה על המשך תכנית ה"לביא" קודמה בדיקה של היועץ הכלכלי. בבדיקה לא ניתן משקל מתאים לאי־הוודאות ולסיכוני הפיתוח בחלופה של ה"לביא" כנגד ודאות רבה יותר בנתונים לגבי החלופה של רכש או ייצור מטוסים אמריקאיים. הבדיקה גם לא נתנה ביטוי למידע שהיה ידוע באותה עת, לפיו עלות ה"לביא" גבוהה מהתחשיבים שהוצגו, בעת הצגת הנתונים לשר לא הודגשו, באופן ברור, הסיכונים בחלופת ה"לביא".

יא. ההחלטה על המשך תכנית ה"לביא" התקבלה אף על פי שהיה ידוע שחברת ג'י. די. עומדת להגיש הצעה מפורטת לייצור מטוס F-16 בישראל, לרבות פיתוח אוויוניקה ישראלית עבורו. הצעה שהגישה חברת ג'י.די אחרי קבלת ההחלטה, על פי בקשת המשרד, לא נבדקה בצורה מעמיקה.

אפשר למנות מפרק זמני

● משרד האנרגיה גבה מהאורחים מס דלק סמוי נוסף, באמצעות יקרן ההשוואה למחירי דלק. עודפים אלה, הנובעים ממס שלא אושר בשום חקיקה, הסתכמו בשנת 1986 ב־31.5 מיליון ש"ח.

● כל קיצוצי התקציב הסתכמו באחיזת עיניים, קובע מבקר המדינה. הסכומים שקוצצו הועברו לרזרבות ומהרזרבות בחזרה למשרדים. פרט ליתרה קטנה יחסית של 6.9 מיליון ש"ח, תקציבים מסוימים הוגדלו מאוחר יותר אף למעלה מסכומי הקיצוץ.

● בשנת הכספים 1985 נשחק שכר עובדי המדינה ב־20.2 אחוזים, כאשר שחיקת השכר ברוטו בכל המשק היתה רק 13 אחוז בממוצע. מבקר המדינה קובע הפעם רשמית כי רמת השכר הריאלי בסקטור הציבורי בשנת 1986 עדיין נמוכה בכ־11 אחוזים מרמתו ב־1948. אגב, כלל תשלומי השכר בשנת הכספים לא עלה על 73 אחוזים מכלל התקציב, ועל זה כל הרעש.

● משרד התעשייה והמסחר גבה היטל בלתי־חוקי על הבשר המיובא, בסך 86 מיליון ש"ח, על חיטה ופולי סויה בסך 17 מיליון ש"ח. היטלים בלתי חוקיים נרשמו כסובסידיות, אך במקום תמיכות עשו רווחים.

● חשבונות האוצר עם הבנקים לא הגיעו לכלל התאמה. מה עושים? — פשוט מוחקים את ההפרשים. כך נמחקו 32 מיליון ש"ח עקב אי־התאמה בין ספרי החשב הכללי.

● המדינה פשטה את הרגל, על־פי דו"ח מבקר המדינה. התחייבויותיה בסוף שנת התקציב הגיעו ל־21.3 מיליארד ש"ח ואילו זכויותיה רק ל־12.1 מיליארד ש"ח. 69 מיליארד ש"ח חובות נטו — אפשר למנות מפרק זמני.

● משרד הבטחון מחזיק קופה פרטית קטנה בסכום של 363 מיליון ש"ח (כ־240 מיליון דולר). נציגות האוצר בארה"ב מחזיקה סכום קטן יותר, 60 מיליון דולר בלבד.

● בגלל פיטורי עובדים וצמצום המנגנון הממשלתי נזקקת המדינה להעסקת "גורמי חוץ" — יועצים, נותני שירותים. אולם אין פיקוח מרכזי וקיים גידול בלתי־מבוקר בקניית שירותים, שפורצים את הגבולות של חסכון בכוח־אדם.

● משרד הבריאות המשיך לשלם משכורות לעובדים גם לאחר שהתפטרו או יצאו לחופשה ללא תשלום. כרגע אין זוכרים בדיוק למי, לכן גביית הסכומים נתקלת בקשיים. הדו"ח קובע שקיימים מקרים לא מעטים של טעויות ברישומים, חוסר מידע והעדר פיקוח.

● שר האוצר, הממונה על החיסכון לא הוציא הוראות מיוחדות בקשר לביטוח רוכשי דירות. לא קבעו להם פרמיה, הון מינימלי או בטחונות. לא פלא שאחת משלוש החברות בתחום זה פשטה את הרגל והשאירה אלפי רוכשי דירות בלי קורת גג.

מנהל הכנסות המדינה

● ברצונך להשתמט מתשלום מס הכנסה — דאג שהתיקים יועברו למחלקת חקירות. יפסיקו לגבות ממך ולחייבך בריבית פיגורים ובקנסות. במקרים רבים יפסיקו לגבות ממך גם את חובך מלפני תחילת החקירה. לעיתים לא יגבו ממך מס גם לאחר שהסתיימו ההליכים הפליליים בהרשעה של העלמת הכנסות.

● ב־1986 מס הכנסה בדק לעומק ב"תיקי מדגם" רק 621 תיקים. הטיפול הסתיים בהעברה לחקירה ב־17 תיקים בלבד, מתוך 341 אלף תיקים. הטיפול המשפטי בתיקים נמשך לרוב 4־5 שנים.

● אם יש לך מפעל מאושר, אתה מעושר באמת. בדרך כלל אין באגף מס־הכנסה כוח אדם מקצועי המסוגל לבדוק את הדו"ח שהוגשה. לכן זכו המפעלים המאושרים בהטבות, קובע המבקר, להן לא היו זכאים או היו זכאים רק באופן חלקי.

■ צבי טימור

■ משטרה

מודיעין כושל בשירות בתי־הסוהר

מבקר המדינה מצא בבדיקתו כי לתפקידי קמ"נים (קציני מודיעין) בשב"ס מונו קצינים בלתי־מתאימים, או חסרי נסיון ומוטיבציה בתחום זה. התחלופה הרבה של הקמ"נים פוגמת בעבודה השוטפת וביכולת ליצור קשרים טובים עם המקורות השונים.

על־פי בדיקת תיקיהם האישיים והרקע של הקמ"נים התברר, כי לא תמיד מונו לתפקיד האנשים המתאימים ולפי הכללים שנקבעו, בפקודות. אחת הדוגמאות לאי־תפקוד של הקמ"ן היתה בעת בריחתו של צבי גור ב־20.12.85. גור שפוט למאסר עולם ועוד 34 שנים על חטיפה ורצח (הילד אורון ירדן) למרות שצוין בתיקו האישי של גור כי בכוונתו לברוח, הועסק במרבית שנת 1985 מחוץ לחומות ובתקופה מסוימת אף ללא שמירה צמודה.

הבדיקה העלתה ליקויים רבים במערך המודיעיני, למרות שקיומו של מערך מודיעין יעיל הינו בעל חשיבות מרובה לניהולם התקין של בתי־הסוהר.

■ משרד החוץ

המלצות אגרנט — לא בוצעו

הביקורת במשרד החוץ מצאה, כי המרכז למחקר מדיני, שהוקם על־פי המלצות ועדת אגרנט בעקבות מלחמת יום כיפור, אינו עוסק בכל היעדים שנקבעו לו, וזאת מבלי שצמצום יעדיו נדון בממשלה ואושר על־ידה. מבקר המדינה קובע, כי "למעשה, לא בוצעו ההמלצות העיקריות של ועדת אגרנט, שהיו הסיבה המכרעת להקמתו של המרכז והרחבת פעולותיו בשנות השבעים".

בתחילת 1978 מינה שר החוץ ועדה שהוטל עליה לבחון את יעדיו ותפקידיו של המרכז. ועדה זו המליצה "לשחרר" את המרכז מאחר היעדים העיקריים שעליהם המליצה ועדת אגרנט (המבקר אינו מפרט מהו יעד זה) וכן מן הטיפול בנושא התכנון המדיני.

שר החוץ אימץ את המלצות הוועדה והביא את תוכן הדו"ח שלה לידיעת הממשלה. הממשלה רשמה לפניה את תוכן הדו"ח ולגבי ההמלצות החליטה, כי הן יובאו לאישורה.

המלצות הוועדה אומצו למעשה במשרד החוץ אך עד היום הזה לא דנה הממשלה על תפקידיו ויעדיו של המרכז למחקר מדיני.

המבקר מצא עוד, כי יש במרכז למחקר מדיני בעיה קשה של כוח־אדם.

■ דליה שחורי

■ נציבות המים

אין מדיניות

המים הם משאב שבמחסור וכאשר לנציבות המים אין מדיניות ואין פיקוח, לא פלא שקיימת שאיבת יתר וחריגה ממיכסות המים, שדלדלה את מקורות המים המצומצמים והביאה לירידה באיכותם — פוסק המבקר. הדו"ח קובע כי הגרעון במים

מסתכם בכ־ ביליארד קוב, בניית השווה לצריכה השנתית בחקלאות, שיבושים ביתיים ותעשייה. "עד היום" אומר הנציב, "לא הגיעה נציבות המים תוכנית־אב לשיקום המים על כל רכיביו, הכוללת בתוכה היבטים כלכליים, פיתוח מקורות ותפעולם, שיפור המים, ניצול מים שוליים ומי ביוב מטוהרים) והשימוש בהם".

כן מוסיף המבקר כי בשנים האחרונות הפכו מספר יישובים חקלאים ליישובים בעלי אופי עירוני. המעבר הזה מחייב שינוי בהקצאת מיכסת מים לאותם ישובים והפניית המים לצרכים חקלאיים.

בדו"ח המבקר, הסוקר את כל מקורות המים, נטען שמקורות המים באזור החוף נפגעו יותר מכל אזור אחר, בגלל צפיפות האוכלוסיה שהביאה לשאיבת יתר, והיא שגרמה לחדירת מים מליחים למי התהום, מצב שאי־אפשר לשנותו.

כמו כן טוען המבקר, שעלות המים למשתמשים אינה ריאלית ועל נציבות המים לשנות את המחירים, כדי שיבטאו את העלות האמיתית.

■ חיים מרגלית

■ מימון מוסדות דת

שני שמות — פעמיים כסף

גם לאחר קביעת הבג"ץ, כי יש צורך בקריטריונים ברורים, עניינים ושווים להזרמת כספים למוסדות דת, ממשיך שטח זה להיות פרוץ. משרדי הדתות, הפנים והחינוך ממשיכים לשמש צינורות להזרמת כספים למוסדות דת בהתאם לשיטה הקודמת, שנסמכה, שיטת המשא־ומתן בין הגורם הממשלתי שעסק בחלוקה לבין נציגי המפלגות.

הסכם הקואליציוני מ־1985 קבע שמשרד הדתות יחלק 9 מיליון דולר ומשרד החינוך יחלק 4.5 מיליון דולר למוסדות תורה "ייחודיים". אבל הוועדה שטיפלה בחלוקת הכספים עשתה את מלאכתה מתוך אילוצי זמן, בלא לבדוק באורח מעמיק את הזכאים. הוועדה קיימה מגע עם גורמים פוליטיים, שהיקשו על עבודתה והיתה להם השפעה לא רצויה על קביעת הזכויות ואופן החלוקה. כך, למשל, העביר משרד הדתות 225,000 שקלים לארגון נוער חרש, שלא ניתן היה לעמוד על היקף פעילותו.

משרד החינוך לא הכיר בארגוני נוער שלא הזדהו עם הציונות, כמו "דגל ירושלים", "חיים מאירים", "נר ישראל" ו"צעירי חב"ד". ארגונים אלה הם מוסדות לימוד תורניים, בעיקר ישיבות, ולא תנועות נוער, קובע המבקר. חרף זאת העביר אליהם משרד הדתות "כספים ייחודיים".

בדיקה מדגמית של המוסדות הנהנים העלתה כי למוסד אחד היו שני שמות והוא קיבל תמיכה פעמיים. 15 מוסדות נתמכים לא היו רשומים כעמותות.

■ יצחק שור

■ מס הכנסה

לא כדאי לשלם מס אמת

בדיקת סדרי הגשת כתבי האישום בענייני מס הכנסה בפרקליטויות המחוזיות תל אביב, ירושלים, חיפה, כולל נצרת, ובאר שבע העלתה:

במשך שש שנים, 1980 — 1985, שבדקה הביקורת, הועברו לפרקליטויות 616 תיקים מטריאליים להגשת כתבי אישום: ב־300 תיקים הסתיים הדיון וניתנו פסקי דין; 91 תיקים הסתיימו בכופר; ב־46 תיקים הוחלט שלא להגיש כתבי אישום; 98 תיקים תלויים ועומדים בבתי המשפט; ואילו ב־81 תיקים, המהווים 13% מכלל התיקים, טרם הוכנו כתבי אישום.

שליש מהתיקים בעבירות המטריאליות, שהיו בטיפול בשנים 1980 — 1985, השתהו בפרקליטויות המחוזיות לשם הגשת כתבי אישום נגד עברייני מס תקופה ארוכה — מחצי שנה עד שנתיים; בחלק מן התיקים שנבדקו השתהה הטיפול מעל שנתיים.

לגבי תיקים בעבירות טכניות, בפרקליטויות בשנים 1983 - 1985, נמצא, שבלמעלה ממחציתם הוגש כתבי האישום לאחר תקופה של חצי שנה עד שנתיים ויותר.

בפרקליטות מחוז חיפה נמצא בעת הביקורת, כי טרם הוגשו כתבי אישום על

עבירות טכניות ב־40% מהתיקים שנפתחו בשנת 1984 וב־10% מהתיקים שנפתחו בשנת 1985.

במזכירויות בתי המשפט שנבדקו לא הייתה דאגה מספקת לביצוע גזרי הדין, שהטילו קנסות על עברייני מס הכנסה.

■ מינהל מקרקעי ישראל

הפסיד מיליונים

מינהל מקרקעי ישראל הפסיד מיליונים בתוכנית "ל". סעיף 1 לחוק יסוד מקרקעי ישראל תש"ך — 1960 קובע, כי המקרקעין הם של המדינה, של רשות הפיתוח או הקרן־הקיימת־לישראל, והבעלות עליהם לא תועבר, לא במכר ולא בדרך אחרת. בפירוט החוק נאמר, כי קרקע עירונית תימסר בדרך של חכירה בלבד, להוציא קרקעות עירוניות שהממשלה תחליט בכל מקרה על מכירתן ורק לאחר שהושלם תכנונן ורק לשימוש בייעוד שנקבע בתיכנון.

לכן נדהם המבקר כאשר בדק את התקשרות המינהל עם חברת הירקון בע"מ, בניגוד לכל האמור לעיל.

במחצית הראשונה של שנות השישים הכינה עיריית ת"א־יפו תוכנית־אב להרחבת השטח הבנוי. מרחב קרקע רצוף, שנועד לשמש עתודה עיקרית לכך, נמצא מעבר לירקון. באזור הכלול בתוכנית מיתאר "ל". לשם ביצוע התוכנית הוקמה חברת "הירקון". הביקורת העלתה כי בשנת 1973 צברה חברת הירקון הפסדים בסך 2 מיליון דולר ולא יכלה לעמוד בהתחייבויותיה כלפי המינהל והמשק. ב־1977 הודיע המינהל כי הוא החליט לבטל את כל ההסכמים ודרש החזרת הקרקעות. "למרות ההתכתבויות והדיונים", קובע המבקר, "לא נקט המינהל פעולה ממשית להשבת הקרקעות". במקום לשלם חובות למינהל, חילקה חברת "הירקון" דיווידנד לבעלי המניות. החוב גדל ותפח ולא שולם עד היום.

הקצאת קרקע בלא מיכרז

בשנים 1980־1985 הקצה מינהל מקרקעי ישראל בלא מיכרז בהתבסס על החלטות של ועדה משותפת של המינהל ומשרד הבינוי והשיכון, קרקעות מפותחות לבנייה למגורים בשכונת הר נוף, במערב ירושלים. ההקצאה נומקה בכך, שהיזמים מאורגנים בקבוצות כתאגיד ללא כוונת רווח, הקבוצה מסייעת לקידום מטרות לאומיות ומסוגלת לבנות את המגורים לעצמה.

ב־1986 מצא המבקר כי הקרקע נמסרה ללא מיכרז לחברות עסקיות.

□ חיים מרגלית

■ בריאות

עודפים וחסרים

במשרד הבריאות אין נתונים ברורים על מספר הרופאים מלבד רופאי שיניים, משום שאין חובת רישום לרופאים. עד ראשית יוני 1986 העניק המשרד 18,447 רישיונות. לפי מפקד אוכלוסין מ־1983 היו בארץ 11,575 רופאים, רופא לכל 400 תושבים.

ב־1984 נוספו 760 רופאים (6.5% מכלל כוח עבודה פעיל) בוגרי בתי־ספר לרפואה בארץ ובחו"ל ועולים חדשים. זה גידול העולה פי שלושה על הריבוי הטבעי. ראש שירותי האשפוז של משרד הבריאות טען באוזני המבקר כי ישנם 3,500 רופאים צעירים בשלבים שונים של התמחויות, אבל רק מקצתם ימצא עבודה בתחום התמחותם בבתי־חולים. יש ריכוז רופאים באיזור המרכז, בפתח־תקווה יש יותר רופאים מאשר בכל מרחב הנגב. אך יש מחסור ברופאים גריאטריים, פאתולוגים, מרדימים, רנטגן.

...רחים ועוזרי ... ויותר ... אחוזים ... יש צורך בסגיר...

... ואחיות ... ניתנו ... אך אגף הסיעוד ... רק ... אלף ... רובם בשירותי ... בבדיקות ... מכאן חוסר ... חוסר כוח סיעודי ... ביחידות פסיכיאטריים, גריא... ועוד.

לשירד הבריאות רשות וחובה לפק... רופאים העוברים על החוק או הפועלים ב... לאתיקה רפואית. מאוקטובר 1980 עד ... 1984 הוגשו 491 קובלנות. כמעט ... נסגרו, ... אחוזים הסתיימו בנזיפה. הטיפ... חצי שנה עד שנתיים מהגשת התלו... הסיבות לחוסר "שיניים" של הוועדות ... רישיונות רפואיים.

■ יוסף ...

■ משרד החינוך

יש מחשבין אין חושבים

בניגוד למגמת משרד החינוך ... את הלימודים במוסדות גדולים ... מורים, לא נתנה הנהלת המשרד ... דעתה לקיום סניפים זעירים של ... דתיים במרכז הארץ, כמו מעלה אדומים, מכון ירושלים, כרם ... שעלבים ומבשרת ציון.

מבקר המדינה ציין שליד שלושה ... ודתיים - יי"ש) להכשרת מורים ... סניפים. בכיתה אחת, למשל, ... תלמידים ובאחרות ־ 11, ועדה בראשות ... שרלין המליצה לצמצם 10 סמינרים, ... דתיים - יי"ש), אך צימצמה שניים ... - יי"ש).

אין בידי המשרד תחזיות ... מספר המורים שיהיו דרושים באיזורי ... ובמקצועות השונים, אין מידע ... מספר הבוגרים ואין מעקב אחר ... בעבודה.

לדעת המבקר, כמו גם לדעת ... החינוך, אין צורך בקיומו של בית־ספר ... להשתלמות מורים בבית הסתדרות ... שעה שבגוש דן פעילים 24 בתי ... לעובדי הוראה. למשרד החינוך אין ... בית־הספר ואף לא דו"ח על ... המשתלמים, ופרטים על החוגים. ... המבקר מן הראוי לבדוק, אם יש ... לקיום בית־ספר זה. נוכח ... התקציביים החמורים.

ביקורת על השימוש במחשבים ... הספר גילתה, כי שנה וחצי עברה ... פרסום מכרז לרכישת מחשבים לבין ... תוצאותיו. לפיכך הצטיידו בתי־ספר ... במחשבים בלי שקיבלו מן המשרד ... והנחייה בבחירת הציוד. רוב המנהלים ... כי צוות הפיקוח על המחשבים אינו ברמ... הכשרה לקויה של המורים גורמת לניצול ... מועט מן הפוטנציאל הגלום במחשב. ... קבלו שאין להם זמן לטפל בחלק ... מתקשים אשר אותרו בידי המחשבים. ... בתי־ספר נמצא כי מעבדת המחשבים ... עד 10 שעות בשבוע.

■ יצחק ...

■ עבודה ורווחה

"הטעיה מכוונת"

בסוף 1981 קיבלה חברת "המש... מהמוסד לביטוח לאומי, השתתפות ... כ־230.00 מרקים גרמניים, לרכי... מכונה לייצור חיתולי פר ותחבו... "המשקם" התחייבה להציב את המכ... במפעלה בקריית־שמונה, על... להגדיל את כושר קליטת המוגב... מהאזור, אך המכונה הוצבה במ... "המשקם" בנהריה. "מצב זה מצביע... הטעיה מכוונת", קובע המבקר, "בהפ... זו יש משום התנהגות שאינה הול... חברה ציבורית".

גם בפרשת מכונה לייצור חיתולי ... שנקנתה באמצעות חברת ליסינג ב... מופרו ולבסוף נמצאה בלתי תקינה ... הטעתה "המשקם" את המוסד לביטוח לא...

בפרויקט שיקום השכונות, מתברר ... נציגי משרד העבודה והרווחה נוהגים ב... בולט. מבדיקת 37 פרוטוקולים של ... היגוי לפרויקט, בשנת 1985, מתברר כי ... המשרד לא הגיעו ל־25 ישיבות. ב־36 ... נעדרו נציגי המשרד מ־17 מתוך 23 הישי... שנבדקו. הנציגים נעדרו מישיבות ש... בנושאים חשובים, כולל אלו שדנו בשא... התקציב השנתי של הפרויקט.

■ מוטי בס...

■ צה"ל

חוסר משמעת גרם לאבדן חיי אדם

בימים בהם הרמטכ"ל החדש משקיע מחשבה רבה בדבר הדרכים לאכיפת המשמעת בצה"ל, מציג דו"ח המבקר תמונה קודרת על המשמעת בצבא. אולי בפעם הראשונה בתולדות צה"ל בחן צוות מבקר המדינה את ההיבטים והתוצאות של היעדר משמעת מבצעית ומינהלית בכל הרבדים של תפקוד הצבא.

הדו"ח חושף ליקויים רבים בתחום זה, מצביע על הוראות הרמטכ"ל ואלופי המטכ"ל שלא בוצעו ומציג תוצאות חמורות באובדן חיי אדם, אמצעי לחימה ועוד.

המבקר קובע כי המשמעת הינה מרכיב חשוב ביותר בפעולת הצבא בכל התחומים וכי התופעה של חוסר משמעת חודרת אל כל תחומי פעילות הצבא ותוצאותיה חמורות.

"בניגוד לתפיסה רווחת לפיה משמעת מזוהה בעיקר עם הקפדה על כללי לבוש ועל הופעה חיצונית של חיילים, פירושה האמיתי הוא ציות לפקודות בכל התחומים. מכאן מתבקש כי אחריות המטה הכללי לטיפוח המשמעת תהיה בכל תחומי פעילות הצבא. האחריות לקיומה של משמעת בצה"ל מורכבת מאחריות ישירה של המפקד בכל דרג שהוא ומאחריות מטה עקיפה. בדרג המטכ"ל אין אחריות מרוכזת מתוך ראייה כלל־צה"לית להתמודדות עם עניינים מתחום המשמעת, ששורשיהם והשלכותיהם חורגים אל מחוץ לתחומי האחריות של היחידות (משמעת תעבורה, משמעת בטיחות־אימונים וכו')", קובע המקור.

בדו"ח ה־37 מובאים מספר החלטות של המטה הכללי שלא בוצעו במלואן. כן מובאים ציטוטים מישיבות מטכ"ל בהם מתריעים חברי הפורום מפני התרופפות בתחום חשוב זה.

אין דוגמה אישית

במהלך הביקורת קיימו עובדי משרד המבקר שיחות עם 20 מפקדים בכירים מדרגת אל"מ ועד אלוף. רובם הצביעו על בעיות שונות בתחום המשמעת בצה"ל, אחרים אמרו שאין מתייחסים ברצינות להוראות ושיש הוראות שאינן מבוצעות כלל, אחרים טענו שחסרה הדוגמא האישית, אחרים הצביעו שלא תמיד נשקלים הדברים כראוי בטרם הוצאת פקודה וכי קיימות פקודות לצורך "כיסוי". אחרים ציינו כי לא תמיד ניתנים האמצעים הדרושים לעמידה במשימות וחלק עמדו על היעדר אכיפה. "מוותרים למרות אי־ביצוע ולמדו לחיות עם הוויתורים".

הדו"ח מצביע על תהליך על גידול במספר הרשעות חיילים בגין עבירות משמעת וגורס כי ניתן לראות בהרשעות בדין משמעתי את אחד המודדים להערכת רמת המשמעת בצבא.

על פי נתוני צה"ל על החיילים שנפגעו ב־1985, 7.5 אחוז נפגעו בדרגת חומרה גבוהה. כ־79 אחוז מהנפגעים בדרגת חומרה גבוהה נפגעו במסגרת הצבאית והיתר במהלך חופשה. מרבית הנפגעים נפגעו בתאונות דרכים, תאונות אימונים, תאונות נשק, התחשמלות, נפילה וטביעה. רק 15 אחוז נפגעו בפעילות מבצעית. לפיכך, מרבית התאונות נעוצות באי שמירת הפקודות וחוסר המשמעת.

במאי 1985, למשל, קבע המטה הכללי כי חייל המשרת באחת מהסיירות המובחרות שייתפס בהופעה מרושלת יעזוב את היחידה ויעמוד לדין. המבקר קובע, כי הוראה זו לא בוצעה כלל למרות תזכורות ברמות השונות. "הוראת הרמטכ"ל התמוססה במהלך ביצועה ולא שמשה כמנוף לשיפור ההופעה החיצונית של חיילי הסיירות בפרט ושל צה"ל בכלל" קובע הדו"ח.

הדו"ח מביא דוגמאות נוספות בתחום זה, בין השאר: בפיקוח צה"ל על ניצול ימי מילואים, בפיקוח על סדרות חימוש האסורות למימוש, היערכות לביצוע הדרכה בעת חירום ועוד.

לסיכום פרק זה, מטיל מבקר המדינה את האחריות למצב זה על המטה הכללי של צה"ל וקורא לו לפעול למימוש המשמעת לאלתר, בראשונה על־ידי מתן דוגמא אישית מצד מפקדים החל מהדרג הבכיר ביותר.

צמצום כוח אדם בצה"ל

בשנתיים האחרונות צומצם מספר משרתי הקבע ב־9.5 אחוזים ומספר האזרחים עובדי צה"ל בכ־12 אחוז. דו"ח מבקר המדינה קובע כי צה"ל ביצע את תכנית הצמצום בכוח־אדם במלואה.

עם זאת, קובע המבקר, כי המגמה להשיג שיפור איכותי בעת הצמצומים לא הושגה במלואה וכי תהליך צמצום כוח האדם הושפע מחוסר נכונות של קצינים וטורים, מהנדסים וטכנאים להמשיך בשירות קבע. "בתקופה זו גדל מספר מתירי החוזים ביוזמתם". הדו"ח מצא כי קיצוצי התקציב, שהתבטאו בחלקם בצמצום כוח האדם בצבא, גרמו להקטנת סדר הכוחות ולביטול משימות.

הדו"ח מציין כי גם ההחלטה על צמצום מספר הקצינים בדרגות תת־אלוף ואלוף־משנה מתבצעת כמתוכנן.

מניעת השימוש בסמים

בחודשים אפריל־אוגוסט 1986 ערך מבקר המדינה ביקורת בנושא השימוש לרעה בסמים בצה"ל. המבקר מצא כי ב־1973 מונתה בצה"ל ועדת סמים בראשות קצין רפואה ראשי. נקבע כי היא תכונס לפחות אחת לשלושה חודשים. בארבע השנים האחרונות כונסה ועדת הסמים שלוש פעמים בלבד.

על פי הדו"ח, כ־300 בני־נוער אינם מגוייסים לצה"ל מדי שנה בגלל עבירות פליליות ובכללן סמים.

הדו"ח קובע כי אין כיום צוות מקצועי בצבא או תכניות הסברה כדי להתמודד עם תופעת הסמים. כן אין בידי הצבא רשימה של מכורים או נוטלי ארולן.

יצויין כי 10 אחוזים מכלל כתבי האישום שמגישה הפרקליטות הינם בתחום עבירות הסמים.

הדו"ח מציין כי בשנת 1985 כמעט שלא הופעלו כלבי סמים ביחידות חשודות ורוב החקירות היו גלויות ולא מורכבות ומעמיקות. מן הממצאים בתחום זה עולה כי יש צורך לשפר את חקר היקף השימוש בסמים בצה"ל ואת מאפייני המשתמשים, לשכלל את פעילות ההרתעה והאכיפה של מצ"ח וליצור כלים לבדיקת האפקטיביות של פעולות המניעה.

תנאי שירות לחיילות

בצה"ל מתבצעת עבודת מטה לארגון מחדש של מערך הח"ן לפי צרכי הצבא.

הדו"ח קובע כי נוצר חוסר ניכר של קצינות ח"ן בשירות חובה היות ואין די מועמדות טובות לתפקיד זה. ברוב היחידות משולב תפקיד קצינת הח"ן בתפקיד קצינת תנאי שירות, אולם לא ניתנה הכשרה נאותה לקצינות האמורות לבצע את שני התפקידים.

הדו"ח חושף מספר ליקויים בנושא הסעת חיילות בשעות החשיכה ממקום שירותן לתחנות הסעה ובכיוון ההפוך.

הקמת מוצב

המבקר בדק את תהליך תכנונו ובנייתו של מוצב גדול של צה"ל בסוף 1986. הדו"ח קובע, כי בניהול הפרוייקט לא הובטחו סדרי פעולה נאותים ליישוב מהיר של חילוקי דעות מקצועיים בין הגורמים וכי הדבר גרם לעיכובים. לחלק מסויים של העבודה נבחר קבלן חסר ידע ונסיון בסוג עבודה שכזו. הקבלן לא קיים סעיפים מהמיפרט הטכני ומשרד הבטחון לא נקט צעדים נגדו. כל אלה ונוספים גרמו לתוספת ניכרת בעלות בניית המוצב.

יחידות אחזקת מטוסים בחיל האוויר

מבקר המדינה בדק את יחידת אחזקת המטוסים המרכזית של חיל האוויר, המהווה את הדרג הגבוה ביותר בחיל האוויר לצורך אחזקתם ושיפוצם של כלי טיס ומכלולים. ביחידה זו משרתים אלפי חיילים ואזרחים עובדי צה"ל.

תכנית העבודה של שיפוץ פריטים שהכינה מפקדת חיל האוויר היתה שגויה ולא נעשה בה שימוש. היחידה פעלה על פי תכנית שהכינה בעצמה ללא אישור ובקרה של מיפקדת החיל.

ביחידה מבוצעת בדיקה מסויימת בעזרת מיכשור הפולט קרינה מסוכנת. הביקורת העלתה ליקויים בשמירה על הבטיחות וכמו כן מצאה כי הבדיקות הרפואיות השנתיות לא מבוצעות כנדרש.

חומרי־נפץ ליד שכונות אזרחיות

בדו"ח השנתי ה־35 חשף מבקר המדינה הימצאותם של חומר נפץ בכמות גדולה במצבור של חיל הים הנמצא סמוך לשכונות מגורים אזרחיות, בניגוד "לכל ההוראות". המבקר קבע אז כי שני המתקנים מהווים סיכון בטיחותי חמור לסביבה האזרחית המתפתחת.

שנתיים אחר כך מוצא המבקר כי לא נעשה כל צעד ממשי לביטול הסיכון שבינתיים התגבר בכל שהולכים ומתווספים בתים אזרחים בקרבת המצבור. המבקר רואה זאת בחומרה רבה וקורא למערכת הבטחון לנקוט צעדים מידיים לפינוי המתקנים נוכח הסכנה הבטיחותית הגדולה.

■ אבי בניהו

■ המינהל האזרחי

שומרים — מהמשפחה

110 עמודים מכסה הדו"ח במינהל האזרחי בשטחי יהודה ושומרון. לביקורת קשה במיוחד זוכה המינהל האזרחי בנושא הפיקוח על אגודות הכפרים.

"עיון במסמכי היחידה", כותב המבקר, "מעלה ממצאים המצביעים על ליקויים חמורים שנתגלו בתיפקודן של אגודות הכפרים ועל כך, שהמינהל לא הפעיל את הסמכויות שהוקנו לו בחוק ולא נקט צעדים המתחייבים לתיקון הליכים בלתי תקינים..."

להלן כמה מהממצאים של המבקר:

החלטות שנתקבלו בישיבות האגודות לא נרשמו; פרוטוקולים מהישיבות של מרבית האגודות לא נתקבלו ביחידה; באגודות לא נערכו אסיפות כלליות; אין להן תקנון מאושר, ובמרביתן אין וועדות לניהול, כנדרש בתקנות.

ביולי 1984 היו ברשות האגודות 19 כלי רכב הרשומים על שמן, וארבעה הרשומים על שם אנשים פרטיים, לשניים מהם מספרי רישוי ישראלי. בכלי רכב שנרכשו עבור אגודות הכפרים מתקציב המינהל האזרחי השתמשו האגודות, בדרך כלל, לפי הבנתן, ולא ניהלו רישום מסודר על השימוש בהן. עוד ביולי 1983 הורה קמ"ט פנים להעביר את כלי הרכב לבעלות המינהל האזרחי. הביקורת העלתה, כי ההעברה לא בוצעה, ובהיעדר בקרה של המינהל האזרחי הם נוצלו על ידי האגודות בצורה לא נאותה.

עקב סכסוכים ומאבקים פנימיים בתוך אחת מן האגודות צומצם היקף פעילותה וגם הניהול הכספי בה כושל. ראש האגודה נעדר לעתים קרובות, ועובדי האגודה אינם מסוגלים לנהל את העניינים השוטפים באופן עצמאי. במארס 1985 היה לאגודה גרעון של כ־8,500 ש"ח. בעקבות הודעת היחידה, כי תבדוק את חשבונות האגודה באופן יסודי, הגישה האגודה דו"ח כספי מאוזן, והתברר שהאיזון הושג בעיקרו מתרומה של יו"ר האגודה בסך 5,800 ש"ח.

בהתאם למסמכים, פרוייקט הכביישים בכפרו של ראש האגודה, שבוצע על ידי אגודת הכפרים נעשה בצורה רשלנית, בלי שנבחנו נתונים על מהות העבודה ועל היקפה, בלי שנערכה תחרות חופשית בין קבלנים, ובלי שנחתם חוזה עם הקבלן המבצע. ב־1984 חילק יו"ר האגודה ללא תיאום עם המינהל האזרחי, כמויות גדולות של מים לכפרים בסביבה. המים סופקו לכפרים שיש בהם רשת מים, וגם לכפרים שהקמ"ט ניתק את אספקת המים אליהם בגלל אי־תשלום חוב בגין צריכת המים על ידי התושבים, בעיקר בכפרו של ראש האגודה.

בראש אחת האגודות עמד ראש מועצה של אחד הכפרים. עיקר פעילות האגודה התמקד במתן סיוע וייעוץ לכפרים במגעיהם עם המינהל האזרחי. חלק גדול מתקציבה יועד לתשלומי עזר לנזקקים, למוכתרים ולמקורבים לאגודה.

ראש אגודה אחרת הינו, לפי המסמכים, חסר יכולת ארגונית וניהולית. עיקר הפעילות של האגודה מתבטאת במתן טובות הנאה למספר מוכתרים, אשר לרוב הינם חסרי השפעה בכפרים. האגודה אינה מקיימת כל פעילות בתחומי הכפרים, ובניגוד לאגודות אחרות, אין היא מעניקה שירותי סיוע חקלאי לכפרים. בשנתיים האחרונות הניהול הכספי של האגודה כושל.

באמצע 1985 הוחלט להפסיק את פעילות האגודה, ולאפשר לראש האגודה להעסיק על חשבון המינהל האזרחי שישה שומרים בשכר, במקום 11 שהועסקו עד אותו מועד. כן הוחלט לצמצם את מספר כלי הרכב שברשות האגודה, ואת מספר העובדים שהיא מעסיקה. עד תחילת 1986 טרם בוצעו הצמצומים. סגן ראש המינהל האזרחי הודיע למשרד מבקר המדינה באוקטובר 1986, כי הצמצומים מתבצעים בהדרגה.

ראש אגודה אחת הורשע בפלילים ואת מקומו מילא סגנו, המשמש גם כראש מועצה כפרית. מן המסמכים עולה, כי ממלא המקום סילק את השומרים ואת הפקידים של משפחת ראש האגודה הקודם, ומינה במקומם פקידים ושומרים ממקורביו; פעילותו של ראש האגודה הנוכחי גרמה להזנחה מוחלטת של המועצה הכפרית. עוד באוגוסט 1984 התריעו מושל הנפה וקמ"ט פנים, שעקב פעילותו החריגה והלא תקינה באגודה, אסור לו להמשיך בתפקידו.

צנזורה על ספרים

פרק פיקנטי בדו"ח נוגע לצנזורה על ספרים. כידוע, דרוש אישור של הצנזור לכל ספר או כתב־עת הנכנס לשטחי יש"ע. בדו"ח מובאת ביקורת קשה על הצנזור שלא פעל, כמתחייב מתפקידו, לשחרר ספרים מהמכס:

בעת ביקור שערכו עובדי משרד מבקר המדינה בגשר אדם ב־1986 היו במכס כמויות גדולות של ספרים. ביניהם ספרי מדע וספרים אחרים יקרי ערך, שיובאו כדין. לצורך שיחרורם דרוש היה שנציג הצנזורה יבדוק את התכולה, ויחליט אם הספרים שיובאו תואמים את רשימת הספרים שצורפה לרשיון הייבוא, מותרים בייבוא מבחינה ביטחונית, וכי שולמו מסי הייבוא.

הבדיקה העלתה, כי יבואן השאיר בידי עובדי היחידה המחאה פתוחה החתומה על ידו, והמיועדת לתשלום מסי היבוא. אך בגלל היעדרו של נציג הצנזורה נתעכב שחרור הספרים. עוד העלתה הבדיקה, כי מאותה סיבה משלוחים רבים מתעכבים. היבואנים הגישו תלונות שנגרמים להם כתוצאה מכך נזקים.

בנושא "סרטים ומחזות" העלתה הביקורת כי הוועדה לביקורת סרטים באזור לא התכנסה זה כמה שנים:

הוועדה לביקורת סרטים באזור לא נתכנסה מאז שנת 1980 לא בדקה סרטים המוקרנים באזור. מן המסמכים עולה כי היו מקרים, בהם דרשו מהיחידה מושלים צבאיים, או ראשי עיריות ונכבדים אחרים באזור, להפסיק הקרנה של סרטים הפוגעים במוסר, או בעלי נימה של חתירה או של הסתה. הביקורת העירה "כי על הגורמים הנוגעים בדבר לפעול לתיקון המצב".

ביקורת קשה מטיל המבקר על המנהל האזרחי בסעיף "הקצאת קרקעות להתיישבות יהודית". על פי נתוני היחידה, החל משנת 1980 ועד סיום הביקורת, בספטמבר 1986, היקצה הממונה 109,000 דונם להסתדרות הציונית העולמית לצורך התיישבות יהודית באזור. שטח זה מהווה כ־75% מכלל הקרקעות שהוכרזו כרכוש ממשלתי. בנוסף לכך הוקצו להתיישבות יהודית במרוצת השנים, גם אדמות רשומות ובלתי רשומות שעל היקפן אין ביחידה נתונים מרוכזים.

הממונה הכין חוזה פיתוח בין הממונה, המיישבת והמשתכן: עם גמר בניית המבנה ייחתם חוזה ישיר בין הממונה למשתכן, כנהוג בשטחים בעלי ייעוד עירוני.

מן המסמכים עולה כי מאז תחילת ההתיישבות בשטחים שהוקצו למיישבת (ההסתדרות הציונית העולמית), הוקמו 65 יישובים, בהם תוכננו 6,540 מגרשים ליחידות דיור. בפועל נבנו 3,848 יחידות דיור, ואוכלסו 2,514 יחידות.

הביקורת העלתה, כי הממונה לא הקפיד שהמיישבת תפנה אל היחידה כל משתכן, כמתחייב מן החוזה, כדי לחתום על חוזים וכדי לקבל מראש אישור לתכנית בנייה למבנה שהוא עומד להקים על הקרקע. המיישבת טענה כי ביישובים שהוקמו הייתה אי־התאמה בין ההסדרים החוזיים הקיימים, שנועדו להתיישבות חקלאית, לבין אופי היישובים וסוגי עיסוקם של המשתכנים בפועל.

■ עמירם כהן

■ תיירות

הסיוע נקבע ע"י בעלי עניין

כדי לעזור למלונאים לצאת מהמשבר שאליו נקלעו ב־1985־1986, הקציב משרד התיירות למעלה מ־17 מיליון ש"ח להלוואות. החברה הממשלתית לפיתוח מפעלי תיירות הופקדה על חלוקת הסיוע. כרבע מההלוואות אושרו למלונות בבנייה ולא היה קשר בין קשייהם לבין השפל בענף (ירידה בתיירות, ירידת ערך הדולר). בדרך כלל לא נדרשו היזמים להשקיע מכספם בהבראת המפעל. העול נפל כולו על הקופה הציבורית. אושרו אף הלוואות לשני "בעלי יוזמה", אשר משכו כספים כהלוואות. הוועדה שדנה וגם החליטה על הענקת סיוע לא התייחסה לעובדה זו.

יזמים בענף המלונאות קיבלו מימון החל ב־1979, לביצוע תוכנית בנייה כהלוואה צמודה מדד או דולר, ל־12 שנה. בשנתיים הראשונות שילמו רק ריבית ועמלות. אחר־כך אמורים היו להחזיר קרן, אך המלון לא הכניס רווח, גם בשל שפל בתיירות בעקבות מלחמת לבנון. מאז 1983 פעל משרד התיירות להארכת תקופת הפרעון. ביולי 1986 סוכם בין משרד התיירות לבין האוצר שכל פרוייקט תיירותי יוכל להחזיר הלוואות פיתוח ב־17 שנה. על השנתיים של דחיית החזר הקרן הוסיפו עוד שלוש שנים בהן משלם הלווה רק את הריבית. מהסדר זה, המהווה הלוואה בתנאים מועדפים, ייהנו רוב המלונות.

ב־1986 אישר משרד האוצר את בקשת משרד התיירות לסיוע מיוחד למלונות שנקלעו לקשיים בגלל השפל בענף. מתוך 19 פונים לסיוע קיבלו הלוואות ל־8 שנים 14 מפעלים. סה"כ חולקו 6.3 מיליון דולר. הוועדה שחילקה את כספי הסיוע לא עמדה על העיקרון שהיזם עצמו יתרום מכספו־הוא להבראה, נוסף על הסיוע הממשלתי. חברת פיתוח תיירות, שקבעה למי יש לתת סיוע נוסף, היתה גם בעלת־עניין, שכן חלק מהמבקשים כבר היו בעלי־חוב לחברה והיה לה ענין להתכוון בבקשת הסיוע כדי למנוע פשיטת־רגל והפסד חוב קיים מהעבר.

רבע מכלל הסיוע שאושר ניתן לשני בתי־מלון לא גמורים, שלא יכלו להיפגע מהשפל בתיירות. ועוד חריג — 1.5 מיליון דולר ניתנו כהלוואה, כאשר אפילו את הריבית לא שילמו בשנה הראשונה.

החברה לפיתוח יפו העתיקה הוקמה ב־1961 על־ידי הממשלה. האתר נבנה. כעת עוסקת החברה בשמירה על האתר, בניקיון ובגביית דמי חכירה. היתה הצעה להעביר את הנכס לעירייה, אך זו סירבה. כבר ב־1976 הועלתה הצעה לחסל את החברה, להעביר הנכס למנהל מקרקעי ישראל ואת תפקיד שמירה על הניקיון לידי העירייה. בדרך זו ניתן היה לחסוך כספים, שכן האתר הוא כיום גרעוני.

■ י. שמי

המבקר הבא

- מי יהיה מבקר המדינה הבא?
- שר התיירות אברהם שריר.
- מה פתאום?
- כיוון שעכשיו הוא מבקר המדינה.

■ יצחק שור

■ חקלאות

לא רואים לא שומעים לא יודעים

משרד החקלאות לא היה מעורב בבדיקה ובאישור תכנית השיקום של התנועות ההתיישבותיות. במשרד לא נמצאו נתונים על כמות הסיוע שהוקצה לכל יישוב והבסיס לקביעתו — זהו למעשה פסק הדין שהוציא מבקר המדינה על משרד החקלאות, שמשמעותו — משרד החקלאות לא רואה, לא שומע, לא יודע.

אשר לסיוע הכספי למגזר החקלאי, המבקר מציין כי רבים מהמושבים והקיבוצים נוסדו

לאחר קום המדינה ולא הצליחו להגיע לביסוס משקי. מצב שגרם לכך שהממשלה הושיטה להם, פעם אחר פעם, סיוע כספי בהיקף ניכר. דו"ח המבקר סוקר את תכניות הסיוע שהיו בעבר, הקצאות כספים, עד לתכניות הסיוע האחרונות, שהדיון בהן טרם נסתיים.

המבקר מאשים את משרד החקלאות שלא בדק ולא אימת במושבים ובארגוני הקניות המושביים את מצב החובות, ולכן לא היה המשרד יכול להציג לפני הממשלה נתונים כספיים מסודרים על היקף החובות, מבנה החוב והתפלגותו והנכסים העומדים מולם. היקף החובות של תנועת המושבים וארגוני הקניות שלהם נאמד בשנת 1986, מועד עריכת דו"ח המבקר, בכ־850 מליון דולר (עתה מגיע החוב ליותר מ־1.3 מיליארד דולר — ח.מ.). לפיכך מציין המבקר, שכבר ב־1985 וב־1986 הקצו משרד החקלאות והסוכנות, במסגרת מספר תכניות סיוע, סכום של כ־240 מיליון דולר לצורך סיוע למגזר החקלאי. ההקצאה של כספי הסיוע, בהיקף של 100 מיליון ו־27 מיליון דולר, לא נעשתה בהסתמך על נתונים ברורים של היקף החובות וערכי התפוקה של היישובים. בכל הקשור להקצאת סיוע בהיקף של 25 מיליון דולר לא שותף משרד החקלאות, כפי שמן הראוי היה לעשות.

הסיוע, שאמור היה להינתן למושבים במסגרת תכנית הסיוע של 100 מיליון דולר, טרם נתקבל על־ידם. הכספים הועברו לפני למעלה משנה לארגוני הקניות, כמקדמות, עד להסכמת ההלוואות לזכות המושבים.

בסוף שנת 1986 החלה לפעול ועדת היגוי עליונה, לבחינת המצב המשקי של המושבים ואישור תכניות לסיוע שיינתן לאותם מושבים. במועד סיום הביקורת היתה ועדת ההיגוי בשלבי גיבוש מסקנותיה והמלצותיה.

■ חיים מרגלית

ערוץ ראשון
מאת דורית גפן

על נהרות פולין

הסדרה "על נהרות בבל", בהפקת אסתר סופר, מביאה לנו תמונות וסיפורים על קהילות יהודיות בעולם. בשבוע שעבר נטל אותנו יהודה קווה אל נופיה היפים של פולין, בחיפושיו אחר היהודים המעטים שנותרו בארץ הריגה ושריפה זו. ערב לפני המלחמה היתה בה אחת הקהילות היהודיות המפוארות ביותר. ודווקא המיפגשים האקראיים, בתוך השממה הריקה מיהודים, גם בערים ועיירות שרחובותיהם היו פעם מלאים ביהודים, המחישה בעוצמה מיוחדת את האין הגדול.

כמו אותו חייט יהודי, שעדיין מצביעים עליו כעל "ז'יד", יהודי, ולא אחת ולא שתיים שמע מילות גנאי וגידופים. אך הוא נותר על מקומו. לצופה קשה להזדהות עם צערו של האיש על שבתו נישאה לנוצרי למרות רצונו. קשה גם להבין, מדוע בחר יהודי זה להישאר במקום ההוא.

תמונה מרגשת היתה הביקור בבית הקברות, בחלקתו של צדיק ידוע, והפגישה עם האשה העוברת במקום — נוצריה מבוגרת, שהפליאה לדבר יידיש, שפה שהיא עדיין מיטיבה לזכור מהתקופה בה היו לה חברות יהודיות טובות. פשוט קשה היה להאמין לשמע החיוניות של השפה והצליל, היהודי כל־כך, בפיה.

סיפור מסוג אחר היה של ד"ר רטנר, המסביר את ישיבתו בפולין כניצחון הקטן והפרטי שלו על היטלר, שהשמיד את משפחתו במלחמה. הוא חזר ובנה משפחה ונשאר בפולין, אולי כדי כהנצחה אישית לכל אותם יהודים שלא יהיו שם עוד לעולם. ד"ר רטנר משיח בעברית עשירה, וקל מדי לדמיין אותו באחד מבתי הקפה התל־אביביים. שם בוודאי לא היה חש רגשי נחיתות עם העברית שלו.

סרטו הראשון (הפרק השני ישודר מחר בערב) של יהודה קווה הוא פסיפס של סיפורים קטנים, שכל אחד מהם, בהרחבה ובמיקוד רב יותר, יכול לשמש בסיס לספר דרמאטי. אני, שמעולם לא הייתי בפולין, אך שורשיה של חלק ממשפחתי מצויים בה וטמונים בבתי הקברות שלה, מצאתי את עצמי נמשכת אל הנופים הנפלאים, ואל הרחובות, שמשום מה נראו לי מוכרים.

תנו לו לשיר

בתוכנית "ממני" ביום שישי הורגש חסרונה של חתולת המין הצרפתית בריג'יט בארדו, אשר הכל כבר גמרו את סיפורי הנוסטאלגיה עליה בשבועיים האחרונים. אך היא לא באה לכאן. אילמלא ידענו כי בארדו מלכתחילה לא התכוונה לבוא, וכי כל סיפור הביקור שלה היה גימיק פירסומי לתחרות הכלבים הבינלאומית, היינו חושדים, שמישהו תירגם לה כנראה את ההזיות של כמה וכמה מגברי ישראל, שפחדו לראות אותה כפי שהיא נראית היום, בגיל החמישים פלוס. התשפוכת הגברברית הזאת בעיתונות וברדיו קצת הבחילה אותי. במיוחד התחשק לי לשאול את כל אותם בני ארבעים פלוס, שגם הם כבר לא מה שהיו לפני עשרים שנה ויותר, האם הסתכלו באחרונה על עצמם בראי, והביטו איך הם נראים. אבל כל זה לא קשור לתוכנית של מני פאר אלא קשר אסוציאטיבי בלבד.

מני פאר נתן פתחון־פה ארוך לזמר גידי גוב, שאותו אני מאד אוהבת. במקרה של גוב, לפחות על־פי מה ששמענו באותה שיחה, מוטב היה לתת לו את הזמן היקר להשמיע עוד שיר או שניים מתקליטו החדש, מאשר למלמל דברי הבל. כוחו של גוב בשירה ולא בדיבור, וחבל שהמנחה לא הבחין בכך.

לעומת זאת היה לפאר פוטנציאל מצויין בשיחה עם הנספח לענייני עתונות של השגרירות המצרית, מחמוד עבד אל־על, המסיים את שירותו בארץ. אך הוא לא ניצל אותו די הצורך. גם הערה־בדיחה כאילו יילך הדיפלומט המצרי בעקבות הדיפלומטית האוסטרית ברברה טאופר, ויתגייר, היתה גרועה מאד.

גידי גוב — לא חזק בדיבורים

אהבותיה של גאולה

התוכנית "מסך אישי" אירחה במוצאי־שבת את חברת הכנסת גאולה כהן. בחירותיה של גאולה כהן היו במידה רבה אופייניות לה, וביטאו את השורשים והמסורת שעליה גדלה וחונכה, וכן את עברה כלוחמת לח"י. שלא לדבר על אהבת הארץ שלה, אותה הפכה במשך השנים לאידיאולוגיה ולדרך פוליטית.

גם אלה המתנגדים לדעותיה של כהן, ואינם מרגישים בנוח עם אותה רגשנות־יתר שלה, הנובעת בין השאר מטמפרמנט, מוכרחים להודות, לפחות חצי־פה, כי היא אשה המקרינה חמימות ואהבה.

בעוד חלק מהקטעים שביקשה היו מובנים מאליהם לגבי אישיותה ודימויה הציבורי, הרי מבחינתי לפחות, נתגלה פן נוסף שלה, כאשר סיפרה על אהבתה לשירתה של זמרת המחאה ג'ון באעז, וגילתה את דבר חיבתה המיוחדת לשחקנית הקולנוע המצויינת שירלי מקליין.

דבר נוסף לזכותה של גאולה כהן הוא, שהיא פשוט נהנתה מההזדמנות שנתנה לה, להציג את טעמה האישי. סייעה לה גם הנינוחות והנעימות שהקרין המנחה, אהוד מנור. מה יש לומר, הכייף של גאולה כהן נדבק קצת גם בי.

גאולה כהן — פן נוסף

תוכנית עייפה

תום שגב, שהחליף את רם עברון בהנחיית "זה הזמן", הוא עיתונאי מעולה ואין לשפוט את כשרונותיו על־פי הופעתו בתוכנית הטלוויזיה. תהיה זו אולי הפרזה לומר ששגב הקרין שיעמום, אך הוא בוודאי לא נראה ולא נשמע סקרן ועירני יתר על המידה בראיונות השונים; אם זו השיחה עם ראש הממשלה יצחק שמיר, על שמואל תמיר שנפטר באותו יום, ואפילו בשיחה עם החוקר זיגל, שפשט את מדיו והוא מבקש עכשיו להיכנס לפוליטיקה.

שגב נראה רוב הזמן כמי שדעתו וראשו נתונים במקום אחר, או שאין הדברים מעניינים אותו במיוחד, כך גם קרה כאשר שאל (את זיגל, למשל) שאלה שמרואיינו התייחס אליה כמה משפטים קודם לכן.

קשה לדרוש ממנחה מחליף, שנקרא למלא את מקומו של מנחה קבוע ומיומן כרם עברון, להיכנס לנעליו המקצועיות. אך בגלל החשיפה הרבה של הטלוויזיה והמצלמות, כל יגיעה וכל מבט משועמם בולטים מאד לעין.

אירוע

אין כמו יפו בלילות...

מופעי תיאטרון, מוסיקה, מחול, קולנוע ואמנות פלסטית ב"לילות יפו 87"

מאת ציפי שוחט

עוד לא הספקנו להירגע מפסטיבל ישראל ובפתח מצפים לנו "לילות יפו" — פסטיבל לאירועי תיאטרון ואמנות, שיפתח היום וימשך עד הי"ד בחודש.

השבוע, יפו על המפה: אין כמו יפו בלילות. בין הפיתות של אבולעפיה לבין השיפודים שברחוב ממול, מציעה לנו יפו הרבה פעילות תרבותית בשבוע אחד. ערבי מוסיקה, ערבי קולנוע, תיאטרון רחוב, פינות הפעלה לילדים בתחומי אמנות שונים, להקות מחול, תזמורות, ארועי פיסול וכמובן, איך אפשר בלי, פינת התיאטרון המשתרעת, הפעם, על פני תיאטרון הסימטה, החמאם ומועדון הלילה כליף(!).

עיקר הפעילות התיאטרלית מתרכזת בתיאטרון 'הסימטה', שנכנס, עקב כך, להילוך גבוה. תיאטרון הסימטה הוא "הפרינג'" הישראלי האמיתי. הוא אמנם, לא קורא לעצמו תיאטרון אחר — אבל במציאות הוא מהווה בית לתיאטרון ישראלי מקורי. במשך שבוע הוא יעלה 11 הצגות ב־25 הפקות, מתוכן חמש הצגות חדשות. ניקו ניתאי, שתיאטרון הסימטה זה הוא, והוא זה תיאטרון הסימטה — אוחז בידו את שרביט הניצוח על כל העסק הזה. דמות יוצאת דופן בנוף התיאטרון הישראלי. הוא חי, נושם, אוכל תיאטרון מבוקר עד לשעות הקטנות של הלילה. אחרי חצות, בשעה שאני ביקרתי במקום — עדיין תוסס התיאטרון. טלפונים, שחקנים בתלבושות ההצגה, צלילי גיטרה שבוקעים מאחר החללים, מאפרות עמוסות בדלי סיגריות ובייגלה יפואי בכל פינה. תחושה של יצירה — "בעיקר של אנשים צעירים. לחלקם זו הופעה ראשונה על הבמה. את האחרים אסף מפסטיבל עכו, ביניהם שמות מוכרים כמו דניאל לנזיני (שזכה בפרס ראשון בעכו), חנן יבין (פרס המחזאי), רובי פורת ורמי חוקיה (פרס השחקנים). תיאטרון הסימטה מאפשר להם את המשך הפעילות.

חמש הצגות בכורה

מה מציע הפסטיבל הזה שלא מציע פסטיבל עכו?

ניקו: "קודם כל כאן זה לא תחרות. אין עניין להתחרות או להשוות לפסטיבל, שמעסיק מנגנון שלם של עובדים. כאן עשינו הכל בכוחות עצמנו עם הרבה עבודה, אבל גם עם שמחה. המהות של התיאטרון הזה הוא מהות של תיאטרון עני ותיאטרון אינדיבידואלי, עם אפשרות לבטא את עצמו ואפילו להיכשל."

ניקו שיושב מולי בעת הראיון — נראה כמו איש שיצא מסיפור. איש ללא גיל. עטור זקן, עיניים צעירות שמדברות בחום על תיאטרון, הוא שמח לספר לי שהצליח להשיג כספים כדי לממן במשהו את עבודת השחקנים. אחרי חישובים חוזרים ונישנים הוא מעריך שהתקציב לכל 11 ההצגות נע בסביבות ה־30 אלף דולר — כסף שמגיע מהמינהל לחינוך ותרבות של עיריית ת"א. חישוב קצר: 11 הצגות, שבוע ימים הופעות. לכל הצגה תפאורות ותלבושות. רווחים גדולים אי אפשר לעשות. "העיקר", אומר ניקו, שהמקום מהווה מפגש יוצרים. המשך של תהליך. זהו המקום היחידי שעוסק בתיאטרון אחר, אין סיכוי שבמיסגרת המימסד יוכלו לטפח חומר מקורי."

מה היה הקו המנחה בבחירת החומר?

ניקו: "בחרנו דברים שאפשר להעלות במיסגרת הסימטה, מבחינת האפשרויות הטכניות וההפעלה. מדובר על הצגות קאמריות. ההצגות עצמן מדברות על בעיתיות ישראלית, שמשתרעת על כל המיפלסים: מיזוג גלויות, דו־קיום, המשפחה הישראלית והדור הצעיר בלבטיו. אין דברים חדשניים גדולים, אבל יש סימנים של חיפושים".

חמש הצגות הבכורה מבטאות מציאות ישראלית על פניה השונות, דרכי הביטוי הריאליסטי, הגרוטסקי, האבסורדי, ההומוריסטי והפולקלוריסטי מבטאות את הגישה הפלורליסטית של היוצרים.

"חמדו ובנו" — מחזה מאת יצחק כוטון בבימויו של זכריה טובי. אב ובנו, מטאטאי רחובות ערבים המחפשים, בדרך קפקאית כמעט, את החוק והצדק ברחובותיה של עיר זרה. אליהם מצטרפת דמות שלישית — נער תמים ואבוד, שתופס את מקומו של הבן, הבוחר בהמשך, בדרך האלימה — זו המובילה, אולי, לטרוריזם. מחזה המתאר מצב של אבסורד קיומי, המוגש באוירה בקטית.

"רחמים, רחמים" — מחזה ובימוי של דניאל לנזיני שממשיך, אחרי פסטיבל עכו, לתאר את הגטו המרוקאי מול המציאות הציונית הישראלית. עם אריה אליאס בתפקיד הראשי — שחקן ראשי שמתמזג בטקסט של שחקנים צעירים. ההצגה היא הצצה אקזוטית לעבר יהדות מרוקו המוצגת רגע לפני עלייתה ארצה, במומנטום של קום המדינה. המוסיקה (המקסימה) של אלברט עמר משלבת בתוכה חלילים, סינטיסייזר, מוסיקה של מואזין ופעמוני כנסייה עם תפילות יהודיות. "הפולקלור", מבטיח ניקו, "הוא רק למראית עין. למעשה זהו מחזה אידיאי המדבר על בעיות, שאפשר לשפוט רק בפרספקטיבה של זמן".

"אלבום משפחתי" — מחזה מאת המחזאי נפתלי יבין ז"ל ובבימויו של אחיו חנן יבין. המחזה נכתב לפני כ־20 שנה ונחשב אז לאוונגרד. בשנות ה־60 הועלה באדינבורו, אנגליה, ניו־יורק ואפילו ביפן. אחרי מותו של נפתלי הוצג ב־77 בארץ.

"אלבום משפחתי" מעלה סידרה של תמונות־מצב גרוטסקיות, המתארות את המשפחה הישראלית, שהיא חור לכל המשפחות בעולם. גלריה של דמויות כמו: אם שתלטנית, אב מטורס, ילדים קסריזים וסבתא — שהיא גם קרבן וגם פרשן — יוצרות סיטואציות אבסורדיות, המשקפות מצבים מוכרים. משתתפים הצמד אסתי קוסוביצקי ורמי ברוך, שהם צמד גם בהצגה וגם בחיים, ועוד שני שחקנים שזכו בפרס המשחק בעכו: רובי פורת־שובל ורמי חוקיה.

"4 כוסות תה וחצי כוס מים" — מחזה מאת רועי רשקס, בבימויו של שלומי מוסקוביץ (שביים בעכו את "הימים הנוראים לבועז"). זהו דו־שיח פילוסופי בין שתי דמויות, אלמן ועיוור, על מהות הידידות והבדידות. למחזה השפעות בקטיות וצליל חרש של הומור.

"במעט נוגעים" — מחזה ובימוי של רועי יבין.

צמד שחקנים מגישים ארבע תמונות, שהם ארבעה סיפורים מחייהם של בחור ובחורה, בטרם היותם זוג. המחזה מדבר על הבדידות של הצעירים, שאף פעם לא ידעו שהם בודדים. מוגש על דרך ההומור מיסודם של דני סנדרסון ומאיר אריאל.

לסיכום: חמש הצגות בכורה ועוד 2 הצגות, שמגיעות אלינו מירושלים: "ומצפים" ו"שאלו שלום ירושלים". כן תוצגנה ארבע הצגות שרצות כבר מזה השנה בתיאטרון "הסימטה". סה"כ 11 הצגות שתוצגנה במהלך השבוע.

עוד במיסגרת "לילות יפו" יוצגו [illegible] מחזות מהטרגדיה היוונית: "אורית" ו"אנטיגונה" — לפי עיבוד ובימוי של [illegible] בארי. "החמאם" גם הוא התגייס ובמסגרתו תעלה סידרה של ערבי־תיאטרון, [illegible] שחקנים על פי בחירתם האישית. [illegible] לראות את רויה ישראלי, אלברט כהן, [illegible] בנאי, והרירה חריפאי. יוסף כרמון, [illegible] ושושיק לביא ועוד ועוד; לילדים [illegible] תיאטרון רחוב המעלה את עלילות [illegible] קישוט" ועוד מופע מוסיקלי בשם "מנ[illegible] רו־לי־רו־לה".

"אלבום משפחתי" — סיטואציות אבסורדיות

מוסיקה בגן הפיסגה

בתחום המוסיקה יערכו ערבי מוסיקה בנושאים שונים: סונטות של מוצרט [illegible] מוסיקה בארוקית, ימי־תיכונית, [illegible] רנסנסית ואימפרסיוניסטית עם הפסנתרנית מנינה זלצמן, שלמה גרוניך יופיע ב[illegible] הכנסייה, שם תופיע גם תזמורת [illegible] שתארח ארבעה מתופפים ידועים. גם [illegible] הקולנועי יבוא לידי ביטוי. "[illegible] הישראלית" פותחת שעריה לסידרה [illegible] שישה ערבי קולנוע בחום תתקיימנה [illegible] עם יוצרים, במאים, עיתונאים — [illegible] מתחום הקולנוע.

אם לא די בכל, אפשר לקפוץ לגן הפיסגה ולשמוע את הסינפונייטה של באר־שבע [illegible] את תזמורת הטוילת או מרתון רוק ישראלי, אריק רודיך יופיע בגן הפיסגה באירוע הנושא את השם "ריחות מערבית" ותזמורת הסימפוניות של חיפה תנגן להיטי [illegible] המשולבים במוסיקה קלאסית.

מי שירצה להינפש ממכת התרבות [illegible] יוכל להזין את עיניו בתערוכה של [illegible] סיפולית (!) שתתקיים בבית החרושת [illegible] ליד מוזיאון יפו. התערוכה תוצג [illegible] אוסנתיות מפרי דמיונם של 17 מעצבי [illegible] שהתבקשו לחרגים את הקשר או אי הקשר בין אוסנה לבין פיסול, בנוסף [illegible] תערוכה של פיסול סביבתי, מייצג [illegible] תפאורות ותיעוד היסטורי וארכיטקטוני [illegible] יפו — חוויה רב־תחומית [illegible] המשלבת [illegible] מ־150 אמנים.

אם רוצים לראות [illegible] שבוע [illegible] מספיק. גם אם [illegible] לעבוד. [illegible] וללכת לים. או בבקשה: מומלץ לעקוב [illegible] הפירסומים ולבחור.

מחול

הוואנה – מוסקבה – תל־אביב

מאת גיורא מנור

[illegible]

פיטר דואן, מחולל הסנסציה בווימבלדון, הודח אתמול ע"י יוגוסלבי

ההתאוששות הגדולה של קונורס: פיגר 2:0; ניצח 2:3

● טניס

הטניסאי האוסטרלי בן ה־28, פיטר דואן, שהדיח בסיבוב השני את אלוף ווימבלדון, בוריס בקר, גמר את הטיסור' בסיבוב הרביעי, כשנכנע ליוגוסלבי גבוה־הקומה, סלובודאן זיבויונוביץ' — 6:2, 6:4, 7:6.

הטניסאי האמריקני בן ה־34, ג'ימי קונורס, הפך אמש פיגור של 2:0 (1:6, 1:6) ועמדת הפסד במערכה השלישית לנצחון על השבדי מיכאל פרנפורש — 7:5, 6:4, 6:2. קונורס, אלוף ווימבלדון ב־1974 ו־1982, קצר תשואות סוערות על לחימתו הנפלאה.

קונורס ישחק ברבע הגמר עם זיבויונוביץ' — וילאנדר — קאש, יאריד — ארברג, לאקונט — לנדל.

גם אלכסנדר וולקוב מברית־המועצות, שהצליח להעפיל מהמוקדמות ולנצח שלושה אמריקנים, ביניהם את המדורג 12, ברד גילברט, נוצח לאחר מאבק על־ידי השבדי אנדרס יאריד — 7:6, 7:5, 6:7, 6:4.

יעקב לאשק משוויץ נתן "פייט" לשבדי שטפן ארברג, המדורג רביעי לפני שנוצח — 6:3, 6:7, 6:1, 6:4.

שבדי נוסף שעלה לרבע־הגמר, מאטס וילאנדר, המדורג שלישי, ניצח את הספרדי אמיליו סאנצ'ז, המדורג 14, לאחר ארבע מערכות — 6:2, 6:7, 3:6, 5:7.

וילאנדר ישחק ברבע־הגמר עם האוסטרלי פאט קאש, המדורג 11, שהעפיל גם אשתקד לרבע־הגמר. קאש הפגין משחק מצויין, כשגבר על הצרפתי גי פורז'ה — 3:6, 2:6, 4:6.

הצרפתי הנרי לקונט, המדורג תשיעי, ושניצח בשלבים הקודמים את הישראלים עמוס מנסדורף וגלעד בלום, גבר לאחר מאבק קשה על האקוודורי אנדרס גומז, המדורג שמיני — 5:7, 5:7, 5:7. שניהם חובטים ביד שמאל. גומז שגה פעמיים בהגשה, בכדור הסיום לחובתו.

המדורג שני, איוואן לנדל מצ'כוסלובקיה, הכניע את יוהאן קריק מארה"ב, יליד דרום־אפריקה — 3:6, 6:7, 2:6.

אין הפתעות בין הנשים

במאבק חריף בין הנשים, ניצחה פאם שרייור מארה"ב את סילביה האניקה ממערב־גרמניה — 7:6, 5:7, 8:10. בעוד שאת הנצחון המהיר ביותר השיגה הצ'כית הלנה סוקובה, המדורגת רביעית, על האיטלקיה רפאלה רג'י, המדורגת 15 — 0:6, 0:6.

גם המדורגת שלישית, כריס אוורט, עמלה קשה, כדי לנצח את הדרום־אפריקנית רוזאלין פרבנק — 2:6, 2:6, 5:7.

גבריאלה סאבאטיני בת ה־17 מארגנטינה, המדורגת שישית, ניצחה את אלופת ברית־המועצות, נטליה זוורבייה בת ה־16 — 0:6, 4:6, 6:2.

קלאודיה קילש, המדורגת שמינית מגרמניה, גברה על השבדית קטרינה לינדקוויסט (11) — 4:6, 2:6.

צה מרטינה נאוורטילובה, מוסיפה להלום: היא הכניעה את גיגי פרננדס מפורטוריקו — 3:6, 1:6.

האוסטרלית דאיינה באלסטראט גברה על מריג'ו פרננדז מארה"ב — 5:7, 6:2.

שטפי גראף ממערב־גרמניה, המדורגת שנייה, ניצחה את יאנה נובוטנה מצ'כוסלובקיה — 4:6, 3:6.

אוורט תפגוש ברבע־הגמר את קילש מגרמניה, סוקובה את שרייוור, נאוורטילובה את באלסטראט וגראף את סאבאטיני.

ג'ימי קונורס אמש בווימבלדון: מגמה – ונצחון (תצלום: איי.פי)

הפועל חיפה ואליצור נתניה לא נרשמו עדיין

הנציג החיפני הגיע אך ללא המחאה לתשלום חוב

● כדורסל

מאת יצחק ויסהוף

קבוצות הכדורסל של הפועל חיפה ואליצור נתניה לא נרשמו באיגוד הכדורסל, עד אתמול, המועד האחרון לרישום קבוצות לליגה הלאומית לעונת 1987־88.

הפועל חיפה, השרויה במצוקה כספית המאיימת על קיומה, תירשם כנראה בכל זאת עד תום ארכת עשרה ימים שיש לה.

יו"ר עמותת הכדורסל של הפועל חיפה, דורון קימלוב, הודיע כי ירשום את הקבוצה, אך אינו יודע מי מהשחקנים שהופיעו בשורותיה בעונה שעברה ישחק גם העונה.

קבוצת אליצור נתניה לא נרשמה בגלל בעיות מינהליות עם מרכז אליצור, שיו"ר שלה, זאב ברוורמן, חייב להעניק את חתימתו בעת הרשמת הקבוצה. דוד שלמון, יו"ר אליצור נתניה, אמר אמש כי ברוורמן לא שהה במשרדו, ולפיכך נמנע מקבוצתו להגיש את המסמך החתום. הבוקר, או מחר, מתכוון שולמן להשיג את החתימה ולרשום את הקבוצה.

אברהם היט, מזכיר הפועל במחוז חיפה, הגיע אתמול למשרדי איגוד הכדורסל בת"א כדי לרשום את קבוצת הפועל חיפה. אך כשנאמר לו שהקבוצה חבה לאיגוד 5000 ש"ח לא נמצאה בידו המחאה, ולכן לא רשם את הקבוצה, כנדרש.

שתי הקבוצות, הפועל חיפה ואליצור נתניה, נקנסו בסך 1000 ש"ח כל אחת וניתנה להן ארכה של עשרה ימים כדי להירשם.

בית־המשפט מסק: לעמותת אסור לפרק הפועל חיפה

מאת יוסף גלזר

שופט בית־המשפט המחוזי בחיפה, א.ה. כה, נעתר אתמול לבקשת יועצה המשפטי של מועצת פועלי חיפה, עו"ד חיים מלכא, והוציא צו־מניעה זמני, במעמד צד אחד, האוסר על עמותת הכדורסל של הפועל חיפה ומעליה למזג, או לפרק, וכן להימנע משחרור, השאלה והעברה של כל אחד משחקניה.

הצו אוסר על חברי העמותה לחתום על כל טופס שחרור, העברה או השאלה של כל שחקן, וכן אוסר עליהם להתחייב, בין בכתב ובין בעל־פה, לשחרור, העברה או השאלה של שחקן.

דיון במעמד שני הצדדים נקבע ליום חמישי בבוקר.

יו"ר מועצת התימורים נתבע על חוב של מכבי פ"ת

מאת כתבנו בפ"ת

בנק אמריקני־ישראלי הגיש תביעה לבית־משפט השלום בת"א נגד צבי זוית, כיום יו"ר מועצת התימורים ולשעבר יו"ר מחלקת הכדורגל במכבי פ"ת.

הבנק תובע את זוית, ועוד שלושה ערבים — דני בגלידבטר, נחמן פגדל ואלי צ'וקראט — על חוב בסך של 13 אלף שקל, שחייבת האגודה הספורטיבית לבנק.

[illegible]

● המאמן הוותיק אוסקר, בן ה־53, שהופיע בשלושה משחקי־גמר בגביע העולמי בכדורגל (1978, 1982 ו־1986), בנבחרת ברזיל, הודיע אתמול בסאן־פאולו שיחתום בשבוע הבא בטוקיו עם קבוצת ניסאן היפאנית. אוסקר יבטל את חוזהו עם האלופה הברזילאית סאו־פאולו, לאחר ריב עם המאמן סליניה.

גונן ניצחה באירלנד — גולדווסר קבע שיא

● אתלטיקה

אילן גולדווסר קבע אמש שיא ישראלי ב־400 מ' משוכות, בתחרות הבין־ארצית באנטורים, צפון־אירלנד — 51.87 שנ'; בשפרו את שיאו של שמואל איס — 51.97 שנ'.

נצחון ישראלי יחיד השיגה סיגל גונן שקפצה לרוחק — 6.09 מטר.

ישראל סיימה אחרונה בין הגברים, עם 36 נקודות, אחרי סקוטלנד — 62; צפון־אירלנד — 60 וקטלוניה, ספרד — 50. גם בין הנשים היתה ישראל אחרונה, עם 42 נקודות, אחרי צפון־אירלנד 60 וקטלוניה — 48.

שלמה אזולאי היה שני ב־1500 — 3:55.4 דק'; איתי אילון שלישי ב־200 — 22.2; עופר גרשון רביעי בדיסקוס — 44.18; יוסי גולינסקי רביעי ברוחק — 6.72 ושם־טוב סגג רביעי ב־3000 מכשולים — 9:28.2; רביעיית השליחים 400x4 היתה שלישית — 3:16.7.

בין הנשים דורגה אורית קולודני שנייה ב־200 — 25.1, בזמן זהה לזה של המנצחת, ג'ודי רונ'דס מצפון־אירלנד; גבי רוזן שנייה בגובה — 1.68; מול שלום שנייה ב־3000 — 9:58.3; מיטל בראל שלישית בכידון — 37.66; פועה נייגר שלישית ב־400 משוכות — 62.50; ערנה לנקרי שלישית ב־1500 — 4:34.8; רביעיית השליחות היתה שלישית ב־4x400 — 3:58.57.

התחרות התנהלה בגשם וברוח.

אף נצחון ביום הראשון

אתלטי ישראל לא הצליחו לזכות בנצחון ביום הראשון של תחרויות האתלטיקה באנטורים, צפון־אירלנד.

בתחרויות נשבה רוח חזקה (2.7־3.7) שהפריעה לאתלטים. את המקום הטוב בין הגברים השיג אילן גולדווסר, שהגיע שני ב־110 משוכות — 15.25 שנ'.

שאר התוצאות בין הגברים: רב קרמר, שלישי ב־5000 — 14:29.90; אלון אליקים, שלישי ב־400 — 48.43; צפריר מינצר, שלישי בגובה — 2.06 מ'; יוסי גולינסקי, שלישי במשולשת — 15.18; איתי אילון, שלישי ב־100 — 11.15; עמי בהן, שלישי בכידון — 60.74; דני נמט, רביעי בפטיש — 40.78; שמעון פרנסקי, רביעי ב־800 — 1:54.4; יואב שרף, רביעי בכדור־ברזל — 14.04. ישראל היתה שלישית במירוץ שליחים.

כל הנשים הישראליות דורגו במקום השני: אורית קולודני — 55.5, במדידה ידנית, ב־400; גילי דישון — 12.56 ב־100; ערנה לנקרי — 2:14.65 ב־800; צילה אשר — 12.07 בכדור ברזל; דליה נבות — 14.7 ב־100 משוכות. במירוץ־שליחות היתה ישראל שנייה — 47.95.

איטליה ובלגיה — אלופי בתי־הספר

מאת אריה גיטליס

איטליה, בין הבנים, ובלגיה, בין הבנות, זכו אתמול באליפות הבין־לאומית של בתי־הספר התיכוניים באתלטיקה בתחרות שנסתיימה בהדר־יוסף.

איטליה צברה, בין הבנים, 49 נקודות שליליות, לפני הריאלי חיפה — 58 ובלגיה — 69. בין הבנות ניצחה בלגיה — 33, לפני אוסטריה — 45 ומקיף רמת־השרון — 66.

התוצאה הטובה ביותר ביום השני נקבעה במירוץ־שליחים 100x4 ע"י איטליה — 44.20 שנ'.

● בנים: 200 — צח מגר (ישראל) 22.72; 800 — יוסף סומאר (בלגיה) 2:00.94; 1500 — פאריסיו דראקונאגאליה (איטליה) 4:14.81; 3000 — יצחק גולה (ישראל) 8:52.78; רוחק — אלון אונגר (ישראל) 6.55.

● בנות: 200 — כריסטה קלאס (בלגיה) 26.51; 800 — אינגריד ווברס (בלגיה) 2:16.77; גובה — אפרת גרטש (ישראל) 1.65; דיסקוס — לוסי סנסל (בלגיה) 38.40; מירוץ־שליחות 100x4 — בלגיה 50.41.

מחוץ לתחרות נקבעו: ריצת 110 משוכות — תומאס דוהו (בלגיה) 15.29; רוחק — קורט ואן־דר־פר (בלגיה) 6.84; 80 משוכות, בנות — אינגבורד מרקס (בלגיה) 11.61.

נהרי לנוף־ים

מאת יוסף חכם

ערן נהרי, מי שאימן בעונה שעברה את קבוצת הכדורגל של אס"א תל־אביב, שנשרה לליגה הארצית, יאמן בעונה הבאה את קבוצת הפועל נוף־ים מהליגה הלאומית.

צחי הרבנן, כדורידנה המצויין של הפועל נוף־ים, ישחק בעונה הבאה במדי מכבי נתניה.

אריה גורסקי, מי שאימן בעונה שעברה את אלופת ומחזיקת גביע הנשים, מכבי קרית־שרת/חולון, ישמש כעוזר־מאמן מכבי נתניה, שלמה הופמן.

דלזל בדרך להפועל ת"א

מאת יצחק ויסהוף

ראשי מחלקת הכדורסל של הפועל תל־אביב עמדו לסכם הלילה עם כדורסלן הפועל חיפה, ג'ונתן דלזל.

אם, אכן, יצורף דלזל להפועל ת"א יוחתם כנראה גם הכדורסלן לינטון טאונס, ששיחק בעונה שעברה בשורות אלופת מערב־גרמניה, סטורן קלן. טאונס הופיע קודם־לכן במדי ריאל מדריד. טאונס יהיה אחד הזרים שתרכוש הפועל ת"א. הזר השני יהיה שחקן ציר.

בעקבות החתמתו של דלזל יותר הקשר בין הקבוצה לבין שחקן הפועל הגליל־העליון, ארז חזן, שיישאר, קרוב לוודאי, בקבוצת הגליל.

ראשי קבוצת הפועל תל־אביב הודיעו אתמול כי מטרתם להעתיק את משחקי הקבוצה מאולם הפועל תל־אביב להיכל הספורט ביד־אליהו.

יואב קרמן, הכדורסלן התל־אביבי שסיים שנתיים הסגר, עומד להצטרף לאימוני קבוצת אליצור נתניה.

שיוברג: שיא עולמי 2.42

בעל מדליית־הכסף האולימפית בקפיצה לגובה, השבדי פאטריק שיוברג, שיפר אמש בשטוקהולם בס"מ את שיאו העולמי של הסובייטי איגור פאקלין בשקפץ 2.42 מטר, לצהלת 20 אלף שבדים שנכחו בתחרות הבין־לאומית.

ההפתעה היתה בקפיצה במוט כאשר השיאן העולמי, הסובייטי סרגיי בובקה (6.01) קפץ רק 5.50 מטר וסיים שני, יחד עם האמריקני דאג פרילי. המנצח היה הבולגרי אטאנס טארב, שקפץ אותו גובה אך פסל פחות.

מילאן — ברצלונה 0:1

קבוצת הכדורגל של מילאן זכתה אתמול בטורניר במילאנו, לאחר שניצחה את ברצלונה — 0:1, לעיני 40 אלף צופים.

את שער הנצחון הבקיע "מלך השערים" בליגה האיטלקית, פייטרו פאולו וירדיס, בבעיטת־11 בדקה ה־41.

במשחק השני גברה אלופת אירופה, פורטו, על סאן־ז'רמן פאריס — 0:1.

מילאן צברה 7 נקודות מארבעה משחקים, לפני פורטו — 5; אינטר מילאנו 4; ברצלונה 3 וסאן־ז'רמן 1.

● האבקות

ארבעה קדטים לאליפות העולם

ארבעה ישראלים ימריאו הלילה לקלינגנור, קנדה, כדי להשתתף באליפות העולם לקדטים בהאבקות, בסגנונות יוונו־רומי והחפשי שתיערך בין ה־6־10 ביולי.

ארבעת המתאבקים הצעירים הם: ג'ורא איבשין וגיל תננשוילי מהפועל באר־שבע; יגאל קרויטר ומאריוס ברקוביץ מהפועל ת"א. המאמן הוא קים איבשין וראש המשלחת — שולמית טסלר.

צפון־קרוליינה ניצחה את יו.סי.אל.איי. בסיום מרתק 111:116

מאת שלמה מלחי, מיוחד ל"על המשמר"

לוס־אנג'לס — מג'יק ג'ונסון ואייזיה תומאס אמנם לא היו שם אולם מייקל ג'ורדן, [illegible] ואחרים והיו תמורה מספקת לצופים במשחק בין נבחרת בוגרי צפון־קרוליינה את בוגרי יו.סי.אל.איי. בלוס־אנג'לס — 111:116, לאחר 98:98 בהארכה בתום הזמן. בצפון־קרוליינה שיחקו 22 שחקנים וביו.סי.אל.איי. — 21.

שתי הקבוצות שיחקו לאן.בי.איי. יותר שחקנים מאשר כל האחרות (יו.סי.אל.איי. — 42 וצפון קרוליינה — 40). בשורות צפון קרוליינה נעדרו הלבר דיוויס, וכן קפצ'וק ולאגארס המצויים. בין יו.סי.אל.איי. נעדרו ארבעה "תותחים" ביניהם קארים עבדול ג'אבר, שהיה עסוק בניו־יורק בסרטון פירסומת, וכן ביל וולטון וסידני וויקס הפצועים.

צפון קרוליינה היתה מיבור־שית, אולם המשחק והתשתה אזרת ולבסוף משוויון 23:23 הוליכה יו.סי.אל.איי. ברוב השלבים. במחצית השנייה כבר הגיע יתרונה ל־15 נקודות. בסיום שיתפה צפון קרוליינה את שחקניה המצטיינים והובילה לראשונה — 101:100. יו.סי.אל.איי. שוב נטלה יתרון — 108:107, אך צפון־קרוליינה ניצחה ב"סיקיש" — 116:111.

הירבו לקלוע לצפון־קרוליינה: ג'ורדן 18; פרקינס 14; קני סמית 13, ובוב מקאדו 11, ליו.סי.אל.איי.: ג'ק אלי 18 וראג' מילר 17.

המשחק עורר התעניינות רבה בכל רשתות הטלוויזיה.

אליפות בתי־הספורט לספורט — היום ומחר

האליפות הראשונה לבתי־הספר לספורט תיערך היום ומחר במכון וינגייט.

האליפות היא במסגרת 30 שנה למכון־וינגייט, ישתתפו 70 בתי־ספר, בהם כ־1800 ילדים וילדות, בענפים: אתלטיקה, כדוריד, כדורעף, כדורסל, כדורגל, סיוף, טניס־שולחן, האבקות, התעמלות מכשירים בנים ובנות והתעמלות אומנותית. התחלת התחרויות ב־10 בבוקר.

הפועל ר"ג ומכבי נתניה בגמר אליפות הקט־רגל

מאת משה רוזנברג

קבוצות הפועל רמת־גן ומכבי נתניה יתמודדו מחר באולם [illegible] בגמר אליפות הקט־רגל. המנצחת תזכה בפרס כספי של 46 אלף שקל, והמפסידה — ב־30 אלף שקל.

במשחק הראשון אמש אוכזבו כדורגלני שמשון ת"א, להם הובטחו שני שליש מהפרס, כשנוצחו בחצי הגמר ע"י הפועל רמת־גן — 2:5. הרמת־גנים הוכיחו פעם נוספת כי בקט־רגל הם טובים יותר מאשר בכדורגל. גיבורי הנצחון של הפועל רמת־גן היו עומר אוסוסקי ועוזי צדקה, שכל אחד הבקיע צמד. זוהר טונדקי השלים את החמישיה. לשמשון, שהופיעה בהרכבה המלא, כבשו אפרים ארביב ואבי [illegible]. שפט עובדיה צבי.

במשחק השני בחצי־הגמר גילתה מכבי נתניה, עליונות ברורה כשהביסה את מכבי חיפה — 7:0. משעריהם של בני לם (3), שמעון מחלוף, רונן גבאי, רבי גואטה ודוני לוי. שפט יהושע לוין.

מכבי חיפה ושמשון ת"א ישחקו מחר, לפני הגמר, על המקומות 3־4.

● מגינה הבין־לאומי של פלמנגו ריו, ג'והן קרלוס מור, בן ה־26, הועבר לבנפיקה ליסבון תמורת חצי מליון דולאר. מור ייצג 15 פעמים את נבחרת ברזיל והחמיץ אשתקד את המונדיאל בגלל פציעה.

בדו"ח המפקח על הבנקים ל־86

גידול של 73% באשראי החופשי לציבור

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

בשנת 1986 חל גידול מואץ של האשראי החופשי לציבור במטבע ישראלי, הצמוד והלא צמוד, בכ־3.8 מיליארד ש"ח. גידול ריאלי של 73 אחוז. באשראי הלא־צמוד נרשם גידול ריאלי של 90 אחוז ובאשראי הצמוד של 37 אחוזים לעומת שנת 1985 — נתונים אלה נכללים בדו"ח השנתי של הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל האמור להתפרסם היום.

עוד נאמר בדו"ח, כי יתרת החסכונות הסתכמה בסוף 1986 ב־12.1 מיליארד ש"ח, לעומת 13 מיליארד ב־85 (במחירי דצמבר 86). תכניות החיסכון הצמודות לדולר ירדו ל־5.5 מיליארד ש"ח לעומת 6 מיליארד בסוף 85. כתוצאה מהיסוף הריאלי של השקל ביחס לדולר. בתקופה זו היו גם פדיונות גדולים של תכניות חיסכון ישנות בסכומים של למעלה מ־1.4 מיליארד ש"ח. היקפה הקטן יחסית של הצבירה השלילית השנה, מלמד שהבנקים הצליחו למחזר את מרבית הכספים שנפדו", נאמר בדו"ח.

הפרק המתייחס לפעילות השלוחות הבנקאיות הישראליות בחו"ל, מציין כי מאזן השלוחות הסתכם בסוף שנת 1986 ב־16.9 מיליארדי דולרים — ירידה של 3 אחוזים לעומת סוף 85 והמשך למגמת הירידה שהחלה בשנת 1984.

הרווח הנקי של שלוש החברות־הבנות הפועלות בארה"ב ירד ב־86 ב־26 אחוז, בעיקר בשל גידול ההפרשה לחובות מסופקים, עלייה בהוצאות התפעול וירידת המירווח הפיננסי. לעומת זאת, גדלה הרווחיות של החברות־הבנות הפועלות באירופה.

נסים: החוק למיסוי אינפלציוני לא יבוטל

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

שר האוצר, משה נסים, אומר כי חוק שטיינברג למיסוי בתנאי אינפלציה, לא יבוטל.

"אני חושש ממצב שבו תשוב האינפלציה לשיעורים בלתי־סבירים. בפרט לאור הדרישות האחרונות לתוספות שכר גלובליות ולתוספות בתקציב הבטחון, ההשכלה הגבוהה וכדומה", אמר שר האוצר. בראיון המתפרסם השבוע בגליון החדש של דו הירחון "מיסים".

עוד אמר, כי מס היסף לא יוארך מעבר לדצמבר הקרוב. "זה היה מס שפתיים בלבד. דומני שאין אף המעוניין בהמשכו".

בהענקת הפרס לקידום הבנה בין ערבים ליהודים: הלל מוקיע גילויי גזענות

יו"ר הכנסת מר שלמה הלל הוקיע בחומרה את המעשים האחרונים ברמת עמידר ובן את גילויי הגזענות בקרבנו. הלל אמר דברים אלה בעת חלוקת פרס "הקרן החדשה לישראל", שנערך אתמול באולם ימק"א בירושלים.

מטרת הפרס היא קידום ההבנה בין יהודים לבין ערבים בישראל. הזוכות בפרס הם ד"ר יהודית רוזנהויז על מפעל תרגום לכסיקון רפואי ראשון בשתי שפות, עברית וערבית, והגב' קורינה נץ על מפעל קירוב בין ילדי מעלות ותרשיחא באמצעות כתיבה יוצרת.

בפרס כבוד זכה מר צבי אטקין על מפעל הנחלת הלשון העברית בין תושבי הארץ.

הקרן החדשה לישראל הוא ארגון שתומך ומעורר פרויקטים חברתיים הקשורים לדמוקרטיה בארץ, באמצעות מענקים, תרומות ופרסים. (עתים)

החל הסקר על הטרדה מינית בשירות המדינה

סקר על הטרדה מינית של עובדות בשירות המדינה החל השבוע, מטעם יועצת ראש הממשלה למעמד האשה, ד"ר ניצה שפירא־ליבאי ובסיוע מכון ישראל למחקר חברתי שמושי.

בסקר ישתתפו כ־2000 נשים שאמורות לייצג את כלל העובדות בשירות הממשלתי.

הטרדה מינית, לפי מחברי הסקר, כוללת פניות, אמירות ורמיזות חוזרות בעלות אופי מיני, דרישות לטובות־הנאה מיניות, מגע פיזי (כמו לטיפה, חיבוק, צביטה וכדומה) הנעשים בניגוד לרצונה של האשה ומוגעים בה וביכולתה למלא את תפקידה או מביאים לפגיעה בתנאי עבודתה, בסיכויי קידומה או אף לפיטוריה.

מטרת הסקר היא לעמוד על ממדי התופעה של הטרדה מינית, ביטוייה השונים, דרכי התגובה, מאפייני המטרידים וקורבנותיהם, השלכות ההטרדה על מהלך העבודה ותוצאותיה לגבי הנשים המוטרדות. על סמך נתוני הסקר יש כוונה לגבש דרכים להתמודד עם הנגע של הטרדה מינית בעבודה שפשתה בחברה הישראלית כמו במדינות רבות אחרות בהן נחקרה תופעה זו.

המרכז לשלום

קריאת המרכז לשלום לשום קץ לקפאון המדיני ולהניע את תהליך השלום, זכתה להדים נרחבים בארץ ובעולם.
יוזמת הוועידה הבינלאומית והמשבר המדיני שבא בעקבותיה, העניקו ממשות ודחיפות לקריאה –

תהא שנת 1987 – שנת קידום השלום!

בין הרבבות שהצטרפו לקריאה נמצאים:

חברי כנסת בהווה ובעבר

מאיר אביזוהר, אבא אבן, רפי אדרי, משה אונא, פיינה אילנית, שולמית אלוני, לובה אליאב, נסים אליעד, אהרן אמרת, נאוה ארד, יצחק ארצי, יצחק בן־אהרון, אהרון בקר, דב ברגיר, עוזי ברעם, יצחק גולן, יעקב גיל, דוד גלס, אלעזר גרנות, חייקה גרוסמן, עבדול והאב דראושה, הרב מנחם הכהן, אהרון הראל, אסתר הרליץ, שבח וייס, מרדכי וירשובסקי, מוחמד ותד, יעקב חזן, שמואל טולדאנו, יהודה יודין, רן כהן, שלום כהן, שלום לוין, דוד ליבאי, יחיאל לקט, סעדיה מרציאנו, ירוחם משל, אורה נמיר, אורי סבג, אמירה סרטני, זיידן עטשי, משה עמר, נפתלי פדר, נתן פלד, וליד צאדק, יאיר צבן, דדי צוקר, משה קול, יצחק קורן, ישראל קרגמן, אמרי רון, אליעזר רונן, חיים רמון, ויקטור שמטוב, יהודה שערי, יוסי שריד, אמה תלמי, מאיר תלמי

ראשי ערים

טדי קולק – ירושלים, שלמה להט (צ'יץ') – ת"א, אריה גוראל – חיפה, פנחס אילון – חולון, רפי אלול – מזכרת בתיה, ברוך אלמקייס – ירוחם, שלמה בוחבוט – מעלות, יחיאל בר־טוב – אופקים, סולימן ג'אבר – כפר קרע, אלי דיין – אשקלון, רפי חובמן – אילת, בנימין ולפוביץ – רעננה, יצחק ולד – כפר־סבא, ברוך וגר – כרמיאל, מוחמד יונס – ערערה, שמואל כהן – מצפה רמון, עבדול ראוף מראסי – פרדיס, אסעד עזייזה – דבוריה, פרץ עמיר – שדרות, אחמד אבו־עסבה – ג'ת, אהוד קנמון – בתים, ניסן קרופסקי – נס ציונה, יורם רבי – רמלה, בנימין שגל – קריתיים, דב תבורי – פתח־תקוה

אנשי צבא ובטחון

במילואים

אלוף (מיל.) שמעון אבידן, אלוף (מיל.) אברהם אדן, תת־אלוף (מיל.) בנימין בן־אליעזר (פואד), אל"מ (מיל.) מרדכי בראון, אל"מ (מיל.) אלי גבע, אלוף (מיל.) מטי הוד, אלוף (מיל.) יהושפט הרכבי, אלוף (מיל.) אהרון יריב, אלוף (מיל.) משה כרמל, תת־אלוף (מיל.) אפרים פורן, אלוף (מיל.) אלעד פלד, אל"מ (מיל.) מאיר פעיל, תת־אלוף (מיל.) דני רהב, אל"מ(מיל.)זאב (ווניק) שחם

אנשי אקדמיה

ד"ר ז'אנט אביעד, פרופ' עדה אהרוני, פרופ' ישראל אופנהיים, פרופ' הנרי אטלן, ד"ר שלמה אלבז, ד"ר מאג'ד אלחג', פרופ' ולטר אקרמן, פרופ' יהושע אריאלי, פרופ' גבריאל בן־דור, פרופ' חיים בן־שחר, ד"ר מירון בנבנישתי, פרופ' איזק בנג'מין, פרופ' צבי בנטוויץ, פרופ' דניאל ברטל, פרופ' רות גביזון, פרופ' גליה גולן, ד"ר נעמי גלאור, פרופ' שמואל גלאי, פרופ' אריה גלוברזון, פרופ' יצחק גלנור, פרופ' דוד גערתון, פרופ' יהודה גרדוש, עבדול אלקרים דאחר, פרופ' אריה דבורצקי, פרופ' יוחנן הופמן, פרופ' דן הורוביץ, ד"ר מרק הלר, פרופ' מיכאל הרסגור, אלוף הראבן, ד"ר דוד הראל, פרופ' מייקל וולצר, פרופ' רענן וייץ, פרופ' יוסף ולק, פרופ' יחיאל זיו, ד"ר מחמוד זיאלקה, ד"ר אהוד טולדאנו, ד"ר אחמד טיבי, פרופ' ולפי טראוב, פרופ' בנימין יגוב, פרופ' גד יגיל, פרופ' ירמיהו יובל, פרופ' אברהם יסעור, ד"ר דן יעקבסון, פרופ' אפרים יער, ד"ר אריה יערי, ד"ר גדי יציב, פרופ' יעקב כהן, פרופ' אסא כשר, פרופ' אילנה לוריא, פרופ' שניאור ליפסון, פרופ' אורי מאור, פרופ' הנס־חנוך מאיר, פרופ' יעל מדיני, פרופ' מריון מושקט, ד"ר דוד מיטלברג, פרופ' בלהה מנהיים, פרופ' אבישי מרגלית, פרופ' ברוך מרגלית, ד"ר מרים מרעי, פרופ' חגי נצר, ד"ר שלמה סביבוסקי, פרופ' צבי סובול, פרופ' ששון סומך, פרופ' עמנואל סיון, פרופ' אוריאל סימון, פרופ' סמי סמוחה, ד"ר שוקרי עבד, פרופ' יאיר עברון, יגאל עילם, ד"ר אחמד עתאמנה, פרופ' נתן פיינברג, פרופ' מיכאל פלדמן, ד"ר שי פלדמן, פרופ' דוד פסן, פרופ' אריאל פרוקציה, פרופ' עדי פרוש, פרופ' שאול פרידלנדר, פרופ' יוחנן פרס, פרופ' אפרים צדקא, ד"ר זאב צחור, ד"ר אדי קאופמן, ד"ר אביעזר רביצקי, פרופ' שמעון רדליך, פרופ' הנרי רוזנפלד, פרופ' מנחם רוזנר, פרופ' אסף רזין, פרופ' אוריאל רייכמן, פרופ' הלל שובל, פרופ' שולמית שחר, פרופ' זאב שטרנהל, פרופ' צבי שיפרין, פרופ' איתן שישינסקי, פרופ' עמוס שפירא, פרופ' סטיבן שרוט

סופרים, עתונאים ואמנים

א. ב. יהושע, מנחם אבידום, רן אדליסט, יצחק אורפז, עמוס אילון, יונה אליאן־קשת, גילה אלמגור, דפנה ארמוני, שלמה ארצי, חיים באר, יצחק בן־נר, שלמה בר, חנוך ברטוב, ק. א. ברתיני, לולי גלילי, נורית גלרון, אלון גרבוז, יאיר גרבוז, משה דור, יעל דרויאנוב, שולמית הראבן, מאיר וילטניר, קאסם זייד, נתן זך, חנה זמר, עדית זרטל, שלום חנוך, אמירה חסן, חיים חפר, יוסי ידין, נתן יונתן, יוסי כרמון, עודד ליפשיץ, אהרן מגד, אברהם מור, חנה מרון, ס. יזהר, יהושע סובול, עמוס עוז, נסים עזיקרי, יהודה עמיחי, מוחמד ע'נאים, אלכס פלג, ארנה פורת, סבר פלוצקר, מרים קיני, עמוס קינן, יורם קניוק, יהודית רביץ, דליה רביקוביץ, אביבה רוה, חיים שור, דוד שחם, נתן שחם

אנשי משק וכלכלה

איתן אבניאון, אבי אולשנסקי, גדעון אופיר, אברהם אגמון, נפתלי בלומנטל, אמנון ברנר, בני גאון, דוד גולומב, ארנון גפני, שמואל דאובר, אהרון דברת, מולי דור, משה זנבר, עדי כהן, רלף כהן, חילמי כיתאנה, צבי כסה, מרים לאופר־ברנוביץ, דוד לוינסון, עקיבא מאיר, דוד מושביץ, עודד מסר, חיים סנדרסון, עמוס ספיר, יצחק עילם, ריצ'רד עירמון, יקותיאל פדרמן, ישראל פולק, ג'והן פורמן, אליהו פורת, דוד פינקלשטיין, דב פלג, קלמן פרידשטיין, צאדק צאדק, יורם דדושיצקי, צבי רובל, יאיר רוטלוי, אליעזר רונן, אפרים ריינר, יצחק רן, אמנון שדה, הרצל שלם, יצחק שני, דב תמרי

רבנים

הרב יואל אוסיאו, הרב חיים אריאב, הרב טוביה בן־חורין, הרב פנחס לדרמן, הרב ימי מילגרום, הרב צבי מרקס, הרב מיכאל צבי נהוראי, הרב ראובן סמואלס, הרב מיטשל סמית, הרב יונתן פרלמן, הרב דוד רונן, הרב משה רונן

אישי ציבור

חיים ארון (ג'ומס), מועין אלעטאונה, חנן ארז, עאדל אשקר, אסף אתר, אברהם בורג, אנה ביגון, מירי ביטון, משה בן־זאב, נפתלי בן־משה, דדה בר־שטרית, אברהם ברדוגו, מני ברזילאי, דוד ברמן, דוד ברסלאי, יצחק ברקאי, ג'והני גולדברג, אסתר גולדשטין, עליזה גורי, אורי גורן, אסמעיל ג'לג'ולי, גבריאל גלייזר, וילי גפני, ישראל גת, מוניר דיאב, רות דיין, אתי דנינו, בתיה דנציגר, אחמד דראושה, חאלד דראושה, מוחמד אבו הלאל, חגי הלוי, אפרים (ויגי) זינגר, אסתר זקלר, חנא חדד, אמל חורי, פארס חוסין, צור חכמון, אברהים חסאן, פריד טאברי, אבי יחזקאל, אריה יפה, השופט חיים כהן, רענן כהן, אודי לביא, מרים לוין, רחל לימון, השופט אשר לנדא, דוד לפלר, אשר מגיב, אבתסאם מנסור, מוחמד מסארווה, נוואף מצאלחה, וידה משעור, סמי נחמיאס, השופט עלי נתן, אייבי נתן, רובי נתנזון, אריה סימון, סולימאן סלים, מגדה סרוג'י, גאזי אבו עיטה, מוראד עמאש, אבנר עמיאל, רודית ענבוסי, יהודה פז, אופיר פינס, נחום פסח, חיים צדוק, עדי קידר, נימר קעדאן, אפרים רונן, גיורא רונן, גדעון רפאל, אשר רשף, צלי רשף, פיני שומר, יהודה שוסטר, יוסף שחר, זרובבל שלו, אברהם שנקר, אלישע שפירא, דפנה שרפמן, ורדה תורגמן־רזזובסקי, מוחמד תלאווי

נא לשלוח אל:
המרכז לשלום
רח' החשמונאים 100
תל־אביב, 67011

השם ....
הכתובת ....
□ אבקש לצרף את חתימתי.
□ לוטה .... ש"ח לכיסוי ההוצאות.
חתימה ....

נשיא התעשיינים נגד שבוע עבודה מקוצר

מאת חיים מרגלית, כתב "על המשמר"

"יש מקום לדון בקיצור שבוע העבודה אך ורק כאשר הפריון בעבודה יגדל בעבודה ב־5 אחוזים לפחות בשנה" — אמר נשיא התאחדות התעשיינים, דב לאוטמן, בתגובה להצעת יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, לקצר את שבוע העבודה בסקטור הציבורי.

לאוטמן חושש, כי אם תתקבל הצעת הברפלד ידרשו גם עובדי הסקטור היצרני לקצר את שבוע העבודה ומהלך כזה יפגע קשה בענפי הייצור.

בהתייחסו לדברי הברפלד, שאם נציגי המעסיקים בסקטור הציבורי לא קיבלו הצעתו הוא יציע לראשי הסיעות בכנסת להעביר חוק שבוע עבודה מקוצר בן 5 מים, אמר לאוטמן, כי אם יצליח הברפלד להעביר את החוק הוא יבקש מיו"ר הכנסת לעמוד בין ההסתדרות לבין המעסיקים.

לאוטמן ציין, כי יפעל למעבר לשבוע עבודה בן 5 ימים בתעשייה החל משנת 1944, אם יחול גידול בפריון העבודה בענפים היצרניים.

65 קיבוצים עברו לשיטה החדשה של מדידת החשמל

מאת קובי מנדל,

65 קיבוצים הצטרפו עד כה לשיטת מדידה חדשה של צריכת החשמל, על־פיה מאוחרת מדידת כל צריכת החשמל של הקיבוץ. על־פי חישובי חברת החשמל יוכל קיבוץ העובר לשיטה זו לחסוך עד 40 אלף דולר.

חברת החשמל מציעה בשנים האחרונות תעריפים לפי עלות הייצור לצרכניה הגדולים, שבשעות הלילה הם זולים במעט במחצית מתעריפי הצריכה בשעות השיא, שבהן צריכה חברת החשמל להפעיל יחידות ייצור יקרות יותר.

על־פי שיטת איחור מדידת החשמל מתבטלת המדידה הנפרדת בקיבוץ למפעל, למכון המים, לבית ההארחה ולבית־הספר האזורי, והקיבוץ מנתב את צריכת החשמל לפי צרכיו ולפי תעריף מוזל. כך יכול הקיבוץ להפעיל בשעות הלילה את מכון המים בתעריף מוזל ולחסוך התקנת מתקנים חדשים על־ידי ניצול מתקנים קיימים כשנאים.

בקיבוצים שעברו לשיטת המדידה החדשה נרשמה ירידה של עשרות אחוזים בצריכת החשמל בשעות השיא בביקוש. ההשקעה במעבר לצריכת החשמל המאוחדת בקיבוץ מסתכמת בכ־60 אלף דולר.

מרחב תכנון מקומי
רחובות
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה בקשה לשימוש חורג

בהתאם לסעיפים 146–150 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית בקשה לאישור שימוש חורג לגבי חלקה 507 בגוש 3703.

השימוש החורג מתבטא בכך שהוועדה המקומית תתיר את השימוש למבנה הנ"ל בית־קפה־מסעדה.

כל המעוניין יוכל לעיין בתכנית הבניין, ללא תשלום, במשרדי הוועדה המקומית קומה ד', כל יום, בשעות העבודה הרגילות פרט ליום שישי ולהגיש התנגדות לתכנית, תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו בעתון.

יחזקאל הרמלך — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, רחובות

ועדת המשנה לתכנון ולבניה
מרחב תכנון מקומי
ראשון־לציון
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לוועדת המשנה לתכנון ולבניה ראשל"צ בקשה למתן הקלות בחלק מחלקה 21 בגוש 3947 רח' כורש במזרח, חיל התותחנים במערב, זלמן שזר בצפון, כביש לים בדרום. לפי תוכנית מתאר/תכנית מפורטת נמצאת החלקה הנ"ל באזור ראשל"צ. בקשת בעלי החלקה: לאשר תשריט חלוקה בסטיה מתכנית בניין ערים רצ/1/170/א' ביחס לשטחי מגרשים. לכל מי שיש התנגדות מאיזה סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לוועדה תוך מועד של 15 יום החל מיום פרסום מודעה זו. אם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישור.

מ. ניצן
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה ראשל"צ

עיריית עפולה
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה בקשה להיתר הקלה על־ידי: שטח הקלה מבוקש גדול יותר ב־3.2% משטח המגרש. מקום הבנייה: גוש 17764, חלקה 19, ברחוב הרצל נ' בעפולה.

את ההתנגדות להתרת הקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית, משרד מהנדס העירייה רחוב יהושע, עפולה, בשעות קבלת קהל. אם לא תתקבל ההתנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לדיון בוועדה מקומית לתכנון ולבניה, עפולה, והיא תחליט כנדרש.

מ. אבימור — מ.מ. ראש העיר
יו"ר ועדת משנה של הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, עפולה.

הוועדה המקומית לתכנון ובניה
מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, שהוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש 6551, חלקה 194, ברחוב יהודה הנשיא המסווגת כאזור מגורים מיוחד. בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בניה בבית דיור מוגן בתוספת קומת מרתף.

ההקלה המבוקשת באחוזי בניה מגיעה ל־6% ובשימוש במפלס קומת המרתף משימוש מבני עזר לשימוש למגורים (טרקלין וחדר אוכל וכו').

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור ההקלה, במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה, מרחב תכנון רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

מ. ורבין — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, מרחב רמת־השרון

עיריית חיפה
משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי מר שפיק מואוי, לאשר בדיעבד שימוש חורג מלמגורים למשרד, ברחוב תל־אביב מס' 14, חלקה 38, בגוש 10917, קרית־אליהו.

הבקשה כרוכה בהקלות הבאות:
1. בליטה למרווח הצדדי ולמרווח האחורי.
2. עודף שטח בניה מעל למותר.

אשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח והרישוי על הבניה, בבניין העירייה, רח' ביאליק 14 חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00–11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

ב. / אלימר יגרוביץ, מהנדס העיר

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "הדרים"
הוד־השרון, דרך רמתיים 54, טל' 052-421178
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לרזין, בקשה לבניית מבנה למגורים בגוש 6451, חלקה 118, על־ידי: רגן ירון, מרח' הצבר ברמות־השבים, והמהות חריגות, היינו: 1) תוספת שטח בניה במסגרת 6% המותרים לאישור כהקלה. 2) הבלטת מדרגות חיצוניות מעבר לקו בנין אחורי ב־0.60 מ'.

כל המעוניין, אם כבעל ואם מבחינה אחרת, בקרקע, בבניינים או בנכסים אחרים שהתכנית משפיעה עליהם, יוכל לעיין בהעתקי התכנית במשרדי הוועדה המקומית בשעות הקבלה הרגילות, ולהגיש התנגדויות מנומקות בכתב לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

א. שמעוני — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "הדרים"
הוד־השרון, 11.6.87

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות. 09.05 שעת כושר. 09.15 גברת סלסלת — עץ האורן. 09.25 נחשון — נחשון הוא כלב חכם ונבון. יש לו כדור קסם אשר בו הוא רואה אם משהו בעולם נמצא בסכנה. הוא וגיל חברו מיד חשים לעזרה. 09.50 הלב — סדרה באנימציה בת 52 פרקים. הפרק הראשון: מרקו נפרד מאמא. 09.55 הרפתקאות כאי הבדים — סדרת הרפתקאות בת 13 פרקים, המתרחשת על אי קטן באוסטרליה. 10.30 רואים שש שש — הצופים עורכים, הצופים בוחרים, כל מה שרצית לצפות בו ולא ידעת ממי לבקש — בכל יום רביעי בין השעות 10.30–14.00 כשידור ישיר בהנחיית קובי מירן. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות. 14.05 ישר ולעניין — סדרה העוסקת בבני נעורים הנתקלים בבעיות שונות במשפחה, בבי"ס ועם הבריות והמתמודדים עם פתרונן. 14.20 מגע 3,2,1 — 4 צעירים סקרנים מפגישים את הצופים עם תגליות ותרגילים מדעיים, טכנולוגיות ותומרים שונים המשפיעים על חיי היום יום של כולנו. 14.50 הפונדק בעורון חמשת המייל — פרק 29: בוקרים הגנבים. 15.40 מאתיים שניות למועצת הלול. 15.45 שעת כושר. 15.55 טוב טוב תנמר — סדרה באנימציה המספרת על טוב טוב תנמר ואשתו טוטו החיים ביער באושר ושלווה עם ידידיהם העזים והחיות. 16.20 מיצוחים — אלוף האלופים — בתכנית יתמודדו אריאל טיקוצקי וסיגל לור מחררה, מול יובל מילוא מעכה, על התואר אלוף האלופים לשנת תשמ"ז. 17.00 ערב חדש — מנחה: גדעון רייכר. 17.30 עולמו המופלא של וולט דיסני — סדרה חדשה של וולט דיסני, בוצעשה. 13 פרקים. הפרק הראשון: החיפוש אחר מסתרי הטבע. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 על ספרות ותרבות (ערבית). 19.00 בקו הבריאות — מחלת עיניים גיווניות (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 משהו יהודי מהסרטים לרגל פסטיבל הסרטים שנערך השבוע — יובאו בתכנית קטעים מסרטים שבהם מוטיבים יהודיים. מנחה: ד"ר דוד אלכסנדר. 20.30 תצפית — מגזין דו־שבועי לענייני טבע, מדע ורפואה. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.35 מוקד. 22.05 נשף המסכות — אופרה בשלוש מערכות מאת ג'וזפה ורדי עם לוציאנו פברוטי בתפקיד ראשי. חלק שני — מערכה שנייה. 23.30 פסוקו של יום. חדשות הלילה. 19.00 שייסאר ביניינו (ערוץ 2). 20.00 בירור — בלילות הקיץ (ערוץ 2). 20.50 פוס 2 (ערוץ 2).

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר. 07.09 כאוגה בינוחה — מוסורגסקי: לילה על הר קרח. דליב: סילביה מוסיקה לבלט. 09.00 קונצרט בוקר. — בורודין: מחולות פולובציים מתוך האופרה הנסיך איגור. חצ'אטוריאן: קונצ'רטו לכינור. שוברט: הסונטה לפסנתר בלה מג'ור מס' 9. מאהלר: הסימפוניה השניה סימפונית התחייה. 11.57 פינת השיר — משירי דן פגיס. 12.00 אנשים באולפן — שרה פוקסון־היימן, ברט ברמן — פסנתר ב־4 ידיים. מוצארט: סונטה בסי במול מג'ור ק. 3186. דורפמן: מטמורפוזות על נושאים של מוצארט (1986). ברהמס: סרנדה בלה מג'ור אופ. 16. 13.05 בתאנה ניגוחה — דבורז'אק: סוויטה אופ. 98. פרידריך קלקברנר: החמישייה הגדולה לפסנתר כלוי קלרינית, קרן, צ'לו וכנ. הולסט: מוסיקה לבאלט. בלוך: סוויטה עברית. קולאת שליסיה קונצ'רטית לשלושה חלילים, איברד: נמלים. 15.00 מוסיקה ויוה — הקלטה: מוסיקאן — בקשה יובל. אפריל 1986. 16.00 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית — יום ראשו"ש. היידן: סימפוניה מס' 44. שלמה יופה: קונצ'רטינו לויברפון ותזמורת וכלי כורה. רוזו קבלר של קוסטן סויטה, ברליוז: הפתיחה המלך ליר. שיבצובקסקי: סימפוניה מס' 4 עם פסנתר סולו. גריג: בלדה, דניאל שליין: ריטורנלו 5 רושומים לפסנתר. 18.00 שעה עם גבריאל פורה. מוסיקה קולית, מוסיקה קאמרית. 19.00 מוסיקה אהובה עליכם. טרטיני: סונטה סלמולי — השטן. ברהמס: ולסים אופ. 39 לפסנתר ב־4 ידיים. פאריז: מיסה אנגלית. 20.05 אינטרלוד — רפי מוסיקלי. 20.27 פינת השיר. 20.30 אופרה אלגן ברנט ואצק. 23.00 מחזורי יצירות, מוצארט: רביעיות וחמישיות לכלי קשת.

רשת א'

07.30 רדיו קל. 08.05 הונה — עם כני הגול. 08.27 משפט דמיאנזיוק — שידור חי מבנייני האומה בירושלים. 13.05 שירים עבריים. 13.30 חדשות, יומן כלכלית. 13.45 חדשות יומן באנגלית. 14.05 בראש צעיר — מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.00 צבעי הקשת — שירים עבריים מעורבים. 15.27 האוניברסיטה המשודרת. 15.57 משפט דמיאנזיוק — שידור חי מבנייני האומה בירושלים. 19.05 שאול בעניין. 19.30 שירותים לעולים. 22.05 חור מאותו כוכב — הכלות הסכורות, ודיפינות בשידור חי — שרבה ומוחו מילכה למנו.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 עושים עניין — עם בני גוזה ושלום קיטל. 09.05 בראש צעיר — תכנית לילדים בחופשה. 10.05 כל צבעי הרשת — מגזין יומי. 12.10 אלף אלף בבית — עם אהוד מנור. 13.05 בוצי חיים — חדשות, הומוצים. 14.05 לראות או לא לראות — יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בה צחוק — חזו ונחמד. 16.05 רגעי קסם. 16.05 תכניות כבקשתך לשירים עבריים. 16.55 [illegible]

ספר — קוראים ממליצים. 17.05 יומן כלכלה. 17.30 על מספרים ואנשים — מגזין המשק והחברה. 18.06 יש שאלות — עורך ומנחה: איתן אלמוג. 18.46 היום בספורט. 19.00 היום הזה. 19.35 מוסף לענייני צבא וביטחון. 20.05 ניחוחי חצירה. 21.05 השעשנה פורחת — לקט רומנסות ושירי־עם ספרדיים. 22.05 מחפשים את המטמון. מנחה: משה טימור. 00.15 בימה ומסך — לקט קטעים מתוך מחזות מוסיקליים וסרטים.

גלי צה"ל

08.05 אוניברסיטה משודרת — פרקים בהמטולוגיה — מצבי חוסר דם. מרצה פרופ' יהודה ענבל. 06.30 "מוקדים עין". 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 "פתוח" — אורלי יניב והוכי לנץ מארחים. 11.05 "נכון לעכשיו" — עם רפי רשף. 13.05 "מסך זמן". 14.05 "יום יום רג'" — אלי ישראלי וארז טל מסיירים. 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שירים עבריים. 16.54 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 "ערב טוב ישראל". 18.05 "יעד משודר" — מגאזין לענייני צבא ובטחון. 19.05 "שירים מכאן" — שירים עבריים. 20.05 "שאלות אישיות" — יעקב אגמון משוחח עם פרופ' אכיתר גבו ראש המכון לאבולוציה באונ' חיפה. (ש"ח). 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת — פרקים בהמטולוגיה (ש"ח). 22.05 "מסע הקסם המסתורי" — "הבלדה על ג'ון ויוקו". 23.05 "עשרים וארבע — היום שהיה" — עם ירון וילנסקי. 23.55 "שיחת חצות" — עם דר שמואל כהנר ראש המכון לחקר בריאות הסביבה. 00.05 ציפורי לילה קלאסיות — עם אריאל כהן. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 2

18.05 "רדיו רדיו" — עם יואב קוטנר. 20.05 "טכבכבכסים" — מירע, משחקי רדיו ומוסיקה. 22.05 "על הדבש ועל הכימאקס". 23.05 "קול הג'או הזה".

רשת ג'

06.11 "בחזרה לאושר" — להיטים וותיקים. 07.07 "שיר בבוקר בבוקר" — שירים עבריים. 09.05 "בא לי" — עם מנום פרי. 10.05 "שיזה" — שעה של ביטלס. 11.05 "30 בצל" — עם יקיר אביב. 13.05 "כל טוב" — פזמונים ומערכונים. 14.05 "בטרגב" — עם שוש עטרי. 16.05 "מוסיקה לעניין". 17.05 "משקפיים" — עם מיכל שמואלי. 18.06 "הצעקה האחרונה" — עם יואל רביד. 20.05 "לי ולך" — שיר וברכה. 21.05 "מנגי גאו" — עם לאה ליאור. 23.05 "מסביב לחצות" — עם יוסי סיאס.

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30
אסתר: מחוץ לתחום 9.40 ,7.15 ,5
אורלי: ילדים חורגים לאלוהים 9.30 ,7.15 ,5
בקירנדה: זכרונות משדה הקרב 9.10 ,7.15 ,5
גת: בלוז לחופש הגדול 9.15 ,6.15 ,1.15
גורדון: נישואיה של מריה בראון 9.10 ,7.00
דקל: קרוקודיל דנדי 9.10 ,7.15 ,5
דרייב אין: המוכבל בטיטו 7.30
הוד: המובכל בטיטו 9.30 ,7.15 ,5
לימור: חדשו פלאטון 9.30 ,7.15 ,4.30
מוזיאון תל־אביב: מחוז של סוכן 9.30 ,7.30
סינמה 1: מעבר לשיא 9.30 ,7.15 ,5
סינמה 2: זכרונות אהבה מפירנצה 9.30 ,7.15 ,5
פאר: ימים של תהילה 9.30 ,7.30 ,5
פאריס: כטי כלו 9.30 ,7.15 ,2 ,12
סיפורים מהחיים 23.00
רבינוע:
חן 1: בי"ס למשמר אזרחי 9.50 ,7.30 ,5
חן 2: חנות קטנה ומטריפה 9.45 ,7.25 ,5
חן 3: אני והחבורה 9.45 ,7.40 ,5
חן 4: סיפור מהחיים 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: אל תקרא לי לבן 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
שחף: ימי הרדיו 9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: הברברים 9.30 ,7.15 ,5
תכלת: הזהות מעבר לפינה 9.35 ,7.00 ,4.30

רמת־גן

ארמון: פשעים שבלב 9.30 ,6.40 ,4
ליליו: אהבה במתחרת 9.30 ,7.15
ארמון: בי"ס למשמר אזרחי 9.45 ,7.10 ,5
רבינוע:
גן 1: קרוקודיל דנדי 9.40 ,7.20 ,5
גן 2: מעשה פראי 9.40 ,7.20 ,5
גן 3: אני והחבורה 9.40 ,7.10 ,5
גן 4: אהבה במתחרת 9.15 ,6.15

ירושלים

אדיסון: קוטרמן 9.30 ,7.15 ,4.10
אורנע: בי"ס למשמר אזרחי 9.15 ,4.10
בית אגרון:
פרי טוסטס 17.00
ארבה בשחקים 19.10
דונה פלור ושני בעליה 21.10
הסנדק 1 24.00
מטי: שם הוורד 9.30 ,7.00 ,4.00
אורגיל: הרומן של באוקססורד 9.11 ,7 ,4.10
מיטשל: ילדים חורגים לאלוהים 9.00 ,7.00 ,4.10
סמדר: קריאת העורב 9.10 ,7.00
הבירה: סיפורים מספרית לאבא 9.15 ,7.15 ,4.30
אורדין:
אור 1: דמון חי 9 ,6.30 ,4
אור 2: מעשה פראי 9.00 ,7.00 ,4.10
אור 4: כטי כלו 9.00 ,6.30
אור 5: ללא רחמים 9.00 ,7.00 ,4.10
עדן: המוכבל בטיטו 9.00 ,7.00 ,4.30
תיאטרון ירושלים: מלו 21.45 ,18.45

חיפה

אורה: פושע מגבל וילדה קטנה 9.15 ,7.00 ,4.30
רון: קרוקודיל דנדי 9.00 ,6.45 ,4.30
עצמון 1: ימי הרדיו 9.15 ,7.00 ,4.10
עצמון 2: המובכל בטיטו 9.50 ,7.15 ,4.45
עצמון 3: ילדים חורגים לאלוהים 9.15 ,7.00 ,4.30
פאר: בי"ס למשמר אזרחי 9.15 ,7.00 ,4.10
רון: טיפול נמרץ 9.00 ,6.30 ,4
אמפי: מעבר לשיא 9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: שם הורד 9.15 ,6.45
קרן אור המרגרט: נערת ליוור 9.15 ,7.00

נתניה

שרון: אנשי הפח 9.15 ,7 ,5
סטוריה: בלוז לחופש הגדול 9.15 ,7 ,5

חולון

סביון: ילדים חורגים לאלוהים 9.30 ,7.15 ,5
מגדל: בי"ס למשמר אזרחי 9.00 ,6.00
ארמון: הבוקר שאחרי 9.30 ,7.10 ,5

בתים

עצמאות: ילדים חורגים לאלוהים 9.30 ,7.15 ,5

הרצליה

היכל: שמחי ברז למורה 9.30 ,7.15 ,5.00

באר־שבע

רון: קוטרמן 9.30 ,7.30 ,4.30

פתח־תקוה

היכל 1: ימי הרדיו 9.10 ,7.15 ,5
היכל 2: המוכבל בטיטו 9.10 ,7.15 ,5
היכל 3: קוטרמן 9.10 ,7.15 ,5

עפולה

מפתחון: מעבר לשיא 8.30

רעננה

אורחו: מעבר לשיא 9.00 ,7 ,4.30

גבעתיים

הדר: ילדים חורגים לאלוהים 9.30 ,7.15 ,4.30

ראשון־לציון

רון 1: שמחי ברז למורה 9.30 ,7.15 ,4.30
רון 2: המובכל בטיטו 9.10 ,7.15 ,4.30

כפר־סבא

בית בורל: ימים של תהילה 10.00 ,8.00

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי
יום ד', 1.7
נמר חברבורות: 20.30

צוותא לתרבות מתקדמת
יום ד' 1.7 בשעה 21.00
רבקה זוהר – עבריה

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בתים: קופ"ח עין יהב — חולון.
חולון: אהרון — השיין 52.
ירושלים: קרית משה — קרית משה 1.
נתניה: הנשיא — שד' ויצמן 36.
פתח־תקוה: קופ"ח כללית — חיים עוזר.
רמת־גן: אסותא — ז'בוטינסקי 41.
תל־אביב: דיזנגוף — דיזנגוף 132; בלפור — קופ"ח מכבי, בלפור 2.
חיפה: הנשיא — שד' הנשיא 33.
רחובות: בני משה.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100, באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100, אילת — 1244, חורה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ג', ו' — כירורגיה ופנימית. ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה' שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק — ילדים, הדסה ע"כ — פנימית, נשים, כירורגיה, עיניים, הדסה הר"צ — אורטופדיה, ביקור חולים — א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד יעסוק מידע טלפוני בימים א'–ה' 08.00–20.00, בימי ו': 08.00–15.00. טלפונים: 03-433500.

יד ביד — און קשבת בטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה: ירושלים — 02-343358; ת"א — 141 (24 שעות) 226027; חיפה — 04-239488 (11.00–20.00); גליל מערבי — 04-917222.

כר פתוח להורים במצוקה: בימי ב' ריזה — טל' 292733.
גש פתוח — און קשבת לילדים ובני־נוער 03-221880 (24 שעות).

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לעוניים שליד המכון לרפואות שיניים בישראל: בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות 21.00–24.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00–24.00. בשבתות ובחגים בין השעות 15.00–21.00. הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה: המרפאה פתוחה כל יום כולל לשבתות וחגים בין השעות 9.00–24.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. דיזנגוף 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 03-285822, 394869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס: לרעננה ואזור השרון, טל' 052-32432 בימים א'–ה' בשעות 17.00–21.00.

עזרה ראשונה נפשית: ער"ן ירושלים — טל' 02-227171; ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111; ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261113; ער"ן חיפה — טל' 04-672222; ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111; ער"ן נתניה — טל' 053-35316.

מילון מיטרדים: מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111, לוד, רמלה — 101, טל' 08-221022, עפולה — טלפון 065-93334, טבעון — 101, טלפון 04-931401, נהריה — 04-923333, בת־ים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 057-74767.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'–ה': 16.00. בימי ו' וערבי חג: 11.30.
מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'–ו': 7.00.
מתל־אביב לחיפה: בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.80, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה: בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.10. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38. בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

מנהל ביה"ס התעלם מתלונות תלמידה על מעשים מגונים

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

שופט בית משפט השלום ברמלה אהרן פס מתח אתמול ביקורת חריפה על מנהל בית-הספר היסודי "הרצליה" בלוד, גור אריה. השופט אמר, שיש להתייחס בהסתייגות לעדות המנהל, ולו בשל העובדה שלא מצא לנכון לנקוט צעדים מיידיים משנודע לו על תלונת הילדה על מעשים מגונים שמבצע בה אביה. הוא העדיף לתת לעניין להירגע מאליו במקום לפנות לרשויות המוסמכות.

השופט אמר דברים אלה במשפטו של אברהם אברהם, מוסלמי שהתגייר מלוד, שהורשע בביצוע מעשים מגונים בבתו הבכורה בת ה-14 ובית-המשפט גזר עליו שתי שנות מאסר בפועל ושלוש שנים על תנאי.

מעשה ההתעללות בילדה התגלה רק כשניסתה להתאבד. התברר, כי מגיל 6 נהג האב להתעלל בבתו ולבצע בה מעשים מגונים כאשר אשתו נעדרה מהבית. הילדה סיפרה לאם על מעשי האב רק בהיותה בת 12 ומאז החל האב לרדוף אותה ולהכותה. משסיפרה למורותיה על התעללות האב בה הן לא נקטו שום פעולה והדבר התגלה רק כשניסתה להתאבד.

בבית-המשפט הופיעו שתי המורות כעדות התביעה בעוד שמנהל בית-הספר הופיע מטעם ההגנה.

מאסר לבעל שניסה לאנוס את אשתו

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

תושב טירת הכרמל בן 43 נידון אתמול בבית-המשפט המחוזי בחיפה ל-3 חודשי מאסר בפועל ו-15 חודשי מאסר על תנאי על נסיון לאנוס את אשתו שהיא חולת נפש.

הבעל הואשם על-ידי התובעת עו"ד נירה גולן כי בשעת לילה מאוחרת תקף את אשתו, קרע את כותנתה וניסה לאונסה. הוא עזב את האשה רק לאחר שבתם התעוררה.

השופט דוד גרשון קבע, שהלכה פסוקה היא שעדותו של חולה נפש כשרה להתקבל כראייה ומחלת נפש לבדה אין בה כדי לפסול את הסובל ממנה למסור עדות, כל עוד הוא מסוגל לתת דיווח הולם על העובדות הרלוונטיות.

עוד קבע השופט, כי על-פי הדין העברי חל איסור לקיים יחסי אישות בכפייה. השופט ציין בהחלטתו, כי "שפלות היא שבעל ינסה לבעול את אשתו על כורחה. תופעה כזו אינה הולמת בן תרבות בחברה מתוקנת".

"מקום בצמרת"

מצעד הפזמונים הישראליים
רשת ג', קול ישראל. 30.6.87

1. תחת ירח ערבי – ריטה
2. באת מאהבה – יהודית רביץ
3. הרכבת כבר עברה בתחנה – אסתר שמיר
4. קשה בלילה – חראלה בר
5. הכרזת מלחמה – אדם
6. אצל הדודה והדוד – דני סנדרסון
7. צומת דרכים – יזהר כהן
8. שיר מדבר – רמי קליינשטיין
9. אל תעשו חשבון עלי – אבי טולדנו
10. אחרת לא הייתי שר – חנן יובל
11. שלל שרב – גידי גוב
12. סרט בשחור לבן – אילנית
13. הלאה – רבקה זוהר
14. כל החלומות – נועה ואריק לביא
15. מערבה מכאן – ריקי גל
16. קריאה לעזרה – קו 8
17. לא צריך אשה – עפר אקרלינג
18. בקצב הזמן – נאוה ארבל
19. מוסיקה היא נשיקה לנצח – ורדינה ויזהר כהן
20. אחת מהבוחמה – אריק סיני
21. זה נגמר – טובה גרטנר
22. סיפורים – פופלקס
23. תפוס אותי – ירמי קפלן
24. תל-אביב אינה מודאגת – להקת הנח"ל
25. ילדי 67 – להקת פיקוד המרכז
26. פירות אסורים – קורין אלאל
27. עצוב שמח – מירי אלוני
28. זאב בודד ביער – אריאל זילבר
29. תום ושמעונה – גילי קצנלבוגן
30. טוב שיש חברים – שוקי שוקי

הפינות לשיפוטכם
31. שלח לי מלאך – להקת משינה
32. כמעט סתיו – גידי גוב
33. אהבתי אותך אז – סי היימן ולהקה מקומית
34. סיפור אמיתי – דני אמיר
35. תן – אילנה אביטל

לכבוד:
"מקום בצמרת" קול ישראל
ת.ד. 1082, ים, מיקוד 91010

1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐
7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐

שם: ______
כתובת: ______
מיקוד ______ תאריך ______

לבקשת הנהלת בל"ל – הוצא צו עיקול על נכסיו של ארנסט יפת

צו עיקול זמני על סך 4 מיליון ש"ח על כספיו ונכסיו של ארנסט יפת, לשעבר יו"ר מועצת המנהלים של בנק לאומי לישראל, הוצא אתמול בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב, לבקשת הנהלת בל"ל.

הצו הוצא במעמד צד אחד. ב"כ הבנק, עוה"ד חיים צרוק וכ'שאל חסין, טענו בבקשה, כי בנק לאומי הגיש בשעתו תביעה כספית נגד ארנסט יפת והטלת העיקול על נכסיו דרושה כדי לאפשר התשלום עם מתן פסק דין לטובת הבנק. זאת, במיוחד בשים לב לעובדה שהנתבע שוהה כרגע מחוץ לגבולות הארץ ואין ידיעה אם ומתי ישוב ארצה.

לבקשה צורף תצהיר מטעם של יועץ משפטי ראשי בבל"ל זאב שר. כן צויין בבקשה, כי הבנק שומר לעצמו את כל זכויותיו כלפי הנתבע יפת. בין היתר [illegible] ניירות ערך, תוכניות חסכון, השתתפות [illegible] וזכויות אחרות של הנתבע [illegible] בזכויות אלו של הנתבע.

הבנק ביקש לעקל את [illegible] של יפת [illegible] בתל-אביב, דירה ברחוב [illegible] אורי, [illegible] תוכניות החסכון, השתתפות [illegible].

השופטת רות אליעז [illegible] נענתה והוציאה את [illegible] הבקשה; אך על 4 מליון [illegible] ולא על מלוא [illegible] של הבנק, שהוא [illegible] כן החליטה, כי לא [illegible] עו"ד של יפת [illegible] על ערבות של [illegible] היצאת העיקולים [illegible].

האנס מרמת-גן דניאל כץ הורשע בכל האישומים נגדו

גזר-הדין יינתן בתחילת אוקטובר

דניאל כץ בן 37 מרמת-גן הורשע אתמול בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב בשני מעשי אונס בנסיבות מחמירות, ב-3 נסיונות לאונס, פריצה לדירה, גניבה, החזקת סם מסוכן ובריחה ממשמורת חוקית.

לדניאל כץ יוחסו מעשי אונס ונסיונות לאונס בשנים 86-1984, כאשר נהג לעקוב אחר נשים ולארוב להן בדרך לבתיהן, ברמת-אביב ובתל-אביב, ומבצע זממו בלילות בכוח, ותוך איומי סכין בקרבנותיו. בכמה מקרים לא הצליח הנאשם לבצע זממו עד תום, וכאלה הואשם בנסיונות לאונס.

בית-המשפט בהרכב הנשיאה חנה אבנור והשופטים ישראל גלעדי וצבי הכוהי הרשיעו אותו בכל סעיפי האישום בתיק זה. בהכרעת הדין נקבע, כי דניאל כץ הוא שקרן ומניפולטורי, אשר השמיע גירסאות שונות וסותרות במהלך משפטו.

ביקורת על הסניגור

השופטים השמיעו בתום הכרעת הדין ביקורות לגבי "התנהגות אפשרית של הסניגור" בתיק זה. הם ציינו, כי בתחילה הודה הנאשם במשטרה במעשים שיוחסו לו, ואף יצא עם החוקרים לשחזור הליך מהאירועים. הוא אף אמר, שלא הופעל עליו כל לחץ בחקירה. גם הסניגורית שלו באותה עת, עו"ד כרמלה חנוך, שוכנעה ברצונו להודות. אלא שבני משפחתו לא שבעו רצון מהודאתו, והם דאגו להחלפת הסניגור ושכרו את עו"ד מנחם רובינשטיין.

לאחר הפגישה עם סניגורו החדש, סירב הנאשם לשתף-פעולה עם חוקריו ובבית-המשפט כפר הס-ניגור בשם הנאשם בכל האישומים.

"קיימת אפשרות שהנאשם חזר בו מהודאותיו בעצת סניגורו"... הטעימו השופטים והוסיפו: "אנו שואלים את עצמנו, אם במצב נתון בו נאשם מודה ומצהיר כי ברצונו להודות בעבירות נוספות, מתן עצה על-ידי עורך-דין ללקוחו להתכחש להודאות שניתנו ולטעון כי ניתנו בניגוד לרצונו — הוא ניהול משפט בדרך ההולמת התנהגות אתית של המקצוע המשפטי. הצגנו לעצמנו שאלה זו, ואנו מעבירים את הנושא לריונה ושיקולה של ועדת האתיקה המקצועית של לשכת עורכי-הדין, ששם צריכה להינתן התשובה לשאלתנו".

גזר-הדין יינתן ב[illegible].

החל מהיום: צורת ענישה חדשה – "עבודת שירות"

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

החל מהיום ייכנס לתוקפו תיקון לחוק העונשין אשר התקבל בכנסת ע"פי יוזמת משרד המשפטים ושר-המשטרה חיים בר-לב. לפיו יוסמך בית המשפט שגזר על אדם מאסר בפועל לתקופה שאינה עולה על 6 חודשים, להחליט שהנדון ישא את עונש המאסר כולו או חלקו בעבודת שירות.

עבודת שירות תהיה מחוץ לכותלי בית-הכלא וזאת בין בעבודה ללא שכר במוסד ציבורי ולמטרות של תועלת הציבור, ובין בעבודת משק אצל מעביד בשכר לפי שכר המינימום במשק.

החלטה זו נכנסת כאמור, לתוקף מהיום בעקבות התיקון לחוק העונשין שהתקבל בכנסת ביוזמת משרד-המשפטים ושר-המשטרה.

תיקון זה מבטל את סמכותו של מפקד מחוז להמיר עונש מאסר של עד 3 חודשים בעבודות עונשין בתחנות משטרה.

מהנתונים שניתנו ע"י דובר משרד המשטרה עולה כי במהלך השנה שעברה נשפטו למאסר עד 6 חודשים כ-1200 איש וההערכה הינה כי התיקון לחוק יוסיף כ-600 מקומות כלאה בבתי-הסוהר.

מנכ"ל משרד-המשטרה מינה ועדה בראשותו של סגן היועץ המשפטי במשרד-המשטרה, עו"ד חיים שמולביץ, לביצוע ההיערכות הארגונית והמשפטית להפעלת החוק.

כאחראי על עבודת השירות מונה רב-כלאי נשה זאבי שיפעל בשיתוף עם שירות התעסוקה ליצירת מאגרי תעסוקה שיהיו מבוססים על מקומות עבודה בהם קיים מחסור בידיים עובדות.

המניות החופשיות ירדו ביוני ב-19.9 אחוז

גלגלי הבורסה

מאת אלחנן הורוביץ

ב-19.8% ירדו המניות החופשיות בחודש יוני. הירידה התלולה ביותר — 28.6% — נרשמה במניות גולדן. ביוני עלו רק מניות ההסדר ב-4.2% בממוצע.

אתמול העמיק השפל בשוק המניות. המוצעים במניות החופשיות הגיעו ל-25.7 מיליון ש"ח, בעוד שהביקושים הסתכמו ב-675 אלף ש"ח. ירדו 338 שערי מניות, לעומת 25 שעלו ו-55 שנשארו בלי שינוי. במניות ההסדר הסתכמו המוצעים ב-2.8 מיליון ש"ח והביקושים — ב-229 אלף ש"ח. בשוק איגרות החוב עלה ערך השוק של הצמודות למדד ב-0.53% והצמודות למט"ח עלו ב-0.64% בממוצע.

מקרנות הנאמנות הוציא אתמול הציבור כ-8 מיליוני ש"ח.

במילווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.21% ל-1.40% והתשואות השנתיות — בין 15.45% ל-17.90%, תוך מחזור גדול יחסית של כ-43.6 מיליון ש"ח.

היום יציע בנק ישראל לציבור שלוש סדרות נוספות של מק"מ בערך נקוב כולל של 100 מיליון ש"ח.

המחזור במק"מ היה אתמול פי-2 גדול יותר, מאשר בשוק המניות. שבו הסתכם המחזור ב-18.2 מיליון ש"ח ומזה 3.4 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

סל המטבעות עלה אתמול ב-0.18% ל-1.6794 ש"ח ושער הדולר היציג עלה ב-0.22% ל-1.6088.

אנו משתתפים בצערם של
חיים וחנה ליברמן
במות הגיסה
לולה מנדלוביץ
חברי גלאון

עם חברתנו אתי מרטינו
דוד יחימוביץ ובני המשפחה
משתתפים בצערכם במות
האם, הרעיה והסבתא
יפה יחימוביץ
בית ברש

למשפחת יוסף עמי
ולמשפחת אייזלר
משתתפים בצערכם במות
לאה
בית קיבוץ השו[illegible]

למשפחה ולקיבוץ להבות-הבשן
משתתפים באבלכם במות יקירתכם
דבורה רופאייזן
קיבוץ שמיר

ליוסי עמי ומשפחתו
אתכם באבלכם על פטירתה של ידידתנו
לאה ז"ל
חבריכם במעגן

למנחם פיירברג ובני משפחתו
קבלו את תנחומינו הכנים במות
הרעיה האם והסבתא
קלרה פיירברג
מביה"ר גלעד
וקיבוץ מענית

פסק-דין תקדימי: הישיבה החרדית תחזיר הקטין להוריו

מאת עמירם כהן, כתב "על המשמר"

שופט בית-המשפט המחוזי בתל-אביב חיים פורת קבע בפסק-דין עקרוני, כי על הישיבה החרדית "פאר התורה" בבני-ברק להחזיר להוריו קטין שהועבר ללמוד ולהתגורר בישיבה זו על-ידי אחותו, חוזרת בתשובה.

מדובר בנער בן 14 מתל-אביב ששמו נאסר לפירסום. בנו של אסיר ציון בבריה"מ לשעבר. הוא הוכנס לישיבה חרדית על-ידי אחותו ללא הסכמת הוריו וללא ידיעתם בעת ששהו בחו"ל.

ההורים, המתגוררים זמנית בחו"ל, ניסו להשיבו אליהם ולהוציאו מן הארץ. הם ניסו, כפי שפורסם בזמנו, להוציאו בכוח מהישיבה והכניסו אותו למכוניתם. שם הזריקו לו זריקת הרדמה.

אחותו של הנער הצליחה להוציא צו המונע את הוצאתו מהארץ וכל הענין הועבר לדיון בבית-המשפט. בשם ההורים טען עו"ד בלגס שביקש לכבד את רצונם הלגיטימי המעוגן בחוק האפוטרופוסות שבנם הקטין לא יקבל חינוך חרדי קיצוני ואנטי-ציוני ואת זכותם לבחור לבנם את החינוך הנראה להם.

בשם האחות טען עו"ד שוסטר שאמר, כי ההורים הזניחו את בנם הקטין והוא גם אינו רוצה לקבל את החינוך שיועדו לו ורצונו לחזור בתשובה הוא רצון לגיטימי שעל בית-המשפט לכבדו.

בהחלטתו דחה השופט פורת את בקשת האחות להעביר את האפוטרופוסות על הקטין מן ההורים אליה וקבע כי ההורים ראויים וכשרים לגדל את בנם ולחנכו על-פי השקפתם. ולו גם בניגוד לרצונו. השופט הביע תרעומת קשה על הגורמים החרדים העומדים מאחורי אחותו של הנער אשר דירבנו את הילד לצאת נגד הוריו הטבעיים וליצור על-ידי כך קרע עמוק במשפחה.

בית-המשפט פסק כי על התובעת, אחותו של הקטין, לשלם הוצאות המשפט בסכום 9200 ש"ח וציין, כי אין הוא יכול שלא לפסוק הוצאות אלה. ולו רק כדי להביע מורת-רוח נגד האחות "אשר פעלה כבת סוררת ומורת בצורה כה מבישה ומזיקה".

לפסק-דין זה חשיבות תקדימית עקרונית בהיותו פסיקה שיפוטית ראשונה מסוגה במערכת היחסים בין חוזרים בתשובה קטינים לבין הוריהם.

השופט קבע בהחלטתו, כי זכותם של ההורים לבחור את דרך החינוך של ילדיהם ורצונו של הקטין לחזור בתשובה לא יזכה לסיוע בית-המשפט.

פרקליט ההורים, עו"ד בלגס, אמר לכתבנו כי האחות הגישה ערעור לבית-המשפט העליון על החלטת בית-המשפט המחוזי והוא יישמע בקרוב.

לכתבנו נודע, כי לאחר קבלת ההחלטה בבית-המשפט המחוזי חזר הקטין להתגורר עם הוריו בביתם בתל-אביב.

אמש בפסטיבל הסרטים

קשייה של במאית

הבמאית ההונגריה הנודעת מרתה מאזורש נכחה אמש בהקרנת סרטה "יומן לאהובי", שהוא חלק שני — ומאכזב למדי — בטרילוגיה האוטוביוגרפית על ימי נעוריה בצל המשטר הסטלינסטי בהונגריה.

החלק הראשון "יומן נעורים" הוקרן בארץ לפני חצי שנה. בחלק השני בת דמותה של מאזורש היא כבר אשה צעירה המתמודדת עם לימודי הקולנוע במוסקבה. הסרט משקף את מאבקה של הבמאית וקשייה כאישה להתקבל כשווה בין שווים בקרב האוכלוסיה הגברית העויינת.

כיום מאזורש היא הבמאית ההונגריה החשובה ביותר בארצה. מאחוריה 100 סרטים דוקומנטריים ו-16 סרטים עלילתיים. היא עובדת על סרט חדש המבוסס על האגדה "כיפה אדומה" ובו ישתתף גם חברה, השחקן הפולני יאן נוביצקי, שהגיע איתה לישראל.

אמש הגיע גם השחקן האמריקני אלן ארקין כדי להשתתף בבכורת הסרט "הבחירה מסוביבור".

המלצות לסרטים שיוקרנו היום: חלק שני של הסדרה המקסימה "הבלש המזמר", שתי הקרנות של הסרט השנוי במחלוקת "מקס אהובי" של נגיסה אושימה. אשר יגיע הערב לארץ. כמו כן מומלצים הסרטים "אש אלפינית" — דראמה שוויצרית העוסקת במשפחת חוואים המתגוררים בבידוד מוחלט בהרי האלפים, והמלצה לחובבי "העתיקות" הסרט "עבריין נמלט ואשתו" — שיחזור לסרט האילם של ויקטור שיסטרום.

יעל ישראל

נבון עם סיום שנת הלימודים: אין נסיגה מעקרון האינטגרציה

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

משרד-החינוך לא נסוג בו ולא ייסוג, בו ממדיניות האינטגרציה — אמר אתמול שר-החינוך-והתרבות, יצחק נבון, במסיבת עיתונאים, שנערכה בבית אגרון בירושלים עם סיום שנת הלימודים. השר אמר את הדברים בתגובה לפרסום ב"קול ישראל".

כתבנו ראה מסמך שהכין מנכ"ל המשרד, ד"ר שושני, אשר תומך ברישום חופשי של תלמידים לחטיבות הביניים בתנאי שיישמר עקרון אינטגרציה, כלומה. שיעור התלמידים החלשים שבבית-הספר יהיה זהה, פחות או יותר, לשיעורם באותו יישוב.

ד"ר שושני אמר במסיבת העתונאים, כי המשרד בוחן שלושה מושגים: כפיית מקום לימודים, בחקירה חופשית, ותיירות. בכל בית-ספר שבו תונהג בחירה, הוא יצטרך לקלוט כ-30 אחוז חלשים, ומכל מקום, השיטה החדשה תנוסה במערכת לא לפני שנת הלימודים תשמ"ט.

המתכונת החדשה — בתש"ן

השר נבון אמר, כי הושגה הסכמה בין האוניברסיטאות והמשרד בדבר הנהגת מתכונת חדשה של בחינות הבגרות בשנת הלימודים תש"ן. השינויים העיקריים ביחס למתכונת הנוכחית. הם: המתמטיקה יהיה מקצוע מחייב ברמה של שלוש יחידות, האנגלית תחוייב ברמה של ארבע יחידות, אך יקבל תעודת בגרות גם מי שייבחן בשלוש. אם ירצה אותו תלמיד להכנס לאוניברסיטה הוא יצטרך להשלים הומר ולהבחן ברמה של ארבע יחידות.

אגף הרווחה במשרד-החינוך יסייע למתקשים בעברית, אנגלית ומתמטיקה.

השר נבון אמר, כי בשנת הלימודים הבאה יתווספו [illegible] כיתות יהודיות שילמדו ערבית לעומת [illegible] שנוספו השנה. מספר נבחני הבגרות בערבית השנה עמד על [illegible], ומספר הלומדים היהודים הגיע ל[illegible] [illegible] יותר מאשתקד.

תלמידי בית-ספר בראנט בנווה-יעקב בירושלים מציגים את תעודות הסיום
(צילום: אליהו הראתי)

כהנא התקבל בקריאות בוז בבית-הכנסת בברעם

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

בקריאות "בוגד, זונה, עוזב את המדינה, היטלר קטן ופשיסט" קיבלו אתמול אחה"צ חברי קיבוצים בצפון את פניו של כהנא ואנשיו כאשר באו לערוך תפילה בבית-הכנסת העתיק בברעם נגד הכוונה להחזיר את פליטי איקרית וכירעם לבתיהם.

כוחות משטרה גדולים הפרידו בין כהנא לאנשי קיבוצים ששרקו, צעקו וגידפו את כהנא, שהגיע עם 60 איש בארבעה אוטובוסים ששכרה תנועת "כך".

חברי המושבים בצפון החליטו עוד שלשום בערב להימנע מלהשתתף בתפילה מתוך רצון למנוע כל זהות בינם לבין אנשי כהנא.

נודע, שהיוזמה לתפילה באה מחברי המושבים בצפון אשר התכנסו בסוף השבוע והחליטו לערוך תפילה בפתיחה למאבקם נגד שובם של פליטי איקרית וכירעם לכפריהם. אחד מאנשי כהנא, חבר אחד המושבים ליד איקרית, מיהר להודיע לכהנא אשר הודיע מיד על הצטרפותו לתפילה.

ביומיים האחרונים נוהלו שיחות רבות בקרב ראשי הישובים בצפון אשר בסופו של דבר החליטו כאמור להימנע מלבוא לבירעם כדי לא לתת הזדמנות לכהנא "לקפוץ על העגלה שלנו".

מעמד של איזור פיתוח א' למפעלים ביוקנעם ובב"ש

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

ועדת השרים לענייני כלכלה אישרה את הצעת שר התעשייה והמסחר, אריאל שרון, להעניק מעמד של איזור פיתוח א' למפעל "אי.אי.אף.", לייצור מחשבים, ביוקנעם, לצורך הטבות מס.

בתמ"ס אומרים, כי מינהלת מרכז ההשקעות אישרה את הקמת המפעל בדצמבר 86 והמשרד רואה חשיבות רבה במתן מעמד זה למפעל לאור קשיי התעסוקה החמורים ביוקנעם.

ועדת השרים לכלכלה אישרה אתמול מעמד של איזור פיתוח א' גם למפעל "סיבלאב" בבאר שבע, שמייצר מוצרים עתירי ידע לשימוש בתקשורת מחשבים. גם במקרה זה נומקה הבקשה לתת לו מעמד כזה בקשיי התעסוקה בעיר. בנוסף לכך, מציינים בתמ"ס, כי המשרד ביקש לתת בכך עידוד למשקיעי חוץ המעורבים במפעל.

רשת "קר-אוף" נדרשה לבטל בלעדיות "תנובה"

מאת כתבנו הכלכלי בת"א

רשת "קר-אוף" נדרשה לבטל מיד את בלעדיות מוצרי "תנובה" בסניף היפר קר-אוף "לב הנגב" בבאר שבע, זאת על-פי הוראה של הממונה על ההגבלים העסקיים במשרד התעשייה והמסחר, זאב גלמור.

גלמור טוען, כי הסכם השותפות בין "תנובה" לבין "קר-אוף" לב הנגב, מיום 24 בפברואר 87, הינו הסדר כובל, ולמרות שהנושא נמצא בהליכים משפטיים ומתברר כעת בבית המשפט השלום, הוא הורה לשים קץ למצב.

הנהלת ה"קר-אוף" החליטה, כי מעתה ימכרו ב"לב הנגב" מוצרי כל הספקים המספקים לרשת — כולל מוצרי "שטראוס" ו"גוגלובק", שהיו שותפים לתביעה שהוגשה למשרד התעשייה והמסחר.

עו"ד חיים שרון נבחר לראש עיריית חולון

מאת אשר שילוני, כתבנו בחולון

מועצת עיריית חולון בחרה אמש בעורך-דין חיים שרון לראש העיר, במקומו של פנחס אילון שהתפטר. כן בחרה המועצה למזכיר סניף מפלגת העבודה מוטי ששון כממלא-מקום ראש העיר.

בחירתם של השניים — על דעת כל הסיעות בעירייה פרט לסיעת הליכוד שהצביעה נגד. יו"ר הסיעה, עו"ד משה רון הודיע שסיעתו גם פורשת מראשות הוועדות השונות בעירייה. הוא נימק את הצבעת סיעתו במשבר הממושך בתוך סניף מפלגת העבודה. — למשבר אשר ימנע מהשניים והעירייה כולה לתפקד כראוי. בעת ההצבעה יצא מהאולם חבר סיעת המערך שמעון טננבלט שהתנגד לעורך-דין שרון. כן לא הצביעה חברת סיעת המערך יונה אלון.

חבר סיעת הליכוד סימן-טוב כהן הודיע על פרישתו מהסיעה והכריז עצמו כסיעת יחיד מטעם תנועת התחיה. האיש, ממוצא תימני, הצביע בעד בחירתו של שרון, כן עדתו כראש עיר. לכתבנו אמר, "אין לנו רמטכ"ל תימני או לפחות שיהיה לנו ראש עיר תימני".

חברי המועצה על כל סיעותיה הרעיפו שבחים על פנחס אילון, שפרש מאמצע הקדנציה, לאחר 36 שנים כראש עיר.

חוקרים חשד להחדרת מקורבי השר לוי לחב' "שיכון ופיתוח"

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

היחידה לחקירות הונאה שבמשטרת ישראל מנהלת זה מספר שבועות חקירה בחשד להפעלת לחץ קבלת עובדים שלא כדין ושוחד בחברת "שיכון ופיתוח".

חקירת המשטרה נפתחה לאחר שיו"ר ועדת ביקורת המדינה, ח"כ דוד ליבאי, העביר תלונה על המתרחש בחברה למשנה ליועץ המשפטי יורם ברסלע, וזה הורה למשטרה לפתוח בחקירה.

ח"כ ליבאי טען בתלונתו, כי בעקבות מידע שהגיע לידיו התברר לו שהופעלו לחצים כבדים על עובדי החברה. כנראה בידי יו"ר מועצת המנהלים, חבר הליכוד דוד מור, לקבל לעבודה ארבעה ממקורבי השר דוד לוי, ביניהם אבנר סרוסי ובני משפחתו של השר.

זאת, לאחר שהמנהל דרש מהעובדים להסכים לפיטורי יועל ולצמצומים.

על-פי החשד נאמר לעובדים, כי אם לא יסכימו למינוי סרוסי לא יקבלו את ההטבות המגיעות להם על-פי ההסכם הקיבוצי. ואם יסכימו יקבלו טובות הנאה מעל המוסכם. בכך נעשתה עבירה לכאורה של הפרת אמונים על-ידי יו"ר תאגיד. האמור לדאוג לטובת התאגיד.

ח"כ דוד ליבאי אמר אתמול, כי פרשת המינויים הפוליטיים ב"שיכון ופיתוח" ובמינויי הפרוטקציה המוצאים עתה את ביטויים גם בדו"ח מבקר המדינה שהתפרסם אתמול הינם בגדר רעה חולה ויש להילחם בה. אך מה שנעשה בחברת "שיכון ופיתוח" עולה לדעתי אף על הרעה החולה הזאת בכך שיו"ר מועצת המנהלים ניסה לקנות את שתיקת העובדים למעשים פסולים ע"י הענקת זכויות או מתן טובות הנאה.

הוגש אישום נגד דוד סויסה

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

המשטרה הגישה אתמול כתב-אישום נגד דוד סויסה, בנו של מי שהיה נציב שירות בתי הסוהר רפי סויסה, וביקשה לעצרו עד תום ההליכים. השופט שלמה יפרח בבית-משפט השלום ברחובות הורה לעצור את החשוד עד יום א' הבא, ואז יחזור ולדון בבקשה על המשך המעצר.

התובע המשטרתי רענן בן יוסף הגיש את כתב-האישום בו מואשם דוד סויסה בכניסה, התפרצות ותקיפה.

בכתב-האישום נטען, כי ב-26 בפברואר השנה פרץ דוד סויסה לדירה ברחוב מוטקוביץ ברחובות והותקף על-ידי בעלת הבית שתפסה בחולצתו. הוא גרר אותה עימו לדלת הכניסה תוך שהוא בועט בה.

באותו יום פרץ סויסה גם לדירת משפחת תורג'מן, בה שהתה אותה עת בנם בן ה-14 שראה אותו, ולדירתה של דליה פרלמן המתגוררת אף היא באותו בנין והופתע גם על-ידה. בכתב האישום מוזכרים 14 עדי תביעה ביניהם שלושת המתלוננים. המשטרה ביקשה את הארכת מעצרו של דוד סויסה מחשש להרחת העדים ושיבוש הליכי משפט.